বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি

ব্যক্তিত্ব আৰু সান্নিধ্যৰ সুবাস বিচাৰি

বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি

ব্যক্তিত্ব আৰু সান্নিধ্যৰ সুবাস বিচাৰি

Binandi Chandra Medhi

A Quest for the Aroma of Personality and Proximity

সম্পাদনা

ড° বিশ্বজিৎ দাস

ড° মুকুট পাঠক

পূৰ্বায়ণ
প্ৰ কা শ ন

Binandi Chandra Medhi : A Quest for the Aroma of Personality and Proximity : A book edited by Dr. Biswajit Das and Dr. Mukut Pathak and published by Purbayon Publication, Ghy-1, Assam

1st Edition : August, 2026 Price : 260/-

ISBN : 978-93-5860-239-5

বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি

ব্যক্তিত্ব আৰু সান্নিধ্যৰ সুবাস বিচাৰি

প্ৰথম প্ৰকাশ ঃ আগষ্ট, ২০২৬

গ্ৰন্থস্বত্ব ঃ প্ৰকাশন কমিটি, বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়া

প্ৰচ্ছদ ঃ চিত্ৰলেখা

মূল্য ঃ ২৬০ টকা

সম্পাদনা সমিতি, বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়া

উপদেষ্টা ঃ বিমল চন্দ্ৰ মেধি, মাধৱী মেধি, হৰিপ্ৰসাদ মেধি, দীপাঙ্কৰ মেধি, শুভাঙ্কৰ মেধি, ড° শকুন্তলা মেধি, ড° অলকানন্দা ডেকা

সম্পাদক ঃ ড° বিশ্বজিৎ দাস, ড° মুকুট পাঠক

সদস্য ঃ ড° এম আব্দুল মজিদ আহমেদ, দিলীপ দাস, ড° বিজুলী ডেকা আবু লেইছ আহমেদ, ড° বিষ্ণুৰাম দাস

প্ৰকাশক ঃ

পূৰ্বায়ণ প্ৰকাশন

যশোৱন্ত ৰোড, পাণবজাৰ আদৰ্শ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ সমীপত

পাণবজাৰ, গুৱাহাটী-১, অসম

Email- purbayonindia21@gmail.com

website: purbayonpublication.com

✆ ৯৮৬৪৪২২১৫৭

Printed at : Purbayon Publication Pvt. Ltd.
Panbazar, Guwahati- 1, Assam, India

OFFICE OF THE PRESIDENT, GOVERNING BODY

BINANDI CHANDRA MEDHI COLLEGE, RAMDIA

P.O-Ramdia, Dist-Kamrup (Assam), Pin- 781102
Mob. No: 9707787929/6000703022
College website:www.bcmcollege
e-mail: collegebcm@gmail.com

Estd. : 1992

From :- **B. C. Medhi M.A.**
Village :- Majorkuri (Malidapara)
P.O :- Ramdia. Via :- Hajo
District :- Kamrup(R), Assam

Ref. No.................................. Date 05/08/26

MESSAGE

Binandi Chandra Medhi College, Ramdia the pioneer Higher Educational Institution of the greater Ramdia of Kamrup district, Assam has completed its glorious 34 years and reaches to 35 years on the 13th August, 2026. The college has been maintaining the all-round development of the students and striving ceaselessly to emancipate, enlighten and empower students through quality education.

I am happy to learn that Binandi Chandra Medhi College, Ramdia is going to publish ***Binandi Chandra Medhi: Bhyaktitya Aru Sannidyar Shubash Bisari*** on the 35th college foundation day. I hope this book will carry the sentiments, emotions, creativity, objectivity and life and works of Binandi Chandra Medhi and his family to integrate into a totality of views of a community at the present time.

It gives me immense pleasure to know that the family members of Binandi Chandra Medhi, the donor of Binandi Chandra Medhi College, Ramdia is going to erect a bust of Binandi Chandra Medhi (half statue) in front of the office of the Principal of the college. This is one of the good signs and positivity for the college. I hope the people of greater Ramdia will highly satisfy with this great work of the donor family of the college.

I take this opportunity to extend my well wishes to the donor family of the college and congratulations to the Principal, Staff, Governing Body, Alumni and well-wishers for the great initiative. I wish the institution continue to flourish and progress.

(Bimal Chandra Medhi)

President, Governing Body,

Binandi Chandra Medhi College, Ramdia.

সম্পাদকীয়

হাজো ৰামদিয়াৰ উচ্চ শিক্ষাৰ একমাত্র অগ্রণি শিক্ষানুষ্ঠান হ'ল, বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়। নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰচাৰক শ্ৰীশ্ৰী মাধৱদেৱৰ পদৰেণুৰে ৰঞ্জিত ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ ৰামদিয়া অঞ্চলৰ বিদ্যানুৰাগী, সচেতন আৰু দায়িত্বশীল ব্যক্তিৰ প্ৰচেষ্টাত বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়াৰ অংকুৰণ হৈছিল। মহাবিদ্যালয়খন স্থাপনত বিদ্যানুৰাগী আৰু সমাজপ্ৰিয় ব্যক্তিৰ চালিকাশক্তি আছিল, বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিদেৱৰ পৰিয়াল আৰু ইয়াৰে মূল গুৰি ধৰোঁতা আছিল, আন্তৰ্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন পৰিসংখ্যাবিদ আৰু গনিতজ্ঞ ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি। তেখেতৰ দূৰদৰ্শিতা আৰু নেতৃত্বৰ লগতে ৰামদিয়াৰ বিদ্যানুৰাগী ব্যক্তিৰ সহযোগত এই মহাবিদ্যালয়খন পৰৱৰ্তী সময়ত ঠন ধৰি উঠে। মহাবিদ্যালয়খনৰ সৰ্বাঙ্গীন বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত থকা অৱদানৰ প্ৰতি মহাবিদ্যালয় পৰিয়াল চিৰকৃতজ্ঞ আৰু তাৰ সন্মানস্বৰূপে মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালে চিন্তা-চৰ্চা কৰি আহিছিল, কিদৰে মেধি পৰিয়ালৰ অৱদান, ঐতিহ্য আৰু মহানুভৱতা সমাজত বহুল প্ৰচাৰ কৰিব পাৰি। মেধি পৰিয়ালৰ প্ৰতিগৰাকী সদস্য-সদস্যাৰ মৰ্যাদা আৰু মানদণ্ড উপস্থাপন কৰিবৰ লক্ষ্যৰে 'বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি ঃ ব্যক্তিত্ব আৰু সান্নিধ্যৰ সুৱাস বিচাৰি' শীৰ্ষক গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰি আমি নথৈ আনন্দিত হৈছোঁ। আশা কৰিছোঁ এই গ্ৰন্থখন মেধি পৰিয়ালৰ ঐতিহ্যৰ এক দলিল হিচাপে পৰিগনিত হ'ব আৰু সমাজৰ সকলো সদাশয় ব্যক্তিয়ে আদৰি ল'ব। এই ছেগতে গ্ৰন্থখন ৰূপায়ণত অৰিহনা যুগুৱা প্ৰতিগৰাকী লেখকলৈ কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰি সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদনৰ মোখনি মাৰিলোঁ।

ধন্যবাদেৰে
ড° বিশ্বজিৎ দাস
ড° মুকুট পাঠক

Contents

- Kadambari Medhi - Our Aita
  Baishalee Das || **11**
- My Father Binandi Chandra Medhi
  Dr. Anjana Borkakoti || **13**
- Memoir of My Grandfather (ATALALA) Shri Binandi Chandra Medhi
  Dr. Shakuntala Choudhury || **16**
- Memories of a Daughter-in-law of her Father-in-law
  Mrs. Madhobi Medhi || **23**
- Binandi Chandra Medhi College : A Long Journey for the People of Ramdia
  Dr. Ashit Kr. Paul || **28**
- Our Koka/Deuta and his Love of Football
  Robby Medhi,
  Riddhiman Medhi
  Deepankar Medhi || **34**
- A Tribute to Late Shri Binandi Chandra Medhi
  Dr. Alakanandaa Deka || **39**
- Bishnu Prasad Medhi - A man of few words
  Baishalee Das || **43**
- A legacy of learning : An Academically Brilliant Medhi Family's Educational Qualifications
  Dr. Biswajit Das || **46**
- In Memory of Eminent Indian Statistician and Mathematician Professor Jyoti Prasad Medhi
  Shahidul Islam || **53**
- Shyama Prasad Medhi (1934-1993)
  Tirthankar Medhi || **56**

- Saurabh Kumar Chaliha and his works with a Special Reference to his Selected Short Stories
  Dr. M Abdul Majid Ahmed || **64**
- Dr. Rama Prasad Medhi : A Unique Personality
  Dr. Bishnu Ram Das || **70**
- Jyotiprasad Medhi : My Koka
  Neiloy Medhi || **72**
- আমাৰ পিতৃ স্বৰ্গীয় বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ জীৱন আলেখ্য
  হৰিপ্ৰসাদ মেধি || **74**
- বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয় আৰু মেধি পৰিয়ালৰ কিছু কথাৰে
  ড° বিশ্বজিৎ দাস || **82**
- আন্তৰ্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানী, গণিতজ্ঞ, অধ্যাপক ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি
  মহেন্দ্ৰ নাথ ডেকা || **86**
- ভগৱতী দাদা (জ্যোতি মেধি)ৰ সোঁৱৰণত
  শ্যামভদ্ৰ মেধি || **91**
- শৈক্ষিক কৃতিত্ব বহনৰ স্বাক্ষৰ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি পৰিয়ালৰ এটি চমু আভাস
  ড° বিজুলী ডেকা || **95**
- মেধি পৰিয়ালৰ আঁত বিচাৰি মাধৱী মেধিলৈ একাঁজলি অভিনন্দন
  ড° সত্যৱতী মেধি || **103**
- "বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়া" নামৰ আৰৰ ব্যক্তি গৰাকী
  জয়া মেধি || **109**
- বিশ্ববৰেণ্য পৰিসংখ্যাবিদ ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি ঃ জ্ঞান-সাধনা আৰু ব্যক্তিত্বৰ এক আলোকচিত্ৰ
  জিতেন্দ্ৰ ডেকা || **122**
- শ্ৰীহৰি প্ৰসাদ মেধি ঃ এটি চমু পৰিচয়
  অখিল পাঠক || **129**
- সৌৰভ কুমাৰ চলিহা
  ৰজত ভৰালী || **131**
- ৰামদিয়া অঞ্চললৈ প্ৰব্ৰজিত হোৱা দুটি পৰিয়াল
  ড° মুকুট পাঠক || **139**
- ভাষাবিদ কালিৰাম মেধিৰ কিছু সাহিত্য-চৰ্চা
  দিলীপ ঠাকুৰীয়া || **143**

Kadambari Medhi - Our Aita

Baishalee Das (Maina)
California, USA

Spending the first decade of my life with Aita together in our Dibrugarh house has been a lifelong blessing for me. Aita was a very meticulous person in whatever she did around the house. She was a wise woman and practiced everything in life in moderation. Now, looking back as an adult myself, there was so much to learn from her everyday regular life.

A deeply religious person, Aita would perform her rituals with utmost devotion in her home namghar in the mornings and evenings. Her Radha-Krishna marble statue taking center position in her altar is still vivid in my mind. As little children, we felt privileged to sit next to her at prayer times. Every year, I would wait eagerly to accompany her to our neighborhood Khaliamari namghar during Bhado mah. Draped in her crisp white sador mekhela and a basket of namghar essentials in hand, she and I would walk to our local namghar with a sense of duty and purpose.

Aita, being the daughter of Pandit Kaliram Medhi, had a natural inclination towards books. She was an avid reader and enjoyed reading Ashapurna Devi novels as far as I can remember. After her nine children completed their education and settled in life, her focus shifted to her grandchildren's education. She made sure each one of us were doing well in school. She would light a special saki in her namghar

when our school exams were going on. Aita's mantra for us - Eat well, Study well.

Aita had a special bonding with her grandchildren and would call me Matu affectionately. She would give us pocket money when we left Dibrugarh for summer holidays in Guwahati. Every year, right before we left, she would call me and my brother quietly to her room. We knew why and would get excited. She would open her small brown leather suitcase placed on a small table by the door in one corner of her room. She would hand us crisp new rupee notes and say - batot kiba kini khaba. This simple gesture from her meant the world to us. Years later, when Aita received a lump sum pension, she split it and gifted it to all her grandchildren who hadn't started working then. It was sheer joy in the cousins camp.

Aita lived a very quiet and disciplined life in Dibrugarh. She kept herself occupied around the house and met people only when she would go to the namghar. But when she visited Guwahati during the winter, she became a different person altogether. Her social calendar was packed. She would visit her brothers and sisters and their families. All the excitement and conversations would sometimes wear her down. She needed a few days rest to recover. Visiting Guwahati was like a homecoming for her.

Now as a mother of two myself, I often think of Aita when I go through hard days. How did she manage to raise nine children well? The mutual love and respect her nine children have for one another is exemplary. We were blessed to have grown up in a loving and caring extended family. My wish is to pass down some of Aita's values and traditions to our next generation and keep her legacy alive. Thank you, Aita, for being our guiding light in life.

My Father Binandi Chandra Medhi

Dr. Anjana Barkakoti

My Father late Binandi Chandra Medhi had nine children. We are three sisters and three brothers. My eldest brother, the first child was born in 1924. A gap of 22 years separated to my birth.

We were a large family, as was common in those days. It must have been quite difficult to take care of such a big family. Besides, my uncles, cousins and others were staying with us from time to time. The reason, my father believed that education was the only way of having a meaningful life. So, we were programmed from our childhood towards this goal. His own educational journey began with a story tale journey. My grandfather Hazari Medhi was a trader. He operated in Upper Assam, trading in canes or rattan as it is also called. So, my grandfather was away from his home, Ramdia for long stretches of time. They went by boat to their trading places. It was the early part of 20th century.

As I have heard it many times, on one of his return journeys to Upper Assam, my grandfather and his party boarded the boat. My father, who came to the riverside to see him off, suddenly insisted that he wants to accompany my grandfather. As my father was crying and throwing a tantrum, my grandfather said, "O.K., let him come. I will drop him off at his maternal uncle's place on the way at Sualkuchi." But Binandi Chandra, refused. My grandfather reluctantly took

Binandi Chandra with him to his trading post. Binandi Chandra was about 7 or 8 years old at that time. My grandfather, I think, he was a very wise man, decided that as his son is here for some time, he should not be idle. He should be educated. But in the remote Miri village, there were no schools.

Luckily, a Mini boy, who was a matriculate lived in the village. My grandfather engaged him as a tutor for Binandi Chandra. He also motivated the parent of another Mini boy to study with Binandi Chandra.

My father never returned to Ramdia permanently after that. He joined George Institute at Dibrugarh, from where he matriculated. He joined Cotton College and then Calcutta University to study Mathematics for his masters, which he did not complete. After obtaining his B.L. degree Binandi Chandra started his law practice in Dibrugarh.

Education was something he valued above everything else. He had vision. He believed in education of girls/women. My eldest sister, late Nilima Das (Ex Principal of T.C. G. H.S & MP School, Guwahati) passed her Matriculation exam from Dibrugarh Govt Girls High School in 1944 in the first division. It was the peak of World War II. The Eastern Command Airbase was at Chabua, 20 Kms from Dibrugarh. Allied soldiers, mostly Americans were based in Dibrugarh.

My father decided to send my sister to study at newly opened, Handique Girls College, Guwahati. The only means of transport was the railways. My mother was scared. But my father took her to Guwahati by train bulging with allied soldiers. He was always the one to bring her back to Dibrugarh and back to College for her holidays. My sister graduated with Honours in Philosophy in 1948 & later completed her masters in English.

After that it was easier. By then my father has joined the judicial service, and we had to move around a lot. My other sister, Anima Dutta passed her matriculation from Hailakandi Girls High school, which she has joined in the later part of class IX. She passed from a Bengali medium school with Assamese as her major Indian language. She later taught at MDUA Girls College, Dibrugarh.

One my sister in law was married to my brother right after her graduation. She was a brilliant student. My father enrolled her for her masters. She later obtained her Ph.D in Economics & taught at Pandu College.

I am the youngest, and not at all interested in studies. But, with my father, the options were not there. After my Masters, I felt I have done my duty. In those days jobs were still available. But my father wanted me to study further. It was only at his insistence I am what I am today. I am grateful & thankful that he did not give up on me.

My father, for his time was very foresighted. All nine children are in different fields. He insisted that one of my brothers, go for the Commerce stream so could become a Chartered Accountant, when most Assamese people at that time thought commerce was not a thing to study.

But above all, to my father Binandi Chandra Medhi, teaching was the noblest profession.

Memoir of My Grandfather (ATALALA) Shri Binandi Chandra Medhi

Dr. Shakuntala (Moonmoon) Choudhury
Bridgewater, New jersey, USA

A Few Opening Prompts to Kickstart My Writing

- "To understand my grandfather/Atalala, the readers have to first understand a small, fiercely intellectual village in Assam called Ramdia..."
- "In the Kamrup district of Assam, the name Medhi carries the weight of history. My grandfather wore that name with great pride and dedication."
- "My favorite memory of my grandfather took place against the backdrop of the Gauhati University Campus in Jalukbari, on the South bank of the mighty Brahmaputra."
- **My Aita and Atalala described me as "Tapta Kanchan Abha Bisistha'**, during my early chikdhood. The phrase is a profound, beautifully poetic Sanskrit line typically used in traditional prayers and classical literature. They gifted my first 24K gold Gota bala set.

It translates to : **"Possessing a brilliant splendor that surpasses the glow of molten gold."** Here is a breakdown of the specific words and the deep imagery they evoke :

- Tapta (তপ্ত / तप्त) : Molten, heated, or refined by fire.
- Kanchan (কাঞ্চন / काञ्चन) : Pure gold. Together, Tapta-Kanchan refers to gold at its absolute highest point of radiance—liquid, purified, and glowing intensely.
- Abha (আভা / आभा): Glow, luster, splendor, or aura.
- Bisistha (বিশিষ্ট / विशिष्ट): Distinguished, excellent, or possessed of a unique, superior quality (often written as Bishishta or Visista depending on regional phonetics).

Writing about my grandfather (ATALALA as we called him), especially given his roots in Ramdia (a historically and culturally rich village in the Kamrup district of Assam, India), offers an incredible window into an intellectual and deeply rooted lineage. The name Medhi in Ramdia carries a legacy of literature, administration, academic pioneering, and community building—most notably anchored by figures like the legendary linguist and scholar Pandit Kaliram Medh, Dr. Jyotiprasad Medhi and the philanthropist Binandi Chandra Medhi.

Since I am writing a personal memoir, here is a structured approach to bringing his story to life.

1. The Cultural Soil of Ramdia

To understand my grandfather, you readers need to understand Ramdia. It isn't just an ordinary village; it is a historic hub of education, culture, and Vaishnavite traditions on the north bank of the Brahmaputra River.

- **The Atmosphere :** In the proximity to the sacred town of Hajo, the Brahmaputra, the traditional Satraghar (village schools/monasteries), and the brass-metal or agricultural traditions.
- **The Heritage of the 'Medhis' :** In Assamese culture, a Medhi historically held an honorable position managing community or religious affairs in the Vaishnavite tradition. Over generations, the Medhis of Ramdia transitioned into pioneering figures of modern dd

2. Identify His Place in the Lineage

Determining how my grandfather's personal life reflects or connects to the broader Medhi family legacy.

- He a scholar or lawyer, directly inspired by people like Pandit Kaliram Medhi, who was his father-in-law. He was married to Kadambari, the eldest daughter.
- The family of Binandi Chandra Medhi, whose name honors the local college - https://www.bcmcollege.in/public/
- **The Angle :** Even if he lived a quiet, agrarian life, I am going to highlight how the local values of Ramdia—deep respect for education, community cohesion, and oral storytelling—shaped his character.

3. Gathering the Narrative Threads

- The Early Years & Education: Writing about the early life of Binandi Chandra Medhi takes one right into the heart of a fascinating period in the cultural history of Ramdia and greater Assam.
- Because official records from that time primarily document his later adult contributions (such as his family's massive philantrophic donation that founded the Binandi Chandra Medhi College), exploring his childhood requires looking at the specific social fabric of his era. Binandi Chandra Medhi was married to **Kadambari Medhi** (the daughter of the historic Assamese polymath Pandit Kaliram Medhi), and together they raised a highly intellectual household, including their eldest son, the world-renowned statistician **Dr. Jyoti Prasad Medhi (My father).**

1. The Setting of His Childhood : 1900s Ramdia

- To bring his early years to life, I am setting the scene of what Ramdia looked like when he was growing up.
- **A Cultural Citadel :** Ramdia was not just a farming village; it was historically recognized as a dense hub for education, the *Kaitheli* (Kayastha) script, and Assamese Vaishnavite culture. Growing up as a Medhi meant his childhood would have been steeped in communal responsibility, traditional local theater (Bhaona), and visits to the nearby sacred town of Hajo.
- **Sensory Details :** Awesome sounds of the *Doba* and *Sankha* (drums and conch shells) from local *Satras*, the vast banks of the Brahmaputra River, and the seasonal changes bringing floods and harvest to Kamrup.

2. The Educational Landscape

- During his early childhood, modern English-medium education was extremely rare and highly prized in rural Assam. The transition he had made from a traditional village primary school or *Tol* to formal schooling at Dibrugarh Government High School.
- The intense drive for education in the Medhi lineage—where children had to often travel to Guwahati or leave the state for higher studies—deeply shaped his worldview. This early appreciation for learning is precisely why his family legacy eventually culminated in the establishment of a higher education college in his name to serve local rural students.

3. The Household Environment

- He grew up in a traditional Assamese joint family structure. nHis aunt "Nota Aii" was very dear to him.
- **Values of the Era :** His childhood would have been anchored by rigid discipline, deep respect for elders, and a spirit of self-reliance. Education and spirituality were the keys.
- **The Domestic Sphere :** The typical early 20th-century Assamese household structure has the *Gohali Ghar* (cowshed), the *Chotal* (open courtyard) where family meetings took place, and the kitchen handled with strict cultural protocols. The yoghurt/doi of Ramdia were the best in Assam and it gave enough proteins for brain power and life.

The Domestic Playground

- I am thinking of his parents, his siblings, and the daily chores or games a young boy in rural Assam would play in that era (like *Dhup khel* or swimming in local ponds). I do not have much details from across the globe in USA

The Awakening of Value

- The early emphasis on literacy, community service, and character-building in the Medhi household set the foundation for the man who would later marry into a legendary literary family and leave a permanent mark on Ramdia's educational landscape.
- He was known to be quiet, studious, and rebellious. His uncles would row up the Brahmaputra to Upper Assam in Dibrugarh to business in Baah & Bet (Bamboo & cane furniturse etc.). One day **Atalala** hid in the boat and drove his destiny to Upper Assam. After going significantly upstream, his uncle found him while they stopped the boat to cook dinner on the golden sand. It was too late to return him to Ramdia, so 9 years old Atalala tagged along.
- **The Profession & Impact :** He got his BA in Mathematics from Cotton College and Law degree from Calcutta University. He was an able administrator and lawyer. He retired as Sub-Judge and settled in Dibrugarh, where he raised his family of 9 children.
- **Anecdotes and "Grandpa ATALALA Quirks" :** What did his home look like? His lovely home in Khalihamari, Dibrugarh was a stylish Assam Type house with bighas and bighas of land for cultivation of paddy and a pond with fish behind the kitchen. The home also had a beautiful temple with marble statues of Radha-Krishna, bought from Uttar Pradesh. After his duty at the Dibrugarh court, he would change his black suit to knee-dhoti and went straight to tend to his paddy.
- He did not drink traditional Assamese baahor sang (bamboo platform) tea, but black tea sans sugar every morning. His morning hymns/prayers started with chanting of the Sanskrit slokas.

The phrase he chanted were the iconic opening line of the Shiva Shadakshara Stotram (and also famously featured in the Bhaja Govindam and various stutis dedicated to Lord Shiva or Vishnu).

It translates to:

"Brahma, Murari (Vishnu), and Tripurantaka (Shiva)..."

Here is the breakdown of the divine names invoked in this powerful line :

- Brahma (ব্ৰহ্মা / ब्रह्मा) : The Creator of the universe.
- Murari (মুৰাৰি / मुरारि): The slayer of the demon Mura—an epithet for Lord Vishnu, the Preserver.
- Tripurantaka / Tripuranta (ত্ৰিপুৰান্তক / त्रिपुरान्त): The destroyer of the three mythical fortress cities (Tripura)—an epithet for Lord Shiva, the Destroyer.

Together, this line beautifully invokes the Trimurti—the holy trinity of Hinduism—unifying creation, preservation, and dissolution into a single breath.

This sloka is used in this article about Ramdia :

Given that Ramdia is historically a major hub for Assamese Vaishnavite culture (massively influenced by Srimanta Sankardev's legacy) as well as being right next to Hajo (a rare sacred convergence of Saivism, Vaishnavism, and Buddhism), this line is incredibly symbolic.

- **Reflection on the Syncretic Culture :** It highlight how the older generations of scholars in Kamrup seamlessly blended profound Sanskrit knowledge with local Assamese devotion.

The Scene : Dawn in Ramdia

- Long before the sun broke over the horizon of the Brahmaputra, the darkness of Ramdia was pierced by a familiar, resonant cadence. From the family prayer room—the gosain ghar—the rich, rhythmic Sanskrit chanting would begin, filling the cool morning air.

"*Brahma Murari Tripuranta...*"

- For young Binandi, this was the soundtrack of his awakening. It was a sensory anchor. He would lie under his woven blanket, listening to the steady dip and rise of his elders' voices invoking the great Trinity— the creator, the preserver, and the destroyer. The ancient words blended seamlessly with the ambient sounds of a waking Assamese village: the gentle lowing of cattle in the courtyard, the distant, hollow echo of a *doba* drum from the local *satra*, and the crisp rustle of betel nut leaves in the breeze.

Memories of a Daughter-in-law of her Father-in-law

Mrs. Madhobi Medhi

Sjt. Binondi Chandra Medhi, died in 1976, August. If I have to write about him, I will try to jot down some stray memories that have left an impression.

When I was getting married way back in 1969 December, my father-in-law was present on the occassion. At that time my sister, who was ten years older, was shedding tears. Then father-in-law went to her and said, "Do not be sad, we shall look after her. She will he very happy with us." This reflected his concern for other people and their feelings. His consolation reflected his personality.

The memories have become hazy since 49 years have passed by. I used to be the Bowari who visited them during summer holidays for two months. My second sister-in-law, Dr. Ranjita Medhi used to stay with them in Dibrugarh. She was a lecturer in Economics in Kanoi College. During summer holidays, she used to join her husband in Shillong. So then, I used to come over by bus from Guwahati to give my Xahu and Xahur company.

So the little that I remember is as follows :-He was a deeply religious man. He was in the habit of getting up early in the morning. I would wake up by the klit-klot sound of the 'Kharam' (wooden

slippers). He would sit on a cane chair on the verandah in the inner court-yard. He would chant prayers from the Gita from memory.

He was very disciplined in his habits. After break-fast, he would go to the market with a jute bag to buy vegetables, fish etc. I remember, he used to buy grocery

once a week. Sometimes the mustard oil or sugar finished before the week ended. So it was our turn to buy the extra item quietly without his knowledge. He had to look after a large family with relations who stayed with him. He had to manage with his limited income. He was fungal but not a spendirift.

After marketing he would bathe and pray in the 'gosain ghar' (family temple). There he would chant his prayers loudly and the devotion. The house seemed to be blessed by his chantings. He would have his lunch in the mud floored huge kitchen. There was a wooden oval table where he used to have his meals. The meal was served in a huge "kahar thal" which would shine like gold. My mother-in-law would be the supervisor. At the end she offered him pan to chew. Before his meals he would mix a morsel of rice and dal. He divided it into three morsels. He apparently offered the meal to God before consuming it himself. He then sprinkled some water around his 'Thali' or plate and then started his meal. He enjoyed the meal and praised the cook if the food was tasty. He often used to say one thing, which I still remember. "Salt is the King", sprinkle it proportionately." If its more, it is unpallatable. If it is less the food tastes bland. It is very true, isn't it?

Now I shall let you know of his nine gems. Kadambari Medhi and Binandi Chandra Medhi gave birth to nine children - six boys and three girls. By the way, I must mention that my mother -in- law, Kadambari was the eldest daughter of Pandit Kaliram Medhi.

The eldest son, was as you all know, Dr. Jyoti Prasad Medhi, who passed away recently. He was a gold medalist and scholar in statistics. He was the Professor of Statistics of Gauhati University.

Their second son was a Geologist. He was the Deputy Director of the Directorate of Geology and Mining, Govt of Assam, His name was Bishnu Prasad Medhi.

The third son, Late Shyama Prasad Medhi was Personal Manager of Doom Dooma Tea Company. The fourth son, Hari Prasad Medhi is a Civil Engineer, who is my husband.

Their fifth son Probodh Ch. Medhi is an MA in commerce. He was a teacher in Kanoi Commerce College and then became a Chatered Accounted. He has his own firm in Dibrugarh.

The youngest son Dr. Rama Prasad Medhi is a specialist in Medicine. He had served as a Professor in Medicine in Assam Medical College in Dibrugarh.

Their daughters were equally good in studies. Their eldest daughter, Nilima Das had graduated from Handique Girls College. She was a teacher in Tarini Charan Girls Higher Secondery School. She later did her M.A. in English. She died in harness. At the time of her death she was the Principal of the school.

The second daughter was a lecturer in Manohari Devi Kanoi G. College in Assamese. Her name was Anima Dutta.

Dr. Anjana Barkakati, their third daughter is an M.Sc in Physics and later did her doctorate in Bio Physics. She was first lecturer of Dibru College in Dibrugarh. Later she worked in State Resource Centre as Joint Director and is now working in a Micro Finance Institution.

So am I not correct in saying that they were nine gems?

My Father-in-law educated them all equally well. He saw no difference between sons and daughters. He also chose educated daughters-in-law for his sons. Prity Medhi, the eldest is a graduate, an excellent home-maker, and children's short story writer. The second daughter-in-law, Dr. Ranjita Medhi, a rank holder, is an MA in Economics, retired Professor of Pandu College and has been awarded with a PhD for her thesis on Industries of Assam.

The third daughter-in-law, Gouri Medhi was a graduate and a home-maker. The fourth is myself. I was a lecturer in English in B. Borooah College.

The fifth daughter-in-law, Hirakani Medhi is an MA in Education. She was a lecturer for a few years. At present she is devoted to the Vaishnavita Religion and is a deeply pious lady.

The last daughter-in-law is Jayashri Medhi. She is an M.Sc in Applied Geology and is a great home-maker.

Some day I will write about the next generation of Medhis.... the grand children of Binandi Ch. Medhi.

So Binandi Ch. Medhi, my father-in-law believed in emancipation, empowerment, and enhancement of women in every sphere.

My mother-in-law had formal education upto L. P. School. After that she was taught at home by home tutors. She got married at the age of fifteen. After marriage she lived in Ramdia for some time. She was a voracions reader. She used to read Assamese and Bengali novels. She had in their room a big wooden table where religions books were neaty stacked. She would be often seen sitting in her room, on a cushioned cane chair, reading holy scriptures. She and her husband were devotees of Shri Sankardev. They attended the Khalihamari Naam Ghar regularly. They were respected by one and all. To preserve the name of their parents, Binandi Chandra Medhi and Kadambari Medhi, their children donated a public hall which is attached to the Namm Ghar in Khalihamari.

Xahur Deuta had a way of constantly reminding us of our duties. Since his second daughter lived in Dibrugarh, she would sometimes drop in after Collge. If she was showing no signs of returning home, he mildly reminded, it was time for her to go home. He would say, "Your mother-in-law is alone" or "your children will be returning, so hurry home."

My father-in-law had four brothers. He had himself taken the responsibility of settling them down in life. He was the eldest of the five. His eldest brother was settled in Naharkatia. The second brother was settled in Saru Pathar, near Golaghat. These two were farmers. The third and fourth brothers had served in the Indian Army and Airforce during the Second Great World War. When they returned, he arranged land for them in Sarupathar. The third brother took up a job in a tea garden.

While the youngest brother was a teacher in Sarupather High School and became its head master. His elder two brothers predeceased him. All the four brothers each had a large family of

their own. Now these children have grown up and arc holding responsible jobs.

Since Ramdia was their paternal home, they often came to Ramdia for marriages and festivals. They would often drop in at our Silpukhuri house (house of J.Medhi, where we lived in the 70s).

So I knew them and was in good terms with them. One day a couple of months before Deuta died he asked me if his brothers family drop in at my place or not?

I replied in the affirmative. Then he said to me, "Always treat them well. They are our close relations. Give them the respect that is due." “তাহাঁতক মৰম কৰিবি। তেওঁলোক তহঁতৰ পৰা একো আশা নকৰে, দিগ্‌দ্বাৰিও নিদিয়ে। কিন্তু অতিথি সৎকাৰ ভালকৈ কৰিবি।”

Before his death he hoped and wished that we

would take over his responsibility. That also reflected his love for his own brothers and their families.

This reminds me of another similar side of his nature. The 'gosainghar'is on the right corner of the inner court yard. Attached to it was a small room., which served as a guest room. In this room two sons of Xahur Deuta's Guru had lived and studied under his guidance. Both the sons graduated from Dibrugarh.

One obtained his Master Digree in Sanskrit in 70s and the younger one in Economics, some years later. That was Deuta's way of serving his 'Guru'. After retirement my Xahur Deuta and Xahu Ma used to go on pilgrimage to different parts of India. Once he took with him an elderly relation who was a widow and childless. That again proves his broad mindedness, generosity and sympathy.

Probably if I tried I could recollect many other incidents, but at present I must conclude. I shall always remember the tall, fair handsome man. I can never forget the sound of the 'Kharam', Singing of hymns from the Naam Ghosa. Now as I am writing I go back to those long rainy summer holidays. I feel proud to be a part of this family. I have always been loved and honoured by both young and old alike. Today I pay homage to a man who was an institution personified.

Binandi Chandra Medhi College : A Long Journey for the People of Ramdia

Dr. Ashit Kr. Paul
Asstt. Prof. (Former Principal In-charge),
B.C.Medhi College, Ramdia

Ramdia is a very famous and ancient place under the Hajo revenue circle of Kamrup district, Assam. It was developed before 11th centuriy CE as the evidence of this village is found in the Puranas, especially in the Kalika Purana and Yogini Tantra which were compiled between 10th to 11th centuries CE. In these Hindu scriptures, the area from Ramdia to Hajo referenced as an ancient, sacred centre within the kingdom of Kamrupa (modern Assam). Ramdia was blessed by the footsteps of Mahapurush Srimanta Sankardev, Srimanta Madhabdeva and Srimanta Haridev who are the founder of Bhakti Movement in Assam (Deka, 2021). Ramdia is the birthplace of worthy sons like linguist Rai Bahadur Kaliram Medh, short story writer Saurabh Kumar Chaliha, world-renowned statistician Dr. Jyotiprasad Medhi and many more.

There is no final information regarding the name of Ramdia is originated from. Some scholars hold the opinion that the name Ramdia is originated from Ramsoti a river used to flow through the middle of Ramdia areas. According to some scholar, the word Ramdia is a compound word derived from the word *Ram* means big and *Dia* means *Char/Chapori*, an island or bank formed by a river. According to Dr. Pramod Chandra Bhattacharya, a famous linguist of Assam, the word Ramdia has a Tibeto-Burman origin which has transformed as Ramdiya> Ramdeya> Lamdiya and finally as Ramdia. In Tibeto-Burman language, *Lama* means path and Di/*De* means water. So, Ramdia can be designated as a place of paths surrounded by water. According to some scholars, the great saint Madhabdeva spent six months for preaching the message of Lord Rama on this sandsbar of the river Brahmaputra and as such it is named as Ramdia.

As a matter of fact, Ramdia is not a revenue village, but it comprises of ten revenue villages viz. Hahdia, Ujankuri, Na-dia, Majorkuri, Sastar, Bongal Tola, Barbakara, Sarubakara, Gandheli Tari and Satlabari. It is covering an area of 24 square kilometers where at present about 3137 families with 17928 people residing permanently (Deka, 2021). Both Hindu and Muslim people are permanently residing here with peace and harmony since centuries back. There are about 27 Satras and four Mosques at Ramdia area which provide spiritual access among the people, fostering strong social egalitarianism, preserving classical arts and driving rural economic self-reliance. In Ramdia, a blend of different festivals have been celebrating many years back. The most significant festivals are Bhatheli (since 1593), Raas Mahotsav (since 1901), Jagaddhatri Puja (since 1924), Durga Puja (since 1944) Birth anniversary of Mahapurush Srimanta Sankardev, Srimanta Madhabdeva, Srimanta Haridev, Sri Sri Damodar Deva and Sri Sri Chaitanya Deva. Agriculture and its allied activities are the main occupations of the people of Ramdia. The cultivation of crops like paddy and various seasonal vegetables is the primary source of livelihood. Along with farming, a significant portion of the population engages in local trade, cottage industries like blacksmith, pottery, weaving, bamboo-cane-wood industry and government services. Ramdia is particularly famous across Assam for its high-quality buffalo-milk curd (*Dahi*). Ramdia is rich in the domain of formal education. About 175 years ago first formal educational institution

was established at this place. Of course before establishment of formal educational institutions, the Satras and Namghars also provide informal education. Rai Bahadur Kaliram Medhi was the first student who passed Entrance Examination in 1897 with first division and secured highest marks in Sanskrit among the Assamese students. Though, there are lots of primary and secondary educational institutions established in this area but up to 1992, there was no higher educational institution in this place.

The year 1991 was remarkable for Ramdia because in that year many prudent well-wishers came forward to establish a higher educational institution in this area. Regarding this matter, Late Narayan Chandra Talukdar and Sri Kamaleswar Medhi took an initiative to convey a representative general meeting. The meeting was held on 1st September, 1991 where a resolution was adapted to form a *Ahbayak Samiti* (Convening committee). Late Narayan Chandra Talukdar was the chief convenor of the Convening committee. The Convening committee held its first meeting on 15th September, 1991 under the chairmanship of Late Ramesh Chandra Das. In that meeting a resolution was adopted to establish a college at Ramdia and in this regard another resolution was also adopted to call a general meeting to form the college *Prostuti Samiti* (Preparation Committee). The first general meeting was held on 2nd October, 1991 under the chairmanship of Late Bhagaban Chakraborty at Ramdia High School where all total 322 well wishers were present. In that meeting a resolution was adopted unanimously to form Ramdia College. For implementation of this resolution, a college Preparation Committee was formed under the chairmanship of world-renowned statistician Dr. Jyotiprasad Medhi. To gear up for college preparation, the Preparation Committee formed some other sub-committees like Academic sub-committee, Land sub-committee, Finance sub-committee etc. For financial support, another general meeting was held on 19th January, 1992 where a resolution was adopted to collect 10 Paisa per KG rice, sugar and wheat sold by No. 1 Ramdia Samabai Samiti. From this money Mahavidyalya *Nidhi* (College fund) was formed which was continued till 2012. In that meeting another resolution was adopted to collect donation of Rs. 501/- from every members of Preparation Committee. The College committee also got financial support from public donation, theatrical performance, lottery etc. To start the initial official tasks of the college a temporary office of the college was started at Ramdia High School on 2nd March 1992. After hard labour and dedication of the committee members, finally Ramdia College was started on 13th August, 1992 at *Ramdia Puthibharal Aru Samuhik Sanskritik Kendra* as the college had no own land. After one year of starting the college, the Land sub-committee got the good news that Dr. Jyotiprasad Medhi and other members of Medhi family agreed to donate land to setup the college permanently. Accordingly, the college was shifted to its own land on 30th September, 1994. Later on, the college was renamed as Binandi Chandra Medhi College, Ramdia as a gesture of gratitude (Paul, 2018).

Binandi Chandra Medhi was a prominent figure in Assam, who was born on 4th August, 1896 at Majorkuri village of Ramdia. Hazari Medhi was his father who was a renowned businessman. He established his business at Disangmukh near Sivasagar who supplied different types of agricultural and natural goods to Calcutta during that time. In 1903, Binandi Chandra Medhi left Ramdia and reached Disangmukh with his father. He was only six or seven years old when he reached Disangmukh. At that time there was no primary school at Disangmukh. So, Hazari Medhi established a primary school and admitted Binandi Chandra Medhi into that school. He read two years at the school and again returned back to Ramdia and completed his primary level from Ramdia Upper Primary School. He completed Entrance examination from Jorge Institute High School, Dibrugarh (a private English medium school) in 1919 with first division. He completed Intermediate of Arts degree in 1921 from Cotton College with first division in letter marks in mathematics. He also completed Bachelor of Arts degree with Honours in Mathematics with first division from Cotton College in 1923. In 1926, he completed Bachelor of Laws degree from Calcutta University. After completion of this degree he started his profession as an advocate at Guwahati in 1927. But again he shifted to Dibrugarh in 1928 and started his profession

and settled there permanently. He performed advocacy till 1944 and after that he was appointed as Magistrate who carried out his duty at Dhubri, Golaghat, Hailakandi and some other places. In 1954, he was promoted to Assistant Session Judge / Subordinate Judge and posted to Dhubri. He was retired in 1957 and stayed permanently at Dibrugarh (Medhi, H. 2018).

Binandi Chandra Medhi got married with Kadambari Medhi, the daughter of world famous Linguist Rai Bahadur Kaliram Medh in 1922. He had nine children with six sons and three daughters. The eldest son was world famous statistician Dr. Jyotiprasad Medhi who was born in 1925. His second son Bishnu Prasad Medhi was a Geologist. The third son Shyama Prasad Medhi was Manager of Doom Dooma Tea Company. The fourth son is Hari Prasd Medhi who is a Civil Engineer. The fifth son Probodh Chandra Medhi was a Professor and Chartered Accounted. His youngest son Dr. Rama Prasad Medhi is a Doctor of Medicine (specialist). His eldest daughter Nilima Das was an MA in English and a Teacher in Higher Secondary School. His second daughter Anima Dutta was a professor in a college and the youngest daughter Dr. Anjana Barkakati is a professor in a college. His daughters-in-laws were also highly educated. The first daughter-in-law Prity Medhi was a graduate, the second daughter-in-law Dr. Ranjita Medhi is a Professor, the third daughter-in-law Gauri Medhi was a graduate, the fourth daughter-in-law Madhabi Medhi was a professor, the fifth daughter-in-law Hirakani Medhi is an MA in Education and the youngest daughter-in-law Jayashree Medhi was an MSc in Applied Geography (Medhi, M., 2018).

In his supetannuated life, Binandi Chandra Medhi focused on social activities. He formed a *Vaishnava Samaj* (society) at Khalihamari near Dibrugarh town. He also helped to build a Namgarh (prayer hall) at Khalihamari where the members of the *Vaishnava Samaj* held prayers and religious congregations. He also helps the needy poor people financially and legally. He was also highly proficient in preparing and studying *Janam Kundali* (horoscopes). In such a way he earned the love and respect from the people of Assam (Medhi, H., 2018).

Binandi Chandra Medhi was a staunch supporter of women's education. He believed in emancipation, empowerment and enhancement of women in every sphere of life. This is proved from his family where almost all female members were educated and empowered. He also financially support the poor families to literate their daughters. In the year 1976, at the age of eighty, Binandi Chandra Medhi passed away after suffering from a prostate related illness.

The legacy of social service of Binandi Chandra Medhi is continued throughout his next generation. The Medhi families headed by world-renowned statistician Dr. Jyotiprasad Medhi donate land and money for Ramdia College (later known as Binandi Chandra Medhi College, Ramdia) which helps the college to gear up for development. Since 1993, Medhi families have been continuously helping the college either by cash or kind. Mrs. Madhabi Medhi, Retired Lecturer, Department English, B.Borooah College has been continuously serving as the Donor Family Member of the Governing Body of the College. At present, under her guidance the Kadambori *Nyas* (Trust) providing Kadambori *Bota* (award) for the best graduate of Binandi Chandra Medhi College, Ramdia. As former in-charge Principal of the College, I would like to thank all the members of Medhi family and wish that God will help them to continue and strengthen the legacy of social service from generation to generation.

References :

Deka, M. (2021). *Ramdia: Aitihya Aru Garima*. Guwahati: Panchajanya Printing and Publishing.

Medhi, H. (2018). Amar Pitri Sargiyo Binandi Chandra Medhir Jeeban Alakhya. In B.Deka (Ed.), *Smriti Grantha* (pp. 23-27). Guwahati: Panchajanya Printing and Publishing.

Medhi, M. (2018). Memories of a Daughter-in-law of her Father-In-law. In B.Deka (Ed.), *Smriti Grantha* (pp. 184-187). Guwahati: Panchajanya Printing and Publishing.

Paul, A. (2018). Adhyakshar Protibedan. In B.Deka (Ed.), *Smriti Grantha* (pp. 10-15). Guwahati: Panchajanya Printing and Publishing.

Our Koka/Deuta and his Love of Football

Robby Medhi, Riddhiman Medhi, Deepankar Medhi

Jyotiprasad Medhi, the eldest son of Binandi Chandra Medhi, was well known worldwide for his scholarly research and textbooks on mathematical statistics. A side of him many do not know is his love of sports, particularly football. Among his grandsons & sons, we three are surely the ones most interested in sports. Thus, we decided to write this piece together on his love of football from what each of us experienced.

Robby :

One of my favourite memories of Koka was attending a local football game in Guwahati with him in November 2016. He was 92 years old. He was so dedicated to coming that he scaled all the stairs, which apparently he hadn't done in some time. We celebrated the moment by taking a photo - three generations of football fans! It always meant so much to me that he took an interest in things I cared about - whether it was football or the book I was reading at the time.

Riddhiman :

I remember my first memories of watching football were with Koka during the 1998 and 2002 World Cups. Being an alumnus of the University of Paris (D.Sc., 1956), Koka's favorite national team had always been France. During the 1998 World Cup, he would explain to me early on how France's home ground advantage might propel them to the title of World Champions. He was absolutely right! France went on to become one of the most iconic World Cup teams with a near-perfect 1998 World Cup campaign in which they conceded only one goal throughout the entire tournament, and defeated the mighty Brazil 3-0 in the final. His favorite players were Thierry Henry and Zinedine Zidane. He loved the technical ability of both players, the ability of Thierry Henry to glide past players, and Zizou's ability to rotate the ball in midfield with incredible positional awareness and passing accuracy. That French team went on to win back-to-back international titles, lifting the 2000 UEFA Euro Cup as well. France had a poor campaign in the 2002 World Cup, but Koka's immense love and appetite for the game meant he followed every match of the tournament, which was being hosted in Asia (Japan, S. Korea) for the first time. I remember him relishing the iconic Brazilian duo of Ronaldo and Ronaldinho, who lifted the trophy, while also empathizing with the distraught German goalkeeper, Oliver Kahn, at the end of the Final.

Ever since his time at the University of Manchester (M.Stat., 1954), Koka had closely followed his favorite football club, Manchester United. Even without TV broadcasts or the internet for years, Koka always kept up with his favorite club. He would tell me stories of the Busby Babes, the 1957–58 squad, with an average age of 22, which was considered one of the finest in the world, and about the horrific Munich Air Disaster, which claimed the lives of this fabled team and staff. He would talk inspiringly about how Matt Busby rebuilt the club after this tragedy, leading it to lift the European Cup

10 years later, in 1968, with the likes of Bobby Charlton and George Best. When the English Premier League began to be broadcast on TV regularly in India in the 2000s, Koka and I would spend our weekends watching football matches, relishing the early-2000s tussle among Sir Alex Ferguson of Manchester United, Arsene Wenger of Arsenal, and Jose Mourinho of Chelsea for the Premier League title each year. Among players of this generation, Koka loved watching Ryan Giggs, Wayne Rooney, Cristiano Ronaldo, Thierry Henry, Dennis Bergkamp, Petr Cech, Frank Lampard, and, somewhat begrudgingly, Fernando Torres of arch rivals Liverpool. When I would sneak out of my bedroom to watch the UEFA Champions League matches, Koka would always be my partner in crime for these late-night watch parties, even when he was in his 90s.

The first football game I attended live was also with Koka, when we saw Assam play Goa at the Nehru Stadium in Guwahati. He would educate me about some of the famous Indian teams like East Bengal and Mohan Bagan, and when North East India got its team, Shillong Lajong FC, in the I-League First Division, Koka encouraged me to go watch them live in Shillong for a truly enriching experience. In my memory, Koka lives on, sitting on his balcony in Silpulkhuri in the mornings, flipping through the back pages of the newspapers, talking endlessly about both legendary stories and the latest news in international and Indian football.

Deepankar :

My connection with Deuta's sports side goes back to the day I was born. Deuta, an avid football fan, went to watch a football match at the Judge's field in Guwahati the day I was born! From what I know, Deuta played football as a young child until he was about 10 years of age. I don't know if he played much football after that.

When he was pursuing his master's degree in Statistics at the University of Manchester, he used to regularly go to Manchester United football matches. He would tell me with glee on his face about going to the match with another Assamese, Dr. Rudra Goswami. Dr. Goswami (who was his senior and later served as

Principal at Guwahati Medical College) was a huge football fan and often would ask Deuta if he wanted to go with him to see matches, which Deuta would agree to and then both of them would go to see matches. Deuta would tell me about seeing the football great Sir Stanley Mathews play in Manchester. Years later, when I went on a tour of Chelsea FC with my sons, there in the visitors' locker room was a jersey of Sir Stanley - saved only for a handful of famous footballers who played against Chelsea. So I took a picture of the jersey and sent it to Deuta and he was very pleased to see that. Deuta also went to see a cricket test match once at the Oval in London, but his love of football was much more than for cricket.

In November 2016, my younger son Robby and I were going to be visiting my parents in Guwahati from the USA. I suggested to Deuta that he might want to go watch a football match of the North East United Football Club. He was hesitant at first. At 92 years of age, he wasn't sure if he had the energy to go to the match. My friend Sanjeev nicely arranged a VIP parking pass that would allow us to go all the way to the stadium. So, I told him that it will be pretty easy - we can just watch for a short time and leave; there was no reason to stay for the entire match. Perhaps, since his grandson Robby

was interested, Deuta agreed to go. So, my brother Shubankar (Bablu), my younger sister Alakanandaa (Rumjhum), Robby, Deuta, and I went to see the match. Our plan was to only watch until half time. He was in good spirits. He surprised us by walking up four levels. He really liked the flood-lit stadium and the atmosphere. He was proudly telling me that this stadium has been picked by FIFA for U17 international matches in 2017. When the half time came, I asked Deuta if he was ready to go. He thought for a minute and then said, "Maybe we can stay for the beginning part of the second half." We ended up staying until about the 70th minute of the match. For a lifetime football fan, this was truly satisfying. For both Robby and me, this was a memorable moment, and I'm pretty sure for my siblings too. As you can see above, my nephew Riddhiman had many memorable moments with his Koka as well.

Final words :

One can be very dedicated to their academic passion like our Koka/Deuta who published his last research paper at the age of 89. At the same time, one can be interested in many other things. For our Koka/Deuta, it was football. We are so glad that we got to know this side of our Koka/Deuta.

A Tribute to Late Shri Binandi Chandra Medhi

Dr. Alakanandaa Deka (Rumjhum)
Granddaughter

Late Shri Binandi Chandra Medhi was my paternal grandfather and the epitome of guidance and wisdom in my life. The Binandi Chandra Medhi College at Ramdia, (formerly known as Ramdia College) is an institution of higher education established on 13th August 1992 in his honour.

His father's name was Shri Hazari Medhi, and his mother's name was Smt. Ekadehi Medhi. Late Shri Binandi Chandra Medhi was married to Late Smt. Kadambari Medhi, the eldest daughter of Late Shri Kaliram Medhi. Shri Kaliram Medhi was a distinguished linguist, writer, and essayist from Assam. He served as the third President of the Asam Sahitya Sabha in 1919, held in Barpeta. Later on, he was honoured with Rai Bahadur title in 1946.

We lovingly called our grandfather "Atla" or "Atalala." The name was first used by our eldest cousin, Late Shri Lukumoni Dada, and soon every cousin affectionately began addressing him the same way. I was fortunate to have him in my life until I was in the fifth standard, and I still cherish the many fond memories of those bygone years.

Atla served in the judicial service, a profession that required frequent transfers. During his career, he was posted in places such

as Dhubri and Hailakandi before eventually being appointed as a Sub-Judge at the Dibrugarh Court, where he later settled with his family.

He was blessed with nine brilliant and obedient children. My father, Late Dr. Jyotiprasad Medhi, was the eldest among them. My mother, Late Mrs. Prity Medhi, loved and respected Atla deeply. She always remained grateful to him for encouraging her to complete her B.A. degree after her marriage. With his constant support and encouragement, she successfully graduated, an achievement she treasured throughout her life.

Atla would often come to stay with us at our quarter in Gauhati University campus, where my father served as the Head of the Department of Statistics. One of my fondest memories is accompanying Atla on early morning walks to the Saraighat Bridge. Those walks were truly special. As we strolled together, he would share stories, life lessons, and words of wisdom that, even as a child, I enjoyed listening to and have continued to cherish over the years.

On returning home, Maa would lovingly serve him jalpan along with lal chah in a traditional banbati. Soon after, Atla would announce that it was time to visit Ramdia, his beloved birthplace. The moment he mentioned the trip, Babluda and I would eagerly insist on accompanying him, afraid that if we delayed, there might not be enough space left in the car.

We would then set off for Ramdia, making a stop along the way at the revered Hayagriva Madhab Temple in Hajo. After offering our prayers at the temple, we would visit its famous pond to see the amazing giant tortoises, some of which were believed to be over a hundred years old.

The memories of those visits to the Hayagriva Madhab Temple remained so dear to me that, even years later, I made it a point to revisit the temple with my own family, including my children, Pooja and Reet. It was my way of relieving those cherished moments and passing on a part of my childhood to the next generation.

After the brief halt, we would finally arrive at our long-awaited and much-loved destination, Ramdia. We were always welcomed

with immense warmth and affection by our relatives and the local people. As soon as we reached, they would lovingly serve us Jalpan, accompanied by Ramdia's famous khati doi and tea. These delicious Assamese delicacies were traditionally served in a kahor kahi and bati, making the meal even more special and memorable.

After lunch, we would stroll through the buwa kota jotor and the vast paddy fields, stretching endlessly in every direction, covered in lush greenery. The serenity of the countryside and the simple joys of those days left an indelible impression on my heart. Even after more than fifty years, those beautiful memories remain as vivid as ever.

I also fondly remember one of our close relatives, "Nota Aai," Atla's Khuri (paternal aunt), who would often visit us at our home in the Guwahati University campus. Her affectionate presence added to the warmth and happiness of those cherished family days.

Atla taught us the sacred Sanskrit Vishnu Mantra, which has remained with me throughout my life:

Om Shantakaram Bhujagashayanam Padmanabham Suresham, Vishvadharam Gagana-sadrisham Meghavarnam Shubhangam.

Even today, I recite this prayer every day as an integral part of my daily worship. It constantly reminds me of Atla and the values he instilled in us.

Both Atla and Aita lovingly guided us and encouraged us to pursue our studies with dedication, and constantly inspired us to build a meaningful and successful future. More importantly, they taught us the true values of life like discipline, humility, sincerity, and compassion.

I vividly remember spending our summer vacations with them at Khalihamari in Dibrugarh. Those were some of the happiest days of my childhood. There was also a time when Deuta and Maa travelled to Canada, leaving us in the loving care of Atla and Aita. Their affection made us feel completely at home, and those days remain among my most treasured memories.

One image that still stands vividly in my mind is that of Atla, impeccably dressed in his crisp white dhoti and white kurta, setting out with dignity for the court each morning.

On his way back from court, Atla would often bring home freshly baked bread, buns, cakes, and biscuits from the famous Osman Bakery and Indusco Bakery. Osman Bakery was located near the court, while Indusco Bakery stood close to the Chowkidingee Field. Sadly, neither of these beloved bakeries exists today. Yet, even now, the taste of the warm, freshly baked bread spread with Amul butter still lingers in my memory.

Atla's love and affection for us knew no bounds. He always ensured that we had storybooks to read and everything we needed for our daily lives. At the same time, he was very particular about our studies and our evening prayers, believing that education and good values went hand in hand.

During the day, he would make us study diligently and would often promise to take us to watch Bhaona at the nearby Khalihamari Namghar. Those evenings spent watching Bhaona brought us immense joy.

These precious memories continue to live in my heart even today. My grandfather was not only a respected judicial officer but also a loving father, grandfather, mentor, and guide whose life was rooted in integrity, humility, compassion, and devotion. His teachings, values, and unconditional love continue to inspire me every day.

May we all strive to follow in Atla's footsteps, uphold the ideals he lived by, and pass on his legacy of love, wisdom, and righteousness to the generations to come.

Bishnu Prasad Medhi : A man of few words

Baishalee Das (Maina)
California, USA

Late Bishnu Prasad Medhi, my father, was the third of nine children of Late Binandi Chandra Medhi and Late Kadambari Medhi. As a young child, he was very gentle and obedient as narrated by Aita. He loved nature and had an artistic bent of mind. Later, he studied Geology in Cotton College and Gauhati University. He had a passion for photography and used to develop his own photos from negatives in a dark room at home.

My earliest memory of my father was when he was working as an Assistant Geologist at the Directorate of Geology and Mining in Shillong in the 1970s. He was mild mannered, soft spoken, and always well dressed. Whenever we would meet his colleagues at a social gathering, we noticed they would call him as Medhi Sahab and not by his proper name, unlike others. Years later I understood why - he was handsome, classy, and carried himself as a true gentleman.

During the early years of his career, my father had to go on fieldwork to various drilling and mining camps for months. We would visit him during our school holidays and learn about nature from him. My brother and I had a fun experience staying in a proper tent for weeks. The team of geologists had one tent each, set up around a

large open space and converted the open space into a playground. When their fieldwork was done for the day, I remember my father playing volleyball with his colleagues under a makeshift floodlight. He also tried his hand in wildlife hunting during the camping months. He would go hunting with the locals on an occasional Sunday and return with a prize if luck was on his side. My father's Man Friday, Thule, will be all smiles all day - Aji Sir shikar goise. That night would be a feast of venison meat for the entire camp.

When Assam's capital shifted from Shillong to Dispur, his office shifted to Guwahati. He built our childhood home in Rupnagar. He planned and planted our front garden with a lawn of doobari bon bordered by silver oak trees. When the wind blew, he would show us the silvery color layer visible at the bottom of each green leaf. He installed a low height railing in our front veranda as per his aesthetic design. This railing became the topic of conversation for every visitor to our house then.

During our growing up years in Guwahati, my father would take an interest in our education and all round development. He wanted us to do well in academics like any other parent, but also wanted us to gather knowledge and wisdom from all around. He was an avid reader of all kinds of books, but I think his favorite was his collection of Reader's Digest. As a man of few words, he didn't say much but we picked up by watching him live his life. We never heard him speak ill about anyone. He enjoyed social gatherings and keeping in touch with relatives and friends. Years later, when he finally retired from service as the Chief Geologist, we learnt more about him from the heartwarming farewell messages he received. He touched each one's lives by helping them when needed.

After retirement, my father visited me twice in America during the most important moments of my life - the birth of my two children, his grandchildren. We would take my father and mother around to show places in America. I was surprised he knew so much about the American cities in details, even before he had visited. This was because he had read about it in books before. As they say, books are a window to the world.

A few years later, unfortunately, my father left us for his heavenly abode at the age of 75 in Guwahati. Both our parents raised me and my brother in an environment thriving on open communication, mutual respect, and shared rituals. Am forever grateful to my father for showing us how to connect with nature and live a meaningful life with integrity and humility.

A legacy of learning : An Academically Brilliant Medhi Family's Educational Qualifications

Dr. Biswajit Das
Principal, B. C. Medhi College, Ramdia

Education is considered the foundation of a strong and progressive family. The collective educational qualification of a family serves as a foundational pillar for intergenerational success, shaping a household's socioeconomic status, cultural capital, and career trajectory. Higher parental qualifications consistently correlate with increased cognitive development, better academic tracking, and greater university attendance rates among children. The educational qualification of a family reflects not just the academic achievements of its members, but also its values, awareness, and future opportunities. When members of a family are educated, it leads to better decision-making, improved health, financial stability, and social awareness. Educated parents can guide children better, help with studies, and create an environment that values learning. It also reduces superstitions and helps the family adapt to changes in society and technology. An academically brilliant family is one where learning is not just a day but a way of life and inspiration for society. In such family, education is valued, encouraged and celebrated across generations. In this writeup, I would like to highlight the educational qualifications of some Medhi family members.

Late Binandi Chandra Medhi and Late Kadambari Medhi has nine children. They are as follows-

1st Child- Late Dr. Jyoti Prasad Medhi, Eminent Internationally recognized Statistician, Wife- Late Prity Medhi

2nd Child-Late Nilima Das, Husband-Late Dharanidhar Das

3rd Child-Late Bishnu Prasad Medhi, Wife- Dr. Ranjita Medhi

4th Child- Late Shyama Prasad Medhi, Wife- Late Gauri Medhi

5th Child- Late Anima Dutta, Husband- Late Dr. Hemanta Dutta

6th Child-Mr. Hari Prasad Medhi, Wife- Mrs. Madhabi Medhi.

7th Child-Mr. Probodh Chandra Medhi, Wife- Mrs Hirakani Medhi.

8th Child- Dr. Rama Prasad Medhi, Wife- late Jayashree Medhi

9th Child- Dr. Anjana Barkakoty, Husband-Mr. Atul Kumar Barkakaty

1. Late Dr. Jyoti Prasad Medhi's children-

i) Prof. Shakuntala Choudhury (Elder daughter of Late Dr. Jyoti Prasad Medhi). Her educational qualification are as follows:

Ph.D (Statistics/Demography), Gauhati University 2013, M. Phil equivalent, Statistics, Rutgers University, Master's in Business Economics, Ohio University. Master's in Statistics, Gauhati University Bachelor with Honors in Statistics (Math, Statistics & Economics combination), Cotton College

Niren Choudhury (Husband of Mrs. Shakuntala Choudhury)

Master's in Electrical Engineering with VLSI (Very Large Scale Integration/semiconductor), Ohio University, USA, Bachelor in Electrical Engg., Regional Engg College, Kurukshetra, Professional member IEEE, ASQC (American Society for Quality Control)

Abhishek Vick's (Son of Shakuntala Choudhury)

Master's degree in Human Computer Interaction/Informatics, Rutgers University 2020, Bachelor degree in Liberal Arts (Physics, Math, History, Philosophy of Science, Economics, Statistics) with Minor in Japanese language

Dr. Namrata Gargee Jain (Daughter of Shakuntala Choudhury)

Boston Children's Hospital, Fellowship, Pediatric Nephrology, 2014, Ann & Robert Lurie Children's Hospital of Chicago, Residency, Pediatrics, 2010, New York Medical College, Medical Education MD

University of Pennsylvania (Ivy League), Bachelor in Bioengineering, Certifications, Pediatric Nephrology - American Board of Pediatrics - 2010, Pediatrics - American Board of Pediatrics - 2010

Sachin Jain (Dr. Namrata Gargee Jain's husband)

MD MPH (Master's in Public Health from Johns Hopkins), Physician Executive | Primary Care Transformation, Rush Medical College of Rush University Medical Center, Chicago

ii) Dr. Deepankar Medhi (Son of Late Dr. Jyoti Prasad Medhi)

B.Sc. (Hons.) Mathematics, Cotton College, Gauhati University

M.Sc. Mathematics, St. Stephen's College, University of Delhi

Certificate in German Language, University of Delhi

M.S. Computer Sciences, University of Wisconsin-Madison, USA, Ph.D. Computer Sciences, University of Wisconsin-Madison, USA

Late Karen Medhi (Wife of Dr. Deepankar Medhi)

B.A. Mathematics, St. Olaf College, USA

M.S. Mathematics, University of Illinois at Urbana-Champaign, USA

'Ph.D. Industrial Engineering, University of Wisconsin-Madison, USA

Neiloy Medhi (Son of Dipankar Medhi)

B.L.A. (Bachelor of Liberal Arts), minors: Mathematics, Criminal Justice & Criminology, University of Missouri-Kansas City, USA, M.A. Political Science, University of Missouri-Kansas City, USA, ' Applied Business Analytics Certificate, Massachusetts Institute of Technology, USA Data Science Certificate, Johnson County Community College, USA

Robby Medhi (Son of Dipankar Medhi)

B.E. Chemical Engineering, Vanderbilt University, USA

Mrs. Lauren (Wife of Robby Medhi)

iii) Mr. Shubhankar Medhi (Son of Dr. Jyoti Prasad Medhi)

BE, Electrical

Dr. Yashodhara Medhi (Wife of Mr. Shubhankar Medhi) MA, Ph. D (English)

Mr. Riddhiman Medhi (Son of Subhankar Medhi), Assistant Professor, Department of Chemistry, University of Scranton, PA, USA, Post Doctorate from Cornell University, USA, Ph.D. in Chemistry from University of Houston, USA, M.Sc. in Chemistry from Gauhati University.

Mrs. Kalpita Barakakaty (Riddhiman's wife), MS in Computer Science from Binghamton University, USA, M. Tech in Computer Science from Anna University, India, B. Tech in Computer Science from Vel Tech Institute, Chennai, India

Sri Partha Medhi (Son of Riddhiman Medhi)

iv) Dr. Alakanandaa Deka (Grand daughter of B.C. Medhi/ Daughter of Dr. Jyoti Prasad Medhi)

M.Sc (Statistics) , Delhi University , MCA & M. Phil

Mr Sasanka Pratim Deka (Grand son in law), B. Tech (Mechanical). Punjab Engineering College, Chandigarh, MBA, Pondicherry University

Sumangalaa Deka (Great grand daughter), Mass. Com (Specialisation in Advertising & Public Relation), National University of Journalism & Communication, Bhopal, Post Graduation certificate course in Digital Marketing .

Seemankar Deka (Great grand son), B.sc (Hons)in Economics from Christ College, Bangalore, Masters in International Relation from Madras University , Chennai.

2. Late Nilima Das, M.A, (English),

Husband- Late Dharanidhar Das, B.A.

Their two sons—**i) Late Ajit Das,** M. Sc (Zoology) & **ii) Late Ranjan Das**—M. Com.

Ajit Das's family-

Ajit Das's Wife- Yugomoni Das—BSc,

Their four daughters –i) Hiyarupa Das—MCA, ii) Seemarekha Das—BA iii) Rageswari Choudhury —BE, iv) Dr. Priyadarshini Das

3. Late Bishnu Prasad Medhi's and his wife Dr. Ranjita Medhi's Children

i) Mrs. Baishalee Das (Bishnu Prasad Medhi's daughter), M.Sc. (Economics)

Mr. Prakash Das (Baishalee Medhi's husband), M.S. (Computer Science)

Sri Priyam Das ((Baishalee Medhi's son), PhD (Cognitive Science)

Sri Pritish Das (Baishalee Medhi's daughter), B.S. (Computer Science)

ii) Dr. Jnanyankar Medhi (Son of Late Bishnu Prasad Medhi) MS Ophthalmology

Dr Arpita Medhi (Wife of Jnanyankar Medhi), MBBS

4. Late Shyama Prasad Medhi, B.A, LL B.

Wife Late Gauri Medhi, B.A.

Their children are-

i) Mr. Tirthankar Medhi (Ankur), B.Com., LL.B (Son of Late Shyama Prasad Medhi)

Mrs. Sanghamitra Medhi (Manu), B.A., LL.B (Wife of Tirthankar Medhi)

ii) Mrs. Pallabi Baruah—M. Com B.Ed. (Daughter of Tirthankar Medhi)

Mr. Vaijayanta Borooah – LLM (Husband of Pallabi Baruah)

iii) Mrs. Bobby Dutta, BSC (Eco), MBA (Bobby is the youngest daughter of Shyama Prasad Medhi)

Mr. Pohar Dutta, Bachelor of Engineering (Mechanical), MBA (Husband of Bobby Dutta)

5. Late Anima Dutta – M.A (Assamese)

Husband Late— Late Dr. Hemanta Dutta —DA, FRCS.

i)Late Vaijayanta kumar Dutta, MA

Mrs. Manisha Dutta Hazarika , MA M.PHIL (Wife of Vaijayanta kumar Dutta)

Sri Arpita Dutta BE(civil) (Daughter of Vaijayanta kr Dutta)

Sri Arindam Dutta B Tech (CSE) (Son of Vaijayanta kr Dutta)

ii)Dr Prashanta Kumar Dutta, MS otorhinolaryngology

His wife Dr Meghali Dutta, MD Pharmacology

Sri Namrata Dutta, M. Phil clinical psychology (Daughter of Dr Prashanta Kumar Dutta)

Sri Amrita Dutta, Masters in textile design (Daughter of Dr Prashanta Kumar Dutta)

6. Mr. Hari Prasad Medhi (Son of Late B.C.Medhi) B.E (Civil)

Mrs. Madhabi Medhi, M.A(English) (Wife of Hari Prasad Medhi)

7. Mr. Probodh Chandra Medhi & his Wife- Mrs Hirakani Medhi, MA (Education), M. Phil, LL. B

i) Avantika Medhi Das, B.Com, LL.B, CA (Elder daughter of Probodh Ch. Medhi)

Mr. Dhrubajyoti Das (Husband of Abantika Medhi Das) BE(Electrical) from AEC

ii). Ambalika Senapati (Daughter of Probodh Ch. Medhi), B.A. (Hons.), LL.B., PG Diploma in Child Rights & Development.

Mr. Debajit Senapati (Lubu) (Husband of Ambalika Senapati) is B.A.LL.B.(Hons.)

8. Dr. Rama Prasad Medhi, MBBS, MD

Wife-Late Jayashree Medhi, M.Sc.

i) Angshuman Medhi M.Com, MBA

Dr. Chayanika Borah- M. Sc. (Applied Geology), M. Tech (Petroleum Exploration and Production), PhD (Petroleum Technology) (Wife of Angshuman Medhi)

ii)Anirban Medhi, B.B.A ,

Mrs. Shyamalee Devi- M.sc biotechnology and PG diploma in industrial biotech (Wife of Anirban Medhi)

iii)Anindita Medhi – M.A Sociology, PGD -SRD and Diploma in ECCE (Daughter of Dr. Rama Prasad Medhi)

Mr. Rinku Bora -M.A in Mass Communication and Journalism (Husband of Anindita Medhi)

9. Dr. Anjana Borkakoty (Daughter of late B.C.Medhi)- M.Sc. (Physica), Ph.D. (Biophysics)

Late Atul Kumar Borkakaty (Husband of Dr. Anjana Borkakaty), M.Sc (Mathematics), Ph.D

i)Bidisha Borkakaty (Daughter of Anjana Borkakaty**)-** M.Sc. (Statistics), Ph.D. (Operational Research)

ii) Dhritiman Borkakoti (Son of Dr. Anjana Borkakaty**)** **-** B. E. (Computer Science), P.G.D.M (Management)

iii) Amlan Bhargav Borkakati (Son of Anjana Borkakaty**),** B.E. (Computer Science and Engineering), MS (Business, Entrepreneurship & Technology)

Mrs. Mayra Borges Goncalves, LLB (Wife of Amlan Bhargav Borkakati)

The educational qualification of a family is like a ladder — each generation tries to climb one step higher. An educated family not only secures its own future but also contributes to building an educated society and nation. A legacy of money can be spent. A legacy of property can be sold.But a legacy of learning keeps growing. It multiplies with every child, every book, every question asked. This Medhi family proves that when education becomes a culture, not just a goal, brilliance stops being an accident. It becomes a tradition. We didn't inherit degrees. We inherited the love for learning of Medhi Family.

In Memory of Eminent Indian Statistician and Mathematician Professor Jyoti Prasad Medhi

Shahidul Islam
Assistant Professor, Deptt. of English,
Binanadi Chandra Medhi College, Ramdia

Professor Jyoti Prasad Medhi was an eminent Indian statistician and Mathematician, best known for his pioneering work in stochastic processes and queuing theory ,field which he authored influential textbooks, that became staples in graduate curricula worldwide. He was born on 1st July 1924 in Ramdia village, located in Kamrup district of Assam, India during the British colonial period. Growing up in a rural Assamese setting up, his early life was shaped by the Socio-cultural fabric of pre-independence Assam, where traditional values, agrarian lifestyle, and cultural renaissance played significant roles in community life. The region also experienced indirect impacts from world war- II, including economic strains and the influx of Allied forces in nearby areas, which added layers of historical turbulence to his formative years.

He was born in such a family which had placed a strong emphasis on education reflecting the progressive ethos of some middle class Assamese households at the time. His father Binandi Chandra

Medhi, was a prominent lawyer who practiced in Dibrugarh after initial education there, instilling in his Children the importance of learning and intellectual pursuit. His mother Kadambari Medhi contributed to the households nurturing environment who was the daughter of Kaliram Medhi, a prominent Assamese author and former president of the Assam Sahitya Sabha.

He received his early education in Dibrugarh. He passed his matriculation from Dibrugarh Boys' High School in 1940. He continued his studies of the University of Calcutta, obtaining an M.Sc. in Pure Mathematics in 1947. He achieved the first position in the first class with record marks, securing the Devendranath Gangapathyay Gold Medal and another Gold Medal for topping the examination among all candidates. Later on, from 1952 to 1954 he pursued an additional M.Sc. degree in Statistics from the University of Manchester in U.K. He also earned a diploma in French language from the University of Paris in 1955 and received a 'mention honourable 'equivalent to first class honour. He pursued doctoral research culminated in a Docteur-es-sciences (D.Sc.) degree in Probability and Statistics from the University of Paris (Sorbonne) in 1956, supervised by Professor Robert Fortet.

He was not only famous in his home state but also famous in abroad. He was an international figure. His international engagements included several visiting professorships, such as at the University of Montreal, Canada (1967-1969), the University of Toronto, Canada (1982 and 1987). Mc Master University of Wisconsin, USA (1985) and some other renowned institutions in abroad. He worked in the University of Gauhati, as lecturer and professor for several years where he got the title of "Professor Emeritus" in 1987. After his retirement he also involved in the academia as an honourary Professor at the Institute of Advanced Study in Science and Technology (IASST), Guwahati, Assam where he also served as Director from 1985 to 1987. He was involved in social activities. The only Higher Educational Institute of greater Ramdia Binandi Chandra Medhi college is the witness of it. In initiative of this great person along with the support of finance and land the college got such a beautiful place

and position and renamed it in the name of his father as Binandi Chandra Medhi College, Ramdia from the earlier name of Ramdia College. This great educationalist, academician and the international prominent figure died on 3rd February, 2017 at his own home, Guwahati. Assam. The state lost a great educationalist, researcher and a great personality of the international figure.

References :

1. https:// scholar.google.com/citation?
2. https// academic.oup.com/biomet/article/42/1-2/143/240719
3. http:// medhi.org/misc/J Medhi-Memorial-e Book.pdf
4. https:// gonitsora.com/jyoti-prasad-medhi/
5. https: //books. Google. Com/ books/about/stochastic processes.html?id=Dncwg-eoalkQc.
6. www.jyotiprasad medhi.life and career.com

Shyama Prasad Medhi (1934-1993)

Courage, Empathy, Integrity & Exuberance

Tirthankar Medhi

My father Late Shyama Prasad Medhi was born in and around 1934. He was the 4th child and the 3rd son born to Late Binandi Chandra Medhi & Late Kadambari Medhi.

The residence at Khalihamari was a hive of people and activity, a place welcome to all - friends, extended family members and distant relatives; so, I've heard; not just from my immediate uncles & aunts, but from relatives far and wide. I heard that lot of persons, distant relative or family acquaintances, also used to reside in the outhouse of the Khalihamari residence in connection with pursing higher studies at Dibrugarh; pursuit of higher studies being an endeavour which was actively encouraged by Late Binandi Chandra Medhi, and his support and benevolence for the same, by opening his doors to those who needed a place. This is where my father grew up, got inspired from and himself applied during his lifetime.

Shyama Prasad Medhi got married late in life; I was born in 1977, have hardly any memories before 1984/85 and thereafter, had only 8 years to know my father when he passed in 1993, before I turned 16; my two younger sisters having got even lesser time to know him. He retired in 1990 as Chief Personnel Manager of the Doom Dooma India Limited, one of the prestigious Tea Companies of Upper Assam.

I was asked to write about my father for the 'B. C. Medhi, A Quest for the Aroma of Personality and Proximity', I was left wondering what should I write about as I hardly had 8 years of interaction with him that I could remember. My Khuri, Smt. Madhobi Medhi said to write about my memories and our upbringing; both Pallavi & Bobby, my sisters asked me to write whatever I knew or heard, so that his grandchildren will get to know about their Grandfather and our childhood; my heart said that while doing so, I must not forget the lessons I got to learn from my father.

PART A - What I've heard about my father

As a young man Shyama Prasad Medhi was tad mischievous and more outgoing than his studious elder siblings; with quite a circle of friends from the 'para' & beyond.

The earliest that I've heard about my father's thoughts and deeds, was as a young man pursuing his studies at Gauhati University. I am told, that he took up a part time job during his student days there; and also that he utilized a sizeable portion of his salary to help a friend, who was financially constrained, by paying for his friends' education during those days.

It was during those days he struck up friendship with Sri (Prof.) Tarun Chandra Bora of Lakhimpur, his lifelong friend who is still going strong at 92; and their stories together and bond of friendship, would need volumes of pages to do justice.

After completing LLB, Shyama Prasad Medhi joined the Dibrugarh Bar Association in August 1959; and a few years later he joined the then Doom Dooma Tea Company Limited in and around 1961. His work in the Company was appreciated by his boss, Mr. P.L.S. James and "SP" became a favourite of Mr. James; and my father also held Mr. James in high esteem.

The Tea Estates of the Company being manpower intensive and thereby, dispute prone; Shyama Prasad Medhi was the go-to person in the company for solving labour disputes, holding negotiations

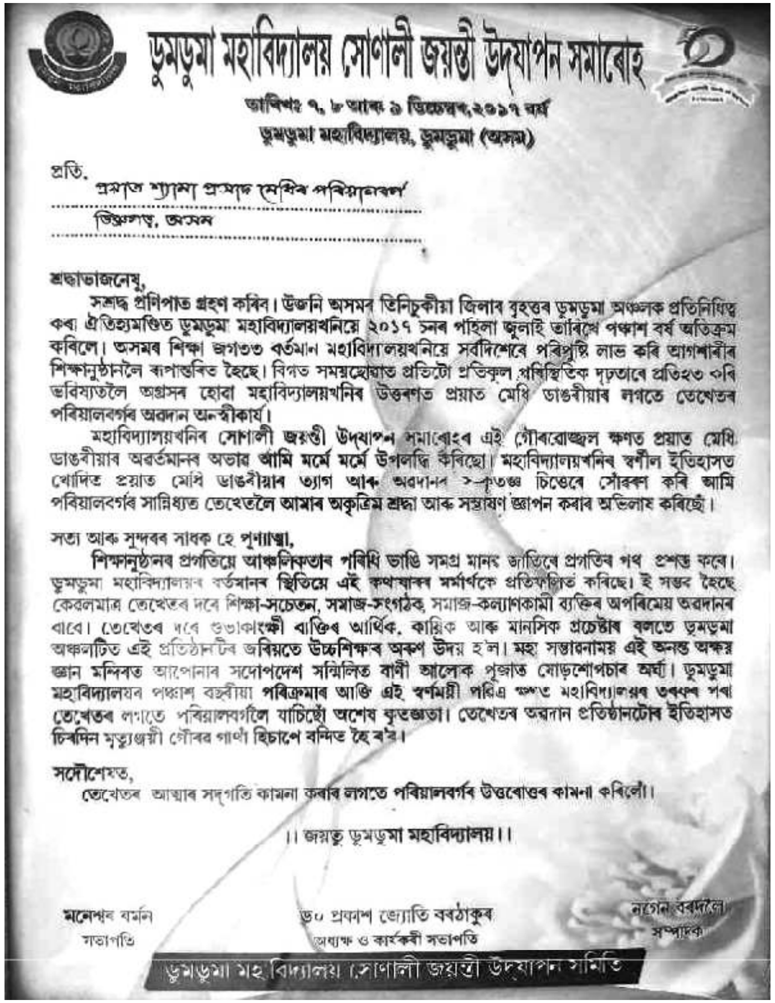

ডুমডুমা মহাবিদ্যালয় সোণালী জয়ন্তী উদযাপন সমাৰোহ

তাৰিখঃ ৭, ৮ আৰু ৯ ডিচেম্বৰ,২০১৭ বৰ্ষ

ডুমডুমা মহাবিদ্যালয়, ডুমডুমা (অসম)

প্ৰতি,
প্ৰয়াত শ্যামা প্ৰসাদ মেধিৰ পৰিয়ালবৰ্গ
ডিব্ৰুগড়, অসম

শ্ৰদ্ধাভাজনেষু,

সশ্ৰদ্ধ প্ৰণিপাত গ্ৰহণ কৰিব। উজনি অসমৰ তিনিচুকীয়া জিলাৰ বৃহত্তৰ ডুমডুমা অঞ্চলক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা ঐতিহ্যমণ্ডিত ডুমডুমা মহাবিদ্যালয়খনিয়ে ২০১৭ চনৰ পহিলা জুলাই তাৰিখে পঞ্চাশ বৰ্ষ অতিক্ৰম কৰিলে। অসমৰ শিক্ষা জগতত বৰ্তমান মহাবিদ্যালয়খনিয়ে সৰ্বদিশেৰে পৰিপুষ্টি লাভ কৰি আগশাৰীৰ শিক্ষানুষ্ঠানলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে। বিগত সময়ছোৱাত প্ৰতিটো প্ৰতিকূল পৰিস্থিতিক দৃঢ়তাৰে প্ৰতিহত কৰি ভৱিষ্যতলৈ অগ্ৰসৰ হোৱা মহাবিদ্যালয়খনিৰ উত্তৰণত প্ৰয়াত মেধি ডাঙৰীয়াৰ লগতে তেখেতৰ পৰিয়ালবৰ্গৰ অৱদান অনস্বীকাৰ্য।

মহাবিদ্যালয়খনিৰ সোণালী জয়ন্তী উদযাপন সমাৰোহৰ এই গৌৰৱোজ্জ্বল ক্ষণত প্ৰয়াত মেধি ডাঙৰীয়াৰ অৱৰ্তমানৰ অভাৱ আমি মৰ্মে মৰ্মে উপলব্ধি কৰিছো। মহাবিদ্যালয়খনিৰ স্বৰ্ণিল ইতিহাসত খোদিত প্ৰয়াত মেধি ডাঙৰীয়াৰ ত্যাগ আৰু অৱদানক কৃতজ্ঞ চিত্তেৰে সোঁৱৰণ কৰি আমি পৰিয়ালবৰ্গৰ সান্নিধ্যত তেখেতলৈ আমাৰ অকৃত্ৰিম শ্ৰদ্ধা আৰু সম্ভাষণ জ্ঞাপন কৰাৰ অভিলাষ কৰিছোঁ।

সত্য আৰু সুন্দৰৰ সাধক হে পুণ্যাত্মা,

শিক্ষানুষ্ঠানৰ প্ৰগতিয়ে আঞ্চলিকতাৰ পৰিধি ভাঙি সমগ্ৰ মানৱ জাতিৰে প্ৰগতিৰ পথ প্ৰশস্ত কৰে। ডুমডুমা মহাবিদ্যালয়ৰ বৰ্তমানৰ স্থিতিয়ে এই কথাষাৰৰ মৰ্মাৰ্থকে প্ৰতিফলিত কৰিছে। ই সম্ভৱ হৈছে কেৱলমাত্ৰ তেখেতৰ দৰে শিক্ষা-সচেতন, সমাজ-সংগঠক, সমাজ-কল্যাণকামী ব্যক্তিৰ অপৰিমেয় অৱদানৰ বাবে। তেখেতৰ দৰে শুভাকাংক্ষী ব্যক্তিৰ আৰ্থিক, কায়িক আৰু মানসিক প্ৰচেষ্টাৰ বলতে ডুমডুমা অঞ্চলটিত এই প্ৰতিষ্ঠানটিৰ জৰিয়তে উচ্চশিক্ষাৰ অৰুণ উদয় হ'ল। মহ সম্ভাৱনাময় এই অনন্ত অক্ষয় জ্ঞান মন্দিৰত আপোনাৰ সদোপদেশ সন্মিলিত বাণী আলোক পুঞ্জাত যোড়শোপচাৰ অৰ্ঘ্য। ডুমডুমা মহাবিদ্যালয়ৰ পঞ্চাশ বছৰীয়া পৰিক্ৰমাৰ আজি এই স্বৰ্ণময়ী পবিত্ৰ ক্ষণত মহাবিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা তেখেতৰ লগতে পৰিয়ালবৰ্গলৈ যাচিছোঁ অশেষ কৃতজ্ঞতা। তেখেতৰ অৱদান প্ৰতিষ্ঠানটোৰ ইতিহাসত চিৰদিন মৃত্যুঞ্জয়ী গৌৰৱ গাথা হিচাপে বন্দিত হৈ ৰ'ব।

সদৌশেষত,

তেখেতৰ আত্মাৰ সদ্গতি কামনা কৰাৰ লগতে পৰিয়ালবৰ্গৰ উত্তৰোত্তৰ কামনা কৰিলোঁ।

।। জয়তু ডুমডুমা মহাবিদ্যালয়।।

মনেশ্বৰ বৰ্মন
সভাপতি

ড০ প্ৰকাশ জ্যোতি বৰঠাকুৰ
অধ্যক্ষ ও কাৰ্যকৰী সভাপতি

নগেন বৰদলৈ
সম্পাদক

ডুমডুমা মহাবিদ্যালয় সোণালী জয়ন্তী উদযাপন সমিতি

and basic trouble shooting. He was also the Company's liaison with the police & local administration; and also instrumental in solving problems of adjacent Tea Gardens of other companies at times. I've also heard from many, that my father was instrumental in quite a few persons getting employed as staff in the tea estates and he also endeavoured to help educated Assamese youths to get placed in Tea Companies as executives.

Shyama Prasad Medhi was part of a pioneering group of founding personas who actively pursued to secure funding and resources to establish and build the Doomdooma College which was established in 1967.

Shyama Prasad Medhi was a community figure and social worker of Doom Dooma; and his efforts and initiatives closely intersected with the local industrial, educational, and labour ecosystem promoted by the Doom Dooma India Limited.

One story quite often was told me about my father was the taking up the case of deaf & dumb person who was the accused of murder. The person was often teased by some locals as 'pagla' since he was deaf & dumb; and during one such teasing, one local pulled away his 'Lungi' rendering him naked in Public. Enraged, the deaf & dumb person took a 'Dao' and struck that person, killing him on the spot. It was taken for granted that the deaf & dumb person would be hanged since he had nobody to fight his case. That is when Shyama Prasad Medhi stepped in and fought for a person who could not fight for himself; and got him acquitted.

Another anecdote quite often repeated was my father's presence of mind; how during the funeral of P.L.S. James, the only local/ Indian company officer, other than the British Tea Planters, to have been wearing a black band on his left arm, i.e. a band worn as a universal symbol of grief, a gesture of respect, was 'S.P'.

It later came to be known that when he reached for the funeral and observed all the British Tea Planters wearing black bands; he tried to look for extra bands or a black piece of cloth and having found none amongst the persons present there; he took off one of his black socks that he was wearing, and, put it around his arm.

Stories of compassion & empathy, and anecdotes of 'S.P.', mostly anecdotes about his fun-loving nature, and of him solving company problems during his service years, have been shared with me by lots of people; however, I remember only bits and parts of many such stories and anecdotes.

PART B-What I've learnt from my father

My days in Daimukhia Tea Estate bungalow are the most cherished memories I carry. My father would drop me for the school

bus to Digboi 6 AM and be there to pick me up in the afternoon during my Nursery / KG days. He used to take me along with him for his conference / meetings trips to Calcutta, Bangalore, Bombay, etc and showed me a world far removed from 1980s Assam.

Keeping with the Khalihamari tradition, Shyama Prasad Medhi encouraged his nephew / cousin to stay at our bungalow and pursue education / job search. Life and times with my father; and Dharmada and Lalitda, during their stay at our Daimukhia bungalow, are some of the happiest and nostalgic memories of mine.

Shyama Prasad Medhi was a movie buff and huge fan of Guru Dutt, Raj Kapoor, Dev Anand; and he made us watch a lot of the oldies. He had built video library of his favourite movies and had one of the best collections of Video Cassettes of Old Classics in Doom Dooma at the time of his retirement. He would often discuss with me the meaning and message of the movies and songs; mostly the purport, theme and poetry in many of the old melodies one of his favourite, which he ingrained in me, being "Kisiki muskuraahaton pe ho nisaa; Kisika dard mil sake to le udhaar; Kisike waaste ho tere dil mein pyaa; Jeena issi ka naam hai" from Anari.

My father was also an ardent fan of and passionate about Football. He himself was a good football player, a rare self-praise he made to me on a few occasions; and about losing one of his teeth when during a rainy match, although having hit the ball to score the goal, he but could not stop in time; and hit the goalpost. He also actively encouraged Inter Tea Estate and Inter Company Football matches and took lead in organising such matches and encouraging local youth.

Shyama Prasad Medhi was a sports person at heart; and he encouraged me to participate in as many sports as I could, especially swimming and diving, in which he too was proficient.

However, fun times apart, some of the life lessons I learnt and carry with me till date, are from my time with my father, watching him, hearing him and learning from him. He would extoll upon the virtues of kindness & giving, friendship, caring for the underprivileged, honesty. He would repeatedly tell me not to discriminate on the basis of religion, caste or language; and wealthy or poor, all persons were born equal and free. It was his persistent teaching that money and pursuit of money should not define life and its purpose; it was the pursuit of happiness and self-contentment which should be the mantra of life. Many of these life lessons was in form of dialogues, songs, phrases or poetry from movies or books - in a fun, meaningful and memorable way.

I remember, it was the tradition in the gardens during Christmas/ New Year time when the contractors/ suppliers would gift to senior executives a box containing Chocolates, Biscuits, Cookies, Juice, Sweets, etc.; something which we would always be excited about, more so as winters were the best time in the Tea Estates. My father told us not to expect anything from anybody and at times even discouraged many from bringing such gifts. However, an incident comes to my mind, when once while playing, I happened to come to the front part of our bungalow where the Zali Verandah / Drawing Room was and saw my father consoling a person who was sobbing. My mother was also present there and when I asked her about it, she quietly took me aside and narrated the story to me. It seems that the person had come with a box of chocolates/ biscuits, as usual, but along with same had put a few bundles of money inside the box. Enraged, Shayma Prasad Medhi took the box and threw it outside on the lawn and pushed the person out of the drawing room; after which the person started sobbing and asked for forgiveness. On seeing the same, my father went out, called him inside again, and consoled the person telling him that bribe was something he would not tolerate and

never to repeat the same. He never came back again, but the message and the lesson stayed with me.

Then there was the Earthquake. And the aftermath was the collapse of 3 - 4 recently constructed labour quarters in an adjoining Tea Estate of the Company; leaving families crushed and dead. News arrived at our bungalow that the labourers were furious and angry with the Company; alleging that the Manager / officials of the said garden had pilfered money by using low quality construction materials. The labourers were up in arms and livid with rage. As usual, 'S.P.' was called in to tackle and defuse the situation. He went, without any guard or police. He often did so, it was his message of courage, and integrity; that he has come without any "force" and that would not benefit himself or the Company at the expense of the workers / labourers.

It still puzzles me to this day, but on that day, instead of taking the driver; he took Dharmada and me along - I was about 10-11 years old at that time. We arrived at the scene; situation was tense with at least 50-70 labourers present with lathis and Daos.

But seeing their 'Medhi Saab' alone with son and nephew, i.e. a family man and not just an Executive of the Company, with no driver, guard or police; seemed to soothe the tension and intensity of the situation. My father interacted with the persons present, consoled the surviving family members, asked them to let in the Ambulance and Police to provide assistance. In their presence and along with them, we went into each of the half-collapsed quarters/ structures and took note of each deceased victim. After some time, with the crowd pacified, we went home. However, the sight of the deceased mother and baby, still in her arms and still in the sleeping position on the floor, crushed beneath the weight of the beam and roof; was a scene which made me feel that day that no amount of money was worth the lives of innocent on my soul. This is how I learnt from my father; of his teachings, values, courage and convictions.

Shyama Prasad Medhi wasn't without his share of imperfections. He used to, as was with life in tea gardens in those days, smoke and drink. Inspite of it, I clearly remember him telling me to avoid such habits; and if I wanted to, then to have with him and not by hiding and

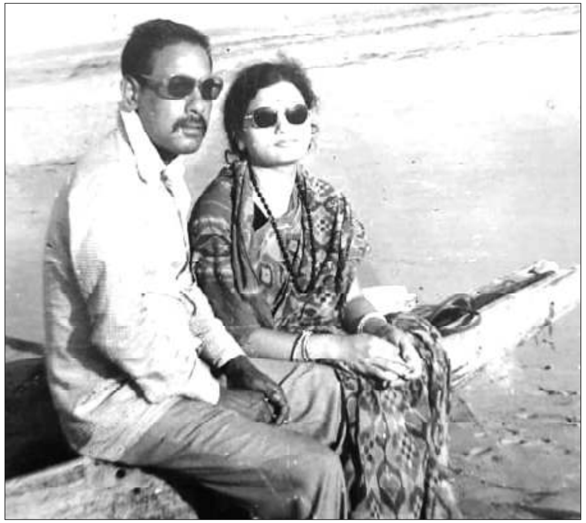

secretly consuming with friends. He often used to say "I am your friend first, your father second". This openness and trust of my father, removed all the excitement and amazement that normally a teen would have in his growing years; and never be peer pressured into experimenting any.

Teenage again is wonderful time; and my father used say don't fall too much in love, that your family should suffer for your heart.

He told me to look after my sisters in case he was not there, like he would have; like a father would. Maybe he knew he would not live long, maybe he wanted to prepare me for life.

He expired on June 16th 1993; and soon our mother expired on December 2nd 1996. I had just turned 19. But my father's teachings and his values, bolstered by similar thoughts and teachings of our mother, Late Gauri Medhi, are nothing short of an Operating System, which has helped us three siblings to run, process, execute and steer our lives.

As I write this flood of memories, anecdotes, stories, lessons and gems of insightful counsel come to me; all of which is impossible for me to write all down at this juncture.

Shyama Prasad Medhi did not care much for fame, power or money, he was just human being, albeit an all-round human being; a good man and a loving father.

Saurabh Kumar Chaliha and His Works with a Special Reference to his Selected Short Stories

Dr. M. Abdul Majid Ahmed
Asst. Prof, Dept. English, B.C. Medhi College, Ramdia

Saurabh Kumar Chaliha is a famous pseudonym in the history of Assamese literature. Surendra Nath Medhi, who quietly started an exceptional genre of prose in Assamese literature under the pseudonym of Saurabh Kumar Chaliha, staying far away from publicity glamour and fame in the lifetime. (It is to be mentioned here that he was the brother-in-law of Binandi Chandra Medhi i.e. the brother of Kadambari Medhi, wife of Binandi Chandra Medhi). At the age of fourteen, he made his debut as a storyteller for the magazine *Parijat.* He gave a new dimension to Assamese literature by introducing a completely new and modern style with the story *'Ashant Electron'* published in *Rainbow*. The choice of subjects, the novelty of expression, and the psychological depiction of machine-based modern life against the backdrop of rapid changes in urban life are elements of his story. Saurabh Kumar Chaliha's parallel stories are rare in modern Indian literature in terms of feeling, theme, form and appeal of short stories.

Surendra Nath Medhi was born in 1930 in Mangaldoi in Darrang district. These family came there from Ramdia, Hajo of Kamrup district. Surendra Nath Medhi is the son of Kaliram Medhi, a prominent litterateur, and mother Swarnalata Medhi. He started his schooling in 1939 at St. Mary's Convent School in Guwahati. After passing the entrance examination from Cotton Collegiate School in 1946, he was admitted to Cotton College and passed the ISC examination in 1948 with the fifth rank. While studying at Cotton College, he was sent to jail for his involvement in the activities of the Revolutionary Communist Party of India. But he did graduation from prison with honours in Physics in 1950. His family decided to send him to England because he was involved in political activities. In 1952, he sailed for Liverpool, England. Two years later, he received a master's degree in Physics from the University of London. He then began teaching at a school in Gottingen, Germany. Medhi returned to Guwahati in 1960 and joined Assam Engineering College, Jalukbari as a professor in the department of Physics. From there, he took voluntary retirement in 1988.

Surendra Nath Medhi aka Saurabh Kumar Chaliha, who started writing stories in the fifties; first story was *'Punjab Ximantar Xahajatri'*. This was followed by the story *'Kalmarx-era'* which was published in *Banhi (Baahi)*. His story *'Ashanta Electron'* won first place in the Rainbow short story competition. He received the Sahitya Akademi Award in 1974 for his collection '*Golam'* and Assam Valley Sahitya Award in 1995 . It is worth noting that he did not go on his own to receive any awards during his lifetime. His other three standout works are *'Ekoish Shotika Dhemali Nohoi aru Annyannya Rosona', 'Janmadin aru Annyannya Golpo', 'Drone aru Gyate*'. His story collections are: *1. Ashanta Electron* (1962) 2. *Dupariya aru Annyannya Golpo* (1963) 3. *Ehat Daba* (1972) 4. *Golam* (1974) 5. *Saurabh Kumar Chalihar Swa-Nirbachita Xankalan* (1994) 6. *Saurabh Kumar Chalihar Swa-Rasita Golpo* (1998) 7. *Kobi* (1999) 8. *Chhay Dashakar Golpo* (2001) 9. *Janmadin aru Annyannya Golpo* (2005) 10. *Jonbiri* (2006) 11. *Nabajanma* (2008). His essay compilations are: 1. *Golpo Nohoi* (1988) 2. *Val Khobor* (1998) 3. *Rasana Samagra* (1999) 4. *Ekoish Shotika Dhemali Nohoi aru*

Annyannya Rosona (2004) 5. *'Drone aru Gyate'* (2007). His dramas are: 1. *Abarudha Chahar* (1994) 2. *Marudyan* (2009). His translated books are: 1. *Aji Shukrabar* (1992) 2. *Dr. Jekyll aru Mr. Hyde* (1999) 3. *Ashi Dinot Prithibhi Bhraman* (2001). His science books written in the name of Surendranath Medhi are: 1. *Chintar Beg Kiman* 2. *Mahakashot Pranor Xhandhan*. Some affected artwork on his works are - *Lakhtokiya Golam* (2002), a documentary on Saurabh Kumar Chaliha directed by Altaf Majid. In 2005, Altaf Majid made another documentary film *'Val Khobor'* based on another writing by Chaliha. Based on Chaliha's stories *'Duporiya'* and *'Xixotew Pahar Bhogale'*, two radio dramas were also produced.

This giant figure of Assamese literature Saurabh Kumar Chaliha died of kidney and lung disease on 25th June 2011 in the International Hospital, Guwahati.

Saurabh Kumar Chaliha is a popular and exceptional story writer of the Rainbow Era who enriched Assamese story literature with a unique characteristic. The story was written during his student days and was published in a children's magazine called *Parijat.* The stories of Chaliha, who showed his self-talent as a student, have created a stir in the intellectual community. The elegance of the choice of subject matter of the Chaliha story, the skill and the qualities of the characters are unusual. He has an unconventional style of mixed word choice. He has carved a distinct position for himself in the field of storytelling. Apart from multiple collection of stories he has made significant contributions to the world of Assamese fiction with articles on various topics. He was awarded the Sahitya Akademi Award in 1974 for his collection *Golam*. He was awarded the Assam Valley Literary Award in 1995 for his lifetime of literary work. In fact, Saurabh Kumar Chaliha is one of the foremost modernist storytellers. Activism can be seen in the story of Chaliha. The contradictions of the consciousness and subconscious mind of modern people are seen. Through the story of Chaliha, he depicts the picture of contemporary society. The story of the decay of society insecurity

and economic anxiety after the independence of the country has been very cleverly expressed by the storyteller through his stories. His story reveals the sick mentality of a broken society. The crisis that the modern lifestyle brings to the people.

Most of Chaliha's stories are city-centric. In recent times, the consciousness of urban life, the subtle and dialectical expression of the subconscious mind has taken place in his stories. Through his stories we can see the escapist attitude of human despair. The loneliness brought by urban life in the story of Chaliha's *'Ashanta Electron'* is visible. The main character of the story is the ugliness of the society that has not been built through Nikhil. The greedy opportunistic form is presented by the storyteller in a very blatant manner. How the new values have confused the society and the decline of moral values are expressed in a very real way in the story. In his story the uncertainty and instability of human life is revealed but the characters are not completely disappointed but rather the desire to conquer life. For example this feature is expressed in the story of *Bhraman Birati*.

Stories like *Marudyan Bethofan* etc. show the contribution of sorrow to the success of life. The characters in some of Chaliha's stories believe in invisible powers. There is an invisible power to control people. For example, the story of *Lakshman Rekha*. This trait is expressed in stories such as drought etc. In the story of Chaliha there is a reflection of consciousness and positionist thinking. Individualistic isolation is one of the characteristics of his story. Chaliha also uses Freudian psychology to uncover the ultimate truth of human life. Postmodern styles are used in the stories such as Chaliha's *'Asanna'* and '*Kendrabhimukh'*. The language of Chaliha's story depends on character and situation. His speech is unusual.

Saurabh Kumar Chaliha's stories are a symbol of intellect or mindfulness. One of the most striking features of Saurabh Kumar Chaliha's stories is that there is no one-sided imposition of mindfulness as found in traditional stories; Rather, it can be said that the mind is

the same as the subject matter and the subject. In some of the stories of Chaliha, there is an expression of a musical feeling, such as the sound of a name somewhere in the distance, the sound of a pause coming from the window (*Ehat Daba*). His prose style is the result of careful practice and perseverance. Although the characters in Chaliha's story are ordinary men and women in real life, the tragic melancholy inherent in them gives the characters a kind of genius contrast. The above characteristics give a new dimension to the story of Chaliha. Harekrishna Deka says about the story of Chaliha as: The story of Saurabh Kumar Chaliha captures the different forms and different tones of civic life. In exposing the complex mentality of the characters, a complex new pattern has come to his language. The method of monologue and the method of depicting the parallels of cinema have been part of his storytelling technique. The scattered presence and motion of life in the space is shown rather than the flow of time in the course of time. The purpose of his story construction technique is to deliberately break the pattern of events. In line with the indeterminate pace of civic life. The consequences of his stories remain uncertain. Chaliha has expanded modernism in short stories. Homen Borgohain has written about the story of Saurabh Kumar Chaliha as follows "... Only a few of the Assamese short story writers of the fifties are truly modern; The rest are actually traditionalists. We can mention the names of Saurabh Kumar Chaliha and Bhavendra Nath Saikia respectively as the leading local talents of these two categories of writers. The story of Saurabh Kumar Chaliha has ushered in modernity." The exceptional stories of Saurabh Kumar Chaliha have enriched the genre of story literature by ushering modernity in the field of Assamese short stories. Kuladhar Saikia, President of Assam Shahitya Shabha says: Saurabh Kumar Chaliha is the innovator of a new era of fiction and his stories have inspired many famous storytellers of Assam. It is a pleasure to see the new generation re-evaluating his works and coming forward to enjoy them.

References:

1. Bora, Apurba. *Asomiya Chutigolpo, Oitijya aru Bibartan (ed)*. Jorhat: Jorhat College Central Publishing Cell, 2012.
2. Debogoswami, Ranjit Kumar. *Saurabh Kumar Chalihar Golpo (Prabandha) Asomiya Chutigolpo, Oitijya aru Bibartan (ed)*. Apurba Bora. Guwahati: Books and Publications, 2023.
3. Deka, Nita Moni. *NEINAD*. 24 July 2017. 16 July 2026.
4. Sarma, Satyendra Nath. *Asamiya Sahityar Samikhyatmak Itibritta*. Guwahati : Soumar Prakash, 1981.

Dr. Rama Prasad Medhi : A Unique Personality

Pulmonologist, Dibrugarh, MBBS, MD (General Medicine), 59 Years Exp

Dr. Bishnu Ram Das
Asstt. Professor, B.C Medhi College, Ramdia

Dr. Rama Prasad was born in 1944 K.C. Road, khalihamari, Dibrugarh, Assam. His father's name was Binandi Chandra Medhi and his mother's name was Kadambari. He was born in a very literature family which had immense contribution to Assamese literature and field of education. His maternal grandfather- Kaliram Medhi is a renowned Assamese author. His maternal uncle, Surendra Nath Medhi is also a famous Assamese short story writer and science writer.

Dr. Medhi was extremely intelligent and had a great presence of mind from his early childhood. His student life was also very successful. He went to primary school in Dibrugarh as his father worked there. He passed his matriculation examination in 1958 from Dibrugarh Higher Secondary School. After that he took up IFC Kanoi College, Dibrugarh. MBBS-Assam Medical College & Hospital (AMCH), 1966. MD (Medicine)- Assam Medical College & Hospital (AMCH), 1970.

He worked at different Medical Colleges of the State (Assam), Demonstrator of Pharmacology, Resident Physician, Assistant Professor of Medicine, Associate Professor of Medicine In-Charge, TB and Chest Department, Professor of Medicine. He also worked as Assistant Professor of Medicine at Assam Medical College & Hospital (AMCH), Silchar Medical College & Hospital (SMCH), and Guwahati Medical College & Hospital (GMCH). Morever, he performed as Thesis guide for Medicine MD at Assam Medical College & Hospital, Examinar of MBBS. Exam at Assam Medical College & Hospital (AMCH).

Dr. Rama Prasad Medhi is a highly experienced Consultant Physician and Pediatrician based in Dibrugarh, Assam, with several decades of medical experience. He practices primarily around the Khaliamari and Paltan Bazaar areas. Specialties : General Medicine and Pediatrics, Location & Facilities : Consultations are available at Aditya Hospital and Diagnostic Center (Ambulance/Assam Medical College Road, Bordoloi Avenue, Paltan Bazaar), as a private clinic setup in Khaliamari. Dr. Medhi's typical private clinic timings in Khaliamari are **12:00 PM to 4:00 PM.** He is generaly available from Monday to Saturday, with **Wednesdays and Sundays typically closed. Specialties-**Pulmonologist**, Languages Spoken-**English **&** Hindi**.** Retired in February 2002 as Professor of Medicine from AMCH. Post-Retirement Period: Private Practice as Medicine Consultant**,** Joined Aditya Diagnostics & Hospitals in 2004 (Department of Medicine)**,** HOD, Medicine-DNB (Medicine) at Aditya Diagnostics & Hospitals from 2006 to 20014**,** Presently working as Chief Consultant Diabetology at Aditya Diabetes Centre, Aditya Diagnostics & Hospital since 2011**.**

Jyotiprasad Medhi : My Koka

Neiloy Medhi

Living in two different countries, I did not get to see Koka in person as often as other family members who live in the U.S. However, given the circumstances, I got to see him quite a lot between our family's visits to India and his visits to the U.S. Beyond in-person meetings, I got to see him through periodic chats with the FaceTime iPad app. It was always a great privilege to see Koka. He cared deeply about my education and academic life, which is not surprising given his own remarkable academic career. I even remember discussing math assignments with him when I was in elementary school.

My most recent trip to India was in January 2016, more than a year after my mom died. My dad had finally convinced her parents to visit India with us. When we arrived in Guwahati, we were surprised to be greeted by Koka and Aita at the airport. This was a very special moment, as it was the first time that all four of my grandparents had been in the same place since my parents' wedding. I had to take a picture because I knew that this was a moment that needed to be documented and remembered.

I think a lot about what it means to be from a family with different national and cultural backgrounds; my mother having grown up in Wisconsin and my father having grown up in Assam. It may sound unusual but we as a family make it work. Koka and Aita have always been so welcoming to our family. The feeling was reinforced when Koka recorded a video of himself delivering wonderful remarks about my mom to be played at her memorial service.

Even though we lived far away in two different countries, the family connection was always there. To give a more personal example, I took up an interest in knitting when I was young. There was plenty of time to work on projects during the long international flights and long drives, so I made several items to give as gifts to Koka and Aita. Every time I have visited India since that trip, I noticed that Koka was wearing the scarf and hat I made for him—and he would always let me know. It meant a lot to me that Koka found the hat and scarf so useful.

I am very sad that I will not get another chance to talk to Koka, but the memories of conversations we did have and the unique connection we had as a family will stay with me forever.

আমাৰ পিতৃ স্বৰ্গীয় বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ জীৱন আলেখ্য

হৰিপ্ৰসাদ মেধি

১৮৯৭ চনৰ জুন মাহত এটা শক্তিশালী আৰু প্ৰলয়ংকৰী ভূমিকম্পই অসম তথা গোটেই ভাৰতবৰ্ষক জোকাৰি গৈছিল। তাৰ প্ৰায় ৯-১০ মাহমান পূৰ্বে ৪ আগষ্ট, ১৮৯৬ চনত আমাৰ পিতৃ স্বৰ্গীয় বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি কামৰূপ জিলাৰ হাজোৰ নিকটৱৰ্তী এখন ডাঙৰ তথা প্ৰসিদ্ধ গাঁও ৰামদিয়াৰ মাজৰকুৰিৰ এটি সম্ভ্ৰান্ত ও আঢ্যৱন্ত 'পাড়ৈ' উপাধিৰ পৰিয়ালত জন্মগ্ৰহণ কৰে। এই পাড়ৈসকল কেইপুৰুষমান আগতে বা ভাটিৰ ফালৰ পৰা আহি ৰামদিয়াত বসতি কৰিবলৈ গৈছিল বুলি কথিত আছে। আমাৰ পিতাৰ পিতৃয়ে (অৰ্থাৎ আমাৰ ককাই) নিজ নামৰ লগত মেধি উপাধি লিখিবলৈ লৈছিল। তেওঁৰ নাম আছিল হাজাৰী মেধি। তথাপিও পিতাৰ এজন বৰদেউতাক খুৰাকসকলে কিন্তু পাড়ৈ উপাধিয়েই ব্যৱহাৰ কৰি আছিল যদিও তেওঁলোকৰ সতি-সন্ততিসকলৰ কেতিয়াৰ পৰা মেধি উপাধি লিখিবলৈ ধৰিলে তাক জনা নাযায়। পাড়ৈ উপাধি লেখা আমাৰ বংশ পৰিয়ালৰ লোক এতিয়াও ৰামদিয়া আৰু অসমৰ অন্য ঠাইতো আছে।

ৰামদিয়াৰ বহুলোক নিজৰ গাঁৱৰ বাহিৰলৈ গৈ বিশেষকৈ উজনি অসমৰ বিভিন্ন স্থানত যেনে— তিনিচুকীয়া, ডুমডুমা, মাকুম, নাহৰকটীয়া আদি ঠাইত বেহা-বেপাৰ কৰিবলৈ যোৱাৰ দৃষ্টান্ত আছিল। হাজাৰী মেধিয়েও শিৱসাগৰ জিলাৰ দিচাং মুখত গৈ ব্যৱসায় কৰিছিল। ব্যৱসায়স্থলীলৈ দুজনমান ভায়েক ভতিজাকক লগত লৈ গৈছিল আৰু কেইজনমান ভায়েক-ভতিজাক ৰামদিয়াতে পৰিয়ালৰ মহিলা আৰু ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ লগত থাকি ঘৰ-দুৱাৰ, খেতি-বাতি ইত্যাদি চোৰাচিতা কৰিছিল।

তেওঁলোকে ৰামদিয়াৰ পৰা বাণিজ্যস্থলীলৈ ডাঙৰ ডাঙৰ নাৱেৰে অহা-যোৱা কৰিছিল। তেওঁলোকৰ ব্যৱসায় আছিল দিচাংমুখত সাজি লোৱা নিজা বাসগৃহৰ লগতে এখন গেলামালৰ দোকানৰ জৰিয়তে। যিখনে দিচাংমুখৰ লগতে ওচৰ-পাজৰৰ বহুতো গাঁৱৰ চাহিদা পূৰণ কৰিছিল। এই দোকানতে বহি তেওঁলোকে ওচৰৰ অঞ্চলবোৰৰ পৰা মাহ, সৰিয়হ, বেত আদি সংগ্ৰহ কৰি জাহাজেৰে কলিকতালৈ পঠিয়াইছিল। তাৰ উপৰিও তেওঁলোকে চাহ বাগিচাবোৰৰ প্ৰয়োজনীয় বেতৰ টুকুৰী প্ৰস্তুত কৰিছিল আৰু সেইবোৰ চাহ বাগানবোৰলৈ যোগান ধৰিছিল। এইখিনিতে এটা কথা উল্লেখনীয় যে সেই সময়ত দিচাংমুখ অসমত ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ ওপৰত ধুবুৰীৰ পৰা শদিয়ালৈ কলিকতাৰ পৰা জাহাজ চলাচলৰ বাবে থকা ঘাটবোৰৰ ভিতৰত এটা ব্যস্ত ঘাট আছিল। সেইদিনত ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰে প্ৰচুৰ জাহাজ চলাচল কৰিছিল। ১৯৫০ চনৰ অসমত হোৱা বৰভুঁইকপৰ ফলত ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী তৰাং হৈ পৰাৰ পৰাই জাহাজ চলাচলৰ অনুপযোগী হৈ পৰাৰ বাবে জাহাজ চলাচল প্ৰায় বন্ধ হৈ পৰিল।

ৰামদিয়াত অসমীয়া মাধ্যমৰ উচ্চ প্ৰাইমাৰি আৰু মধ্যবৃত্তিলৈ পঢ়া প্ৰথমখন বিদ্যালয় স্থাপন কৰা হৈছিল ১৮৬৮ চনত। পাড়ৈ পৰিয়ালৰ প্ৰায় সকলো মতা মানুহে এই স্তৰলৈ পঢ়া-শুনা কৰি সুন্দৰকৈ বেপাৰ-বাণিজ চলাই যাব পাৰিছিল। এনেদৰে বেপাৰৰ ঠাই আৰু গাঁৱৰ ঘৰলৈ অহা-যোৱা চলি থাকোতে ১৯০৩ চন মানত এখন নাও ৰামদিয়াৰ পৰা মৰাসুঁতিৰে শুৱালকুছিৰ হাতীমুৰা পাহাৰৰ ওচৰৰ পৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীয়েদি দিচাংমুখলৈ যোৱাৰ আয়োজন চলিছিল। আমাৰ পিতৃ তথা বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি ছয়-সাত বছৰমান বয়সৰ আছিল। কিছুদিনৰ পাছতেই ৰামদিয়াৰ স্কুলত নাম লগোৱাৰ কথা আছিল। তেওঁৰ উজনিলৈ যোৱাৰ কোনো কথাই নাছিল। যাত্ৰাৰ চৰম মুহূৰ্ত আহি পৰাত হঠাৎ সকলোৰে উপলব্ধি হ'ল যে বিনন্দি পাৰত ৰৈ থকা সকলৰ মাজত নাই। বিচাৰ-খোচাৰ লাগিল। নাওখনৰ ভিতৰত চোৱা হ'ল আৰু দেখা গ'ল বিনন্দি নাওখনত মাল-বস্তুৰ মাজত লুকাই চুপ মাৰি বহি আছিল। তেওঁক নামিবলৈ কোৱা হ'ল। কিন্তু তেওঁ বদ্ধপৰিকৰ— তেওঁ দেউতাক, খুৰাকহঁতৰ লগত দিচাংমুখলৈ যাবই। যাত্ৰাৰ ক্ষণ আহি পৰাত তেওঁক লগত লৈ নৌকা যাত্ৰা আৰম্ভ হ'ল। দেউতাক, খুৰাকহঁতে পৰিয়ালৰ বাকীসকলক ক'লে তেওঁক বুজাই-বঢ়াই শুৱালকুছিত নমাই দি কাৰোবাৰ লগত পঠিয়াই দিব। কিন্তু সেয়া আৰু নহ'ল। বিনন্দিক দিচাংমুখলৈ লৈ যোৱাৰ ঠিক কৰিলে আৰু তাৰ পৰাহে কাৰোবাৰ লগত কিবা উপায়েৰে ঘূৰাই পঠিয়াব। এনে সিদ্ধান্ত লৈ শুৱালকুছিৰ পৰা ৰামদিয়ালৈ সেইমৰ্মে খবৰ পঠিয়ালে। বিনন্দিৰ মাক (আমাৰ আইতা) কান্দি-কাটি ব্যাকুল হ'ল। দিচাংমুখত বিনন্দিৰ ব্যৱহাৰ আদিত সন্তুষ্ট হৈ

দেউতাকহঁতে তেওঁক দিচাংমুখতেই লগত ৰখাৰ ঠিক কৰিলে। কিন্তু এটা সমস্যা আহি পৰিল। স্কুলত নাম লেখিবলগীয়া হৈ থকা অৱস্থাৰ (বৰঞ্চ কিছু দেৰিয়েই হৈছিল) বিনন্দিৰ বাবে তাত কোনো স্কুল নাছিল। এটা উপায় ওলাল। গাঁৱতে এজন মধ্যবৃত্তি পাছ কৰা মিচিং সম্প্ৰদায়ৰ লোক আছিল। অকলশৰীয়া মানুহ, ককাদেউতাহঁতৰ দোকানত হিচাপ-পত্ৰ ৰখাত সহায় কৰি দিছিল। প্ৰাইমাৰি স্কুলৰ শিক্ষক হ'বলৈ সেইদিনত মধ্যবৃত্তি পাছ কৰা লোক হ'লেই হৈছিল। এটা সৰু স্কুল ঘৰ সাজি সেই লোকজনকেই শিক্ষক হিচাবে লৈ এখন পাঠশালা পাতি দিলে। শিক্ষকজনৰ থকা-খোৱাৰ ব্যৱস্থাও কৰি দিলে। এই স্কুলতেই বিনন্দিৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা আৰম্ভ হ'ল। দুবছৰমান তাত পঢ়া-শুনা কৰি ৰামদিয়াৰ ঘৰলৈ ঘূৰি আহি ৰামদিয়াৰ স্কুলত নাম লগালে আৰু তাৰ পৰাহে প্ৰাইমাৰি পাছ কৰিলে। পঢ়া-শুনাত মন থকাৰ বাবে দেউতাক, খুৰাকহঁতে তেওঁক ইংৰাজী পঢ়াবলৈ মন মেলিলে। তেওঁক গুৱাহাটী চহৰৰ কটন কলেজিয়েট স্কুলত নাম লগাই দিলে। গতিকে পাঢ়ে বা মেধি পৰিয়ালৰ ইংৰাজী পঢ়া বিনন্দিয়েই প্ৰথম ব্যক্তি। কিন্তু পৰিয়ালৰ লোকৰ গুৱাহাটী চহৰলৈ বেছি অহা-যোৱা নাছিল। তেওঁলোকে সেইবাবে বিনন্দিক ডিব্ৰুগড় চহৰৰ কোনো এখন ইংৰাজী স্কুলত নাম লগাই দিয়াৰ কথা ভাবিলে। কিয়নো তেওঁলোকৰ ডিব্ৰুগড় চহৰলৈ সঘনাই অহা-যোৱা চলিছিল— ব্যৱসায় সংক্ৰান্তত বা চৰকাৰী অফিচৰ কাম-কাজৰ বাবে। দিচাংমুখৰ পৰা ডিব্ৰুগড়লৈ যাতায়াতৰো সুচল আছিল। কিয়নো ভাটিৰ ফালৰ ডিব্ৰুগড়লৈ অহা প্ৰায়বোৰ জাহাজেই দিচাংমুখত ৰৈ গৈছিল। দেউতাকহঁতে তেওঁক জৰ্জ ইনষ্টিটিউট হাইস্কুলতেই নাম লগাই দিলে কিয়নো স্কুল ঘৰটোৰ ওচৰতেই বিনন্দিৰ থকা-মেলাৰ ব্যৱস্থা কৰি দিয়াৰ সুচল আছিল। এই স্কুলখন ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ প্ৰায় পাৰতেই আছিল। নদীৰ পাৰ সংলগ্ন কিছু খালী ঠাই এৰি, স্কুলৰ খেলপথাৰখন আছিল আৰু তাৰ পাছতেই স্কুলগৃহটো অৱস্থিত। (এতিয়া অৱশ্যে সেই খেলপথাৰখন নাই যদিও স্কুলগৃহটো এতিয়াও বিদ্যমান)। উপৰোক্ত সেই খালী ঠাইখিনিতেই খেৰীচালৰ, বাঁহৰ বেৰাৰ এটি সৰু 'বাহা' সাজি দি বিনন্দিৰ থকা-মেলাৰ ব্যবস্থা কৰা হ'ল। পাছলৈ অৱশ্যে আৰু দুজন বাহিৰৰ ছাত্ৰ আহি বিনন্দিৰ লগতে এই বাহাটোতেই থাকিবলৈ লৈছিল। জৰ্জ ইনষ্টিটিউট হাইস্কুল প্ৰাইভেট স্কুল আছিল যদিও তেতিয়াৰ দিনত যথেষ্ট নামজ্বলা আছিল। সেই সময়ত ইয়াৰ প্ৰধান শিক্ষক আছিল বাগ্মীবৰ নীলমণি ফুকন আৰু আন আন শিক্ষকৰ ভিতৰত আছিল প্ৰয়াত লক্ষেশ্বৰ বৰুৱা পাছলৈ নামজ্বলা উকীল, তাৰ পাছত অসম বিধানসভাত কংগ্ৰেছ পাৰ্টিৰ হৈ অধ্যক্ষ, প্ৰয়াত চন্দ্ৰকান্ত দত্ত পাছলৈ এজন নাম কৰা উকীল ইত্যাদি।

ডিব্ৰুগড়ৰ পৰা দিচাংমুখলৈ প্ৰায়ভাগ সময়তেই জাহাজেৰেই বা নাৱেৰেই অহা-যোৱা কৰিছিল। কেতিয়াবা কাচিৎহে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰে পাৰে প্ৰায় ৪০ কিলোমিটাৰ পথ খোজকাঢ়িব লগাত পৰিছিল। তেনে অৱস্থাত গাঁৱত থকা মাৰোৱাৰী লোকসকলৰ দোকানৰ বাৰাণ্ডাত ৰাতি কটাব লগা হৈছিল। এই মাৰোৱাৰীসকলে গাঁৱত দোকান বা গোলা খুলি ধান, মাহ, সৰিয়হ আদি শস্য গোটাই গৰু গাড়ীৰে চহৰবোৰত যোগান ধৰিছিল। এতিয়া অৱশ্যে এইধৰণৰ দোকান বা গোলা নাই।

এই স্কুলত পঢ়িয়েই ১৯১৯ চনত সুন্দৰভাবে মেট্ৰিক পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগত কৃতিত্বৰে উত্তীৰ্ণ হ'ল। এই স্কুলত পঢ়া সময়ছোৱাত তেওঁৰ উল্লেখনীয় অতি ঘনিষ্ঠ সহপাঠীৰ ভিতৰত আছিল প্ৰয়াত যোগীৰাজ বসু। যিগৰাকী ব্যক্তি তিনিটা বিষয়ৰ এম.এ আছিল আৰু ডিব্ৰুগড় কানৈ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ আছিল আৰু পাছলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সংস্কৃত বিভাগৰ অধ্যাপক ও মুৰব্বী আছিল।

অধিক পঢ়া-শুনা কৰিবলৈ মন থকা বাবে আৰু ঘৰৰ আৰ্থিক অৱস্থা ভাল হোৱাৰ বাবে তেওঁক কটন কলেজত আইএ (দুবছৰীয়া পাঠ্যক্ৰম)ত নাম লগাই দিলে। মনোযোগেৰে পঢ়া-শুনা কৰি দুবছৰৰ অন্তত (১৯২১ চনত) প্ৰথম বিভাগত গণিত বিষয়ত লেটাৰ নম্বৰসহ উত্তীৰ্ণ হয়। ইয়াৰ পাছত কটন কলেজতেই দুবছৰীয়া বি.এ পাঠ্যক্ৰমত গণিত বিষয়ত অনাৰ্চসহকাৰে প্ৰথম বিভাগত বিএ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। তেওঁ পঢ়া সময়ছোৱাত প্ৰয়াত সূৰ্য কুমাৰ ভূঞা আৰু প্ৰয়াত বাণীকান্ত কাকতি ইংৰাজী বিষয়ৰ অধ্যাপক আছিল। গণিতৰ অধ্যাপক আছিল অতি তীখৰ পণ্ডিত হিচাপে পৰিচিত প্ৰয়াত ৰজনীকান্ত বৰাট আৰু প্ৰয়াত হৰ্ষনাথ সেন। নাম লগাবৰ সময়ত বিনন্দিৰ লগত আৰু এজন ছাত্ৰই গণিত লৈছিল যদিও কিছুদিন পাছত তেওঁ গণিতৰ অনাৰ্চ এৰি দিছিল। সেই সময়ত এই দুজন অধ্যাপকে বিনন্দিক বেঞ্চৰ কাষত বহি লৈ বহীত লিখি লিখিয়েই গণিত পঢ়োৱাইছিল। তেওঁৰ সমসাময়িক আৰু এজন ছাত্ৰ আছিল। তেওঁতকৈ এবছৰৰ আগৰ বা পাছৰ সঠিক মনত নাই। তেওঁ আছিল প্ৰয়াত সুকুমাৰ বসু, পাছলৈ এজন উচ্চ পদস্থ আইচিএছ বিষয়া। তেওঁৰ লগত বিনন্দিৰ যোগাযোগ চলি আছিল। জীৱনৰ প্ৰায় শেষ বয়সলৈ।

বিনন্দি চন্দ্ৰই বি.এ পঢ়ি থকা অৱস্থাতেই প্ৰয়াত কালিৰাম মেধি, অসমীয়া আৰু ইংৰাজী ভাষাৰ লেখক ও পণ্ডিত, অসম সাহিত্য সভাৰ তৃতীয় অধিৱেশনৰ সভাপতি, Assamese Grammer & Origin of Assamese Languageৰ প্ৰণেতা আৰু এচিএছ প্ৰশাসনিক বিষয়া হিচাবে অসমত জিলাৰ জিলাধিপতি হোৱা প্ৰথমজন অসমীয়া ব্যক্তিৰ বৰজীয়ৰী প্ৰয়াত কাদম্বৰী মেধিৰ লগত বিবাহৰ কথা ওলাল। সেই সময়ত

কালিৰাম গোৱালপাৰা চহৰত তেতিয়াৰ গোৱালপাৰা মহকুমাৰ মহকুমাধিপতি আছিল। কাদম্বৰীৰ তেতিয়া বয়স ১৫ বছৰ মাত্ৰ। তেওঁ কেইবছৰমান আগতে পাঠশালাৰ পাঠ অতিক্ৰম কৰাৰ পাছত সেই সময়ত গোৱালপাৰা চহৰত বালিকা উচ্চ বিদ্যালয় নথকা হেতুকে তেওঁক কলিকতাত হোষ্টেলত ৰাখিয়েই পঢ়াৰ বন্দবস্ত কৰি আহিছিল। কিন্তু কাদম্বৰীৰ মাকে কন্দাকটা কৰাৰ বাবে কলিকতালৈ পঠিওৱা নহ'ল। ঘৰতে শিক্ষক ৰাখি পঢ়োৱাৰ বন্দবস্ত কৰিলে। উল্লেখনীয় যে কালিৰাম মেধিৰ পৰিয়ালৰ ঠাইও ৰামদিয়াতেই যদিও বিনন্দি মেধিৰ পৰিয়ালৰ লগত কোনো সম্বন্ধ নাছিল। কেৱল জনা-শুনাহে আছিল।

মুঠতে বিনন্দি মেধিৰ বি. এ পাছ কৰাৰ প্ৰায় লগে লগেই কাদম্বৰী মেধিৰ লগত বিবাহ সম্পন্ন হয়। ৰামদিয়াৰ পৰা বিয়াৰ বৰযাত্ৰী নৌকাৰে গোৱালপাৰালৈ গৈ বিবাহ সম্পন্ন কৰি উভতি আহিছিল। বিয়াৰ কিছুদিন পাছতেই (১৯২৩ চনত) বিনন্দি চন্দ্ৰই কলিকতালৈ গৈ এম.এ (দুবছৰীয়া পাঠ্যক্ৰম)ত গণিত বিষয়ত আৰু বি. এল (তিনিবিছৰীয়া) আইন পাঠ্যক্ৰমত নাম লিখিলে। কাদম্বৰীক ৰামদিয়াত দেউতাক, খুৰাকৰ যৌথ পৰিয়ালৰ লগত থৈ গৈছিল। দুবছৰমান দুয়োটা পাঠ্যক্ৰম একেলগে চলোৱাৰ পাছত বিনন্দিয়ে কেৱল মাত্ৰ বিএল পৰীক্ষাটোকে পাছ কৰি নিজ ঠাইলৈ ঘূৰি গৈ গুৱাহাটীতেই ওকালতি জীৱন আৰম্ভকৰাৰ কথা চিন্তা কৰি এমএ পাঠ্যক্ৰম চলাই যোৱাৰ কথা প্ৰায় বাদেই দিলে। ১৯২৬ চনত বি এল পাছ কৰি নিজ ঠাই ৰামদিয়ালৈ ঘূৰি আহিল। কলিকতাত পঢ়ি থকা কালছোৱাৰ ভিতৰত ছুটী-বন্ধ আদিত ঘৰলৈ অহা-যোৱা চলি আছিল। ইয়াৰ মাজতেই বিনন্দি চন্দ্ৰ আৰু কাদম্বৰীৰ বৰপুত্ৰ আন্তৰ্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন পৰিসংখ্যাবিদ প্ৰয়াত জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি ১৯২৫ চনৰ ২৪ জুন তাৰিখে ৰামদিয়াত জন্মগ্ৰহণ কৰে।

বিনন্দি মেধিৰ দেউতাক হাজাৰী মেধি তেতিয়াও জীৱিত আছিল। তেওঁ বিনন্দি চন্দ্ৰক গুৱাহাটী চহৰত ওকালতি আৰম্ভ কৰিবলৈ পৰামৰ্শ দিয়াত বিনন্দি চন্দ্ৰই ১৯২৭ চন মানত গুৱাহাটীত থাকি লৈ ওকালতি আৰম্ভ কৰিলে। কিন্তু এবছৰমান কাল ধৰি বিশেষ সুবিধাজনক নোহোৱাৰ বাবে তেওঁ ডিব্ৰুগড় চহৰলৈ গৈ তাতেই ওকালতি আৰম্ভ কৰাৰ কথা চিন্তা কৰিলে। কিয়নো ডিব্ৰুগড় চহৰখন তেওঁৰ বেছি পৰিচিত আৰু তেতিয়াৰ দিনত গুৱাহাটী চহৰতকৈ ডিব্ৰুগড় চহৰত ওকালতিৰে ধন ঘটাৰ বাবে অধিকতৰ সম্ভাৱনাপূৰ্ণ ঠাই আছিল। সেইমতে ১৯২৮ চন মানত ডিব্ৰুগড়লৈ গৈ চহৰৰ গ্ৰেহেম বজাৰ অঞ্চলত এটা সৰু ঘৰ ভাৰালৈ লৈ পত্নী আৰু পুত্ৰ (জ্যোতিপ্ৰসাদক) লগত লৈ বসতি কৰিবলৈ লৈ ডিব্ৰুগড় কাছাৰীত ওকালতি আৰম্ভ কৰিবলৈ ল'লে।

তেতিয়াৰ পৰা প্ৰায় দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ মাজভাগ মানলৈ ওকালতি কৰি ঘৰ-সংসাৰ চলাই সুকলমে চলি আছিল। আকৌ এইখিনি সময়ৰ ভিতৰতেই আমাৰ আটাইকেইটি ভাই-ককাই আৰু বাই-ভনী (জ্যোতিপ্ৰসাদৰ বাহিৰে পাঁচজন ভাই-ককাই আৰু দুজনী বাই-ভনী) ডিব্ৰুগড়তেই জন্ম হয়। পাছত আৰু এগৰাকী ভনীৰ ধুবুৰী চহৰত জন্ম হয়। মুঠতে বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি আৰু কাদম্বৰী মেধিৰ মুঠ ৯ গৰাকী সন্তানৰ জন্ম হয় ছয়জন পুত্ৰ আৰু তিনিজনী কন্যা। এইখিনি সময়ৰ ভিতৰতেই থাকিবলৈ লৈছিল। গাঁৱত থকা নিজৰ দুটি সঞ্চা ভৰামেই ডিব্ৰুগড় চহৰৰ খলিহামাৰী অঞ্চলত এটি নিজা বাসগৃহ সাজি ভতিজা আৰু এজন ভাগিনকো ৰামদিয়াৰ পৰা ডিব্ৰুগড়লৈ আনি নিজ গৃহত ৰাখি নিজ সন্তান (আমিবোৰ ভাই-ভনীৰ) লগতে আটাইকে একেলগে স্কুলত পঢ়ুৱাইছিল। ইতিমধ্যে তেওঁৰ দেউতাক হাজাৰী মেধিৰ গাঁৱৰ ঘৰত মৃত্যু ঘটিছিল। তেওঁৰ মৃত্যুৰ লগে লগেই পৰিয়ালৰ দিচাংমুখৰ ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰো যতি পৰিল। মাক একাদেহিকো ৰামদিয়াৰ পৰা লৈ আনি নিজৰ লগত ৰখা হ'ল।

দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ প্ৰায় শেষ ভাগত অৰ্থাৎ ১৯৪৪ চনত ব্ৰিটিছ শাসকসকলে কিছুসংখ্যক প্ৰশাসনীয় বিষয়া, যেনে— ইএচি/ মেজিষ্ট্ৰেট / মুন্সিফ আদি পদৰ বাবে কোনো পৰীক্ষা আদি নপতাকৈয়ে ততাতৈয়াকৈ নিয়োগ কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল আৰু সেইমৰ্মে অসমৰ বিভিন্ন চহৰৰ উকীলসকলৰ মাজৰ (ইচ্ছুক ব্যক্তিসকলৰ) পৰাই নিয়োগ কৰিছিল। বিনন্দি চন্দ্ৰকো মেজিষ্ট্ৰেট হিচাবে নিয়োগ কৰি স্থলাভিষিক্ত কৰিলে। এইদৰে ধুবুৰী, গোলাঘাট, হাইলাকান্দি আদি চহৰত মেজিষ্ট্ৰেট/মুন্সিফ হিচাবে কিছু বছৰ চাকৰি কৰাৰ পাছত ডিব্ৰুগড় চহৰলৈ বদলি কৰা হয়। ১৯৫৪ চনত তেওঁৰ 'সহকাৰী সত্ৰ ন্যায়াধীশ' (Assistant Sessions Judge) বা 'অৱৰ ন্যায়াধীশ' (Subordinate Judge) হিচাপে পদোন্নতি হয় আৰু তেওঁক ধুবুৰী চহৰত এই পদৰ দায়িত্ব দিয়ে। উল্লেখনীয় যে সেই সময়ত অসমত কেৱল মাত্ৰ দুখন চহৰতহে 'জিলা সত্ৰ ন্যায়াধীশ' পদ আছিল। এটা যোৰহাটত আনটো গুৱাহাটীত। ১৯৫৫ চনত তেওঁৰ চাকৰিৰ পৰা অৱসৰ পাবৰ সময়ত তেওঁৰ চাকৰীৰ ম্যাদ আৰু এবছৰৰ বাবে বৃদ্ধি কৰি দিয়াত ১৯৫৭ চনত অৱসৰ গ্ৰহণ কৰি ডিব্ৰুগড়লৈ ঘূৰি গৈ নিজা বাসগৃহত থাকি আকৌ ওকালতি আৰম্ভ কৰে।

অৱসৰ জীৱনত তেওঁ সামাজিক কাম-কাজত মনোনিৱেশ কৰে। তেওঁ ডিব্ৰুগড় চহৰৰ মাজমজিয়াত তেওঁৰ বাসস্থান খলিহামাৰী অঞ্চলত এখন বৈষ্ণৱ সমাজ গঠন কৰে। ডিব্ৰুগড় চহৰৰ প্ৰখ্যাত চাহ খেতিয়ক তথ্য ব্যৱসায়ী ৰায়চাহাব প্ৰয়াত গংগাৰাম চৌধুৰীক তেওঁ টানি অনুৰোধ কৰাত চৌধুৰীদেৱে খলিহামাৰীতেই এটুকুৰা মাটি এই

সমাজক দান কৰে। এইখিনিতেই উল্লেখ কৰিব পাৰি যে উক্ত গংগাৰাম চৌধুৰী ডাঙৰীয়া সৰু কালতেই নলবাৰী চহৰৰ পৰা ডিব্ৰুগড় চহৰলৈ আহি অনেক ঘাত-প্ৰতিঘাতৰ মাজেৰে নিজকে এজন সুপ্ৰতিষ্ঠিত ব্যৱসায়ী হিচাবে প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। তেখেতৰ আইন সম্পৰ্কীয় কাম-কাজ বিনন্দিয়েই চম্ভালি দিছিল। এই মাটিডৰাতেই এটা নামঘৰ সাজি তথাকথিত বৈষ্ণৱ সমাজৰ সভ্যসকলে প্ৰাৰ্থনা আৰু ধৰ্ম সভা অনুষ্ঠিত কৰিছিল। এইদৰেই তেওঁ ডিব্ৰুগড় চহৰত এজন শ্ৰদ্ধাভাজন ব্যক্তি হিচাবে পৰিগণিত হৈছিল। পাছলৈ এই নামঘৰৰ লগতেই 'ডিব্ৰুগড় বৈষ্ণৱ সমাজ কৃষ্টি ভৱন' গৃহ এটাও গঢ়ি উঠে। ইয়াৰ প্ৰথম মহলা (Ground Floor)ত আমাৰ মেধি পৰিয়ালৰ অৰ্থ সাহায্যত 'কাদম্বৰী মেধি সভাগৃহ' নিৰ্মিত হৈছে। তাৰোপৰি তেওঁ সেই সময়ত (তেতিয়াৰ অবিভক্ত ডিব্ৰুগড় জিলাৰ) বিভিন্ন ঠাইৰ যেনে— তিনিচুকীয়া, ডুমডুমা, মাকুম, বৰহাট, নাহৰকটীয়া আদি ঠাইত বেপাৰ-বাণিজ্য, খেতি-বাতি কৰি থকা নামনি অসমৰ (বিশেষকৈ অবিভক্ত কামৰূপ জিলাৰ) বহুতো লোক ডিব্ৰুগড়লৈ অফিচ, কাছাৰী আদিৰ নানা কামত আহিলে, তেওঁলোকক পাৰ্যমানে সহায় কৰিছিল। এইদৰেও তেওঁ এইসকল লোকৰ মৰম শ্ৰদ্ধা পাইছিল।

১৯৭৬ চনত আশী বছৰ বয়সত প্ৰস্ৰাৱজনিত ৰোগত ভুগি কেইদিনমান নৰিয়াত পৰি থাকিয়েই তেওঁৰ মৃত্যু ঘটে। তেওঁৰ মাক একাদেহিৰ তেওঁ হাইলাকান্দি চহৰত চাকৰি কৰি থকা দিনতেই মৃত্যু হৈছিল। গোটেই জীৱন অত্যন্ত নৈষ্ঠিকভাবে ন্যায়-নিষ্ঠাৰে চাকৰি কাৰ্য পালন কৰি তেওঁ যথেষ্ট সুনাম অৰ্জন কৰিছিল। তেওঁ চাকৰি কৰা সকলোবোৰ ঠাইত স্থানীয় লোকক পৰা অকৃত্ৰিম শ্ৰদ্ধা আৰু মৰম বুটলিবলৈ সক্ষম হৈছিল। সেইবোৰ চহৰত তেওঁ ৰাস্তাৰে খোজকাঢ়ি গৈ থাকিলে বাটৰুৱা, ৰাস্তাৰ কাষৰ ঘৰবোৰৰ গৃহস্থ, দোকানী-পোহাৰী, সকলোৰে সশ্ৰদ্ধ প্ৰণিপাত যাঁচিছিল। তেওঁ অতি ধৰ্ম পৰায়ণ ব্যক্তি আছিল কীৰ্ত্তন ঘোষাৰ পদ, ঘোষা আদি অতি শুৱলাকৈ গাব পাৰিছিল। পুৱা-গধূলি ঘৰত ইফাল-সিফাল কৰি থাকোতে উচ্চস্বৰে গাই থকা ঘোষা পদ আদি অতি শ্ৰুতিমধুৰ আছিল। তেওঁৰ আইনৰ কিতাপৰ ভাণ্ডাৰৰ উপৰিও প্ৰচুৰ ধৰ্মীয় কিতাপ যেনে— কীৰ্তন ঘোষা, গীতা, মদ্ভাগবত গীতা, ৰামায়ণ, মহাভাৰত আদিৰ সৈতে বিবেকানন্দ, ৰামকৃষ্ণ আদিৰ কিতাপৰ যথেষ্ট সংগ্ৰহ আছিল। অকল থকাই নহয়, সেইবোৰ নিয়মীয়াকৈ পঢ়া-শুনাও কৰিছিল। সেইবোৰৰ ওপৰত ধুনীয়াকৈ বক্তৃতাও দিব পাৰিছিল। তীৰ্থযাত্ৰা তেওঁৰ বাবে প্ৰায় এটা নিয়মত পৰিণত হৈছিল। মাক লগত লৈ তেওঁ বহুবাৰ ভাৰতৰ প্ৰায়বোৰ তীৰ্থস্থান ভ্ৰমণ কৰিছিল। মাজে মাজে কেতিয়াবা ৰামদিয়াত থকা এজন ককায়েক (তেওঁৰ বৰদেউতাকৰ পুত্ৰ)

বা কেতিয়াবা এগৰাকী সম্বন্ধীয়া বৌৱেকক লগত লৈ গৈছিল। এওঁলোকৰ প্ৰতি তেওঁৰ ভক্তি আছিল অপৰিসীম।

তেওঁৰ আৰু এটা গুণ আছিল। গুণ নুবুলি চখ (Hobby) বুলিবও পাৰি। গণিত বিষয়ত জ্ঞান থকা হেতুৰ বাবেই বোধহয়, তেওঁৰ জ্যোতিষ বিজ্ঞানত প্ৰবল ৰাপ জন্মিছিল। সেই সময়ৰ ডিব্ৰুগড় আমোলাপট্টিৰ বিখ্যাত শিক্ষক তথা গণনাকাৰী প্ৰয়াত যজ্ঞেশ্বৰ শৰ্মাদেৱৰ পৰা জনমকুণ্ডলি প্ৰস্তুত কৰা, অধ্যয়ন কৰা আদি বিষয়ত পাকৈত হৈ পৰিছিল। আমাৰ সকলোবোৰ নতুন পুৰুষৰ (ভতিজা-ভতিজী, ভাগিন-ভাগিনী আদিৰ) জনম কুণ্ডলি (কুস্তি) বোৰ প্ৰায় নিজেই প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াইছিল আৰু পাছত শৰ্মাদেৱে তৈয়াৰী কৰাবোৰৰ লগত মিলাই চাইছিল। প্ৰায় হুবহু মিলি গৈছিল।

স্ত্ৰী-শিক্ষাৰ প্ৰতি তেওঁৰ অগাধ পৃষ্ঠপোষকতা আছিল। নিজৰেই হওক বা আনৰে হওক সকলোৰে জীয়ৰী-বোৱাৰীসকলক উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে তেওঁ সদায় উৎসাহ-উদ্‌গনি দিছিল।

বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয় আৰু মেধি পৰিয়ালৰ কিছু কথাৰে

ড° বিশ্বজিৎ দাস

অধ্যক্ষ, বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়া

অসমৰ কামৰূপ জিলাৰ হাজো সমষ্টিৰ অন্তৰ্ভুক্ত এখন ঐতিহ্যমণ্ডিত মৌজা হ'ল ৰামদিয়া। অসমৰ মহাপুৰুষ শ্ৰী শ্ৰী মাধৱদেৱে পদাৰ্পণ কৰা এই ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ ৰামদিয়াৰ কথা ওলালে মনলৈ আহে ভাষাবিদ কালিৰাম মেধি, সুৰেন্দ্ৰ নাথ মেধি (সৌৰভ কুমাৰ চলিহা), বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি, ড° জ্যোতি প্ৰসাদ মেধি, কাদম্বৰী মেধি আদি মহান ব্যক্তিৰ কথা যি সকলৰ প্ৰতিভা আৰু মহানতাই ৰামদিয়া অঞ্চলক সমগ্ৰ অসমৰ ভিতৰতে এক অনন্য পৰিচয় দাঙি ধৰি আছে। এনে এক নিদৰ্শন হ'ল বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়। এই মহাবিদ্যালয়ৰ অংকুৰণ ঘটে ১৯৯১ চনত যেতিয়া এই অঞ্চলৰ এচাম দূৰদৰ্শী ব্যক্তিয়ে উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান স্থাপনৰ কথা ভাবে আৰু ১৯৯১ চনৰ ২ অক্টোবৰত ৰামদিয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত শ্ৰী যুত ভগবান চন্দ্ৰ চক্ৰৱৰ্তীৰ সভাপতিত্বত মহাবিদ্যালয় স্থাপন সম্পৰ্কে এখন ৰাজহুৱা সভা অনুস্থিত হয়। সেই সভাত সৰ্বস্তৰৰ ৰাইজৰ অভূতপূৰ্ব সঁহাৰি আৰু সমৰ্থনত মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। এই সিদ্ধান্ত কাৰ্যকৰী কৰাৰ বাবে ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিক সভাপতি আৰু নাৰায়ণ চন্দ্ৰ তালুকদাৰক সম্পাদক হিচাপে লৈ প্ৰস্তুতি সমিতি গঠন হয়। পৰৱৰ্তী সময়ত প্ৰস্তুতি সমিতিৰ বিভিন্ন দিশত সহায়ৰ বাবে বিত্ত-সমিতি, ভূমি উপ-সমিতি আৰু শিক্ষা-উপসমিতি গঠন কৰা হয়। ১৯৯২ চনৰ ২২ মাৰ্চ তাৰিখে মহাবিদ্যালয় সম্পৰ্কীয় কাম কাজ সফল সম্পাদনৰ বাবে ৰামদিয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক

বিদ্যালয়ত অস্থায়ী কাৰ্যালয় স্থাপন কৰা হয়। আনহাতে মহাবিদ্যালয়ৰ শৈক্ষিক দিশৰ নিৰীক্ষণৰ বাবে ১৯৯২ চন ৯ মে' তাৰিখে শ্ৰী যুত সৰ্বেশ্বৰ বৰুৱাক অধ্যক্ষ (অবৈতনিক) হিচাপে নিয়োগ কৰা হয় আৰু লগতে ৮ গৰাকী প্ৰবক্তা (অবৈতনিক) হিচাপে নিয়োগ কৰা হয়। ১৯৯২ চনৰ ৩ আগষ্ট তাৰিখে ৰামদিয়া পুথিভৰাল আৰু সামূহিক সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰত প্ৰথম বৰ্ষৰ নামভৰ্তি প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ হয়। এইদৰে ১৯৯২ চনৰ ১৩ আগষ্ট তাৰিখে ৰামদিয়া মহাবিদ্যালয়ৰ শুভাৰম্ভণি হৈছিল আৰু এই অনুস্থানৰ মুকলিসভাত সভাপতিত্ব কৰিছিল আন্তৰ্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন পৰিসংখ্যাবিদ, বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ সুযোগ্য সন্তান ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি ডাঙৰীয়াই। কিন্তু ৰামদিয়া মহাবিদ্যালয়ক ১৯৯৬ চনত ৰামদিয়াৰ সুযোগ্য সন্তান বিশিষ্ট আইনবিদ প্ৰয়াত বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ নামেৰে নামাকৰণ কৰা হয়। মহাবিদ্যালয়খন স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়াত বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ পৰিয়াল, বিশেষকৈ তেখেতৰ জ্যেষ্ঠ সন্তান আন্তৰ্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন পৰিসংখ্যাবিদ ড° জ্যেতি প্ৰসাদ মেধিদেৱে ভূমিদান কৰাৰ লগতে আৰ্থিক সাহাৰ্য্য আগবঢ়াইছিল। ইয়াৰ উপৰিও মেধি পৰিয়ালৰ আত্মীয়-স্বজনেও মহাবিদ্যালয়ৰ বাবে ভূমিদান কৰি মহানুভৱতাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিছিল। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়ে ২০১৩ চনৰ আগষ্ট মাহৰ পৰা প্ৰযোজ্য হোৱাকৈ মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক-কৰ্মচাৰীৰ পদসমূহ প্ৰাদেশিকীকৰণ হ'ল। সমগ্ৰ মেধি পৰিয়ালৰ হৈ বিশ্ববৰেণ্য পৰিসংখ্যাবিদ, ওৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন উপচাৰ্য ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি দেৱে মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ বলিষ্ঠ পদক্ষেপ লৈছিল। ৰামদিয়াত উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান স্থাপনৰ দ্বাৰা জ্ঞানৰ প্ৰজ্ঞা আৰু জ্যোতিৰে সুবাস বিলাইছিল। দূৰ দূৰনিলৈ গৈ উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহনৰ বাবে থকা প্ৰাচীৰ ভেদি ঘৰৰ চোতালতে উচ্চশিক্ষা লাভৰ সুবিধা কৰি দিছিল। কিন্তু এই মহান ব্যক্তিগৰাকীৰ মৃত্যুৰ পিছটো প্ৰয়াত বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ পৰিয়ালে মহাবিদ্যালয়খনৰ অগ্ৰগতিৰ বাবে সদায় এক সু-সম্পৰ্ক ৰক্ষা কৰি আহিছে। এইখন মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষৰ অভিজ্ঞতাৰ ফালৰ পৰা অনুধাৱন কৰিব পাৰিছোঁ যে বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ প্ৰতিজন সন্তান একো একোটা ৰত্নৰ নিচিনা। তেখেতৰ পুত্ৰ হৰিপ্ৰসাদ মেধি আৰু তেখেতৰ পত্নী মাধৱী মেধিক মোৰ কাৰ্যকালত অধিক ঘনিষ্ঠভাৱে লগ পাইছোঁ। তেওঁলোক দুয়োগৰাকী নম্ৰ, ধীৰ-স্থিৰ, পৰোপকাৰী আৰু সমাজপ্ৰিয়। মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰশাসনীয় সমিতিৰ মোৰ কাৰ্যকালৰ প্ৰথমখন মিটিঙত মাধৱী মেধি বাইদেউক প্ৰথম লগ পোৱাৰ সৌভাগ্য ঘটে। বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ ইংৰাজী বিভাগৰ প্ৰাক্তন প্ৰবক্তা আছিল মাধৱী বাইদেউ। তেখেতে ২০১৭ চনৰ পৰাই তেখেতৰ শাহু মা কাদম্বৰী মেধিৰ সোঁৱৰণত মহাবিদ্যালয় স্নাতক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত সৰ্বোচ্চ নম্বৰ প্ৰাপ্ত ছাত্ৰ-

ছাত্ৰীক নগদ দহ হেজাৰ টকাকৈ ঁকাদম্বৰী মেধি সোঁৱৰণী বঁটা প্ৰদান কৰি আহিছে। বৰ্তমান সময়ত তেখেত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰশাসনীয় সমিটিৰ দাঁতা পৰিয়াল সদস্য হিচাপে দায়িত্ব পালন কৰি আছে। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়ৰ দীৰ্ঘদিনীয়া এটা অভাৱ আছিল আৰু সেইটো হ'ল প্ৰয়াত বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ এটি আৱক্ষ প্ৰতিমূৰ্তি। এই প্ৰতিমূৰ্তি স্থাপনৰ বাবে আমি সন্মানীয় মাধৱী মেধিক এটা প্ৰস্তাৱ দিছিলো। পৰৱৰ্তী সময়ত তেখেতে মহাবিদ্যালয়ৰ নৱাগত আদৰণি সভাত নিমন্ত্ৰণ দিয়াত তেখেত আৰু তেখেতৰ স্বামীয়ে ভীষণ বৰষুণকো নেওচি সেইদিনা মহাবিদ্যালয়ৰ আদৰণি সভাত উপস্থিত হৈছিল। তেখেতে সেই সভাতে ঁবিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ আৱক্ষ প্ৰতিমূৰ্তি মেধি পৰিয়ালে দান কৰিব বুলি ঘোষণা কৰিছিল। তাৰ ফলশ্ৰুতিত শেহতীয়াভাৱে তেখেতে পিতলৰ আৱক্ষ মূৰ্তি এটা তেওঁলোকৰ পৰিয়ালৰ ফালৰ পৰাই আমাক দান কৰিলে। ইয়াৰোপৰি আৱক্ষ মূৰ্তিটো স্থাপনৰ ঠাইখিনি আতকধুনীয়াকৈ সজোৱাৰ বাবে আগতীয়াকৈ এক লাখ টকা চেক হিচাপে প্ৰদান কৰিছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিগৰাকী অধ্যাপক-অধ্যাপিকা, কৰ্মচাৰী আৰু ছাত্ৰ ছাত্ৰী মেধি পৰিয়ালৰ প্ৰতি চিৰকৃতজ্ঞ। প্ৰয়াত বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ আৱক্ষ মূৰ্তিয়ে মেধি পৰিয়ালৰ স্মৃতি আমাৰ সকলোৰে মানসপটত আৰু অধিক সজীৱ কৰি তুলিব। মেধি দেৱৰ আদৰ্শ, কৃতিত্ব আৰু মেধাৰ চানেকি মহাবিদ্যালয়ৰ বাকৰিত উজলি থাকিব। যেতিয়াই তেখেতক লগ পাও তেতিয়াই তেওঁ খবৰ লয় মহাবিদ্যালয়ৰখনৰ বিদ্যায়তনিক আৰু অবিদ্যায়তনিক বিষয়সমূহৰ কথা আৰু বিশেষকৈ ছোৱালীখিনি আত্মনিৰ্ভৰশীল হোৱাটো সদায় বিচাৰিছিল আৰু ছোৱালীখিনিৰ বাবে টেইলৰিং আৰু কাটিংৰ সুবিধা কৰি দিয়া কথা কৈ আহিছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰশাসনীয় সমিটিৰ মিটিংবোৰত তেওঁ প্ৰায়ে উপস্থিত থাকে। শাৰীৰিক অসুস্থতাক নেওচি মহাবিদ্যালয়ত তেখেতৰ স্বামী হৰিপ্ৰসাদ মেধিৰ সৈতে উপস্থিত হৈছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১৫ চনৰ ১৩ আগষ্টত প্ৰতিস্থা দিৱসৰ দিনা মেধি পৰিয়ালৰ প্ৰায়সংখ্যক সন্মানীয় সদস্য সদস্যা উপস্থিত আছিল। প্ৰকৃততে ক'বলৈ গ'লে মহাবিদ্যালয়খনৰ বাবে মেধি পৰিয়াল এতিয়াও দেৱতাতুল্য কাণ্ডাৰী আৰু তাৰ ভিতৰত মোৰ দৃষ্টিত মাধৱী মেধি এগৰাকী মহিয়সী নাৰী। মেধি পৰিয়ালৰ এতিয়া মূল গুৰি ধৰোটা হৈছে মাধৱী বাইদেউ আৰু তেখেতৰ স্বামী। মহাবিদ্যালয় প্ৰতিস্থা দিৱসৰ দিনাখনে বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ নাতি (অৰ্থাৎ ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ পুত্ৰ) শ্ৰী মান সুভাঙ্কৰ মেধি (বাবলু) ড° অলকানন্দা ডেকা বাইদেউ মহাবিদ্যালয়ত উপস্থিত হৈ মহাবিদ্যালয়ৰ খা-খবৰ লৈছিল। তেখেতৰ লগত কথাবতৰা পাতি তেখেতৰ আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতি থকা আন্তৰিকতাৰ উমান

পহিছিলো। সঁচা অৰ্থত ক'বলৈ গ'লে মেধি পৰিয়ালৰ অৰিহনা অবিহনে হয়তো ৰামদিয়াৰ অনগ্ৰসৰ অঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী উচ্চ শিক্ষা লাভ কৰিব নোৱাৰিলেহেঁতেন স্থানীয় অধ্যাপক-অধ্যাপিকা আৰু কৰ্মচাৰীসকলে হয়টো নিজৰ ভাতমুঠি মোকলাব নোৱাৰিলেহেঁতেন। মেধি পৰিয়ালৰ আন আন প্ৰয়াত সদস্য-সদস্যাসকলৰ নামত শ্ৰেণীকোঠা নিৰ্মান বা আৱক্ষমূৰ্তি স্থাপনৰ ইচ্ছা আছে তাৰ বাবে আমাক লাগিব মেধি পৰিয়ালৰ সহায়-সহযোগিতা। মহাবিদ্যালয়খনক এক অনন্য মাত্ৰা প্ৰদানৰ বাবে আমি সদায় মেধি পৰিয়ালৰ সহযোগিতা বিচাৰিম। তেখেতসকলৰ কষ্ট, ত্যাগ আৰু সহায়ৰ বাবে 'বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়'ৰ বীজৰ অংকুৰণ হৈ আজি ফলে-ফুলে জাতিষ্কাৰ হৈছে। মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালৰ ফালৰ পৰা মেধি পৰিয়ালকলৈ এখনি গ্ৰন্থ প্ৰস্তুত কৰাৰ সপোন বহুদিনৰ পৰাই দেখি আহিছিলো আৰু তাৰ পৰিণতিত আজি 'বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি ব্যক্তিত্ব আৰু সান্নিধ্যৰ সুৱাস বিচাৰি' শীৰ্ষক গ্ৰন্থখন ১৩ আগষ্ট, ২০২৬ ইং তাৰিখে উন্মোচন কৰিবলৈ পাই আমি অত্যন্ত সুখী আৰু গৌৰৱবোধ কৰিছো। গ্ৰন্থখন প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত মেধি পৰিয়ালৰ প্ৰতিজন সন্মানীয় সদস্যই আগবঢ়োৱা মূল্যৱান লিখনিৰ বাবে আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ আৰু লিখনিৰ মোখনি মাৰিছোঁ।

আন্তৰ্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানী, গণিতজ্ঞ, অধ্যাপক ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি

মহেন্দ্ৰ নাথ ডেকা

আন্তৰ্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানী, গণিতজ্ঞ, কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা গণিতত পূৰ্বৰ সকলো অভিলেখ ভংগ কৰি চাৰিটা স্বৰ্ণ পদকেৰে প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম হৈ স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰা ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি অসম তথা ৰামদিয়াৰ উজ্জ্বল ৰত্ন।

ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ জন্ম হৈছিল ১৯২৪ চনৰ ১ জুলাই তাৰিখে ৰামদিয়া মাজৰকুৰিৰৰ মলিদাপাৰাৰ বিখ্যাত মেধি (পাড়ৈ) পৰিয়ালত। তেওঁৰ দেউতাকৰ নাম আছিল বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি আৰু মাকৰ নাম আছিল কাদম্বৰী মেধি। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি এগৰাকী বিশিষ্ট আইনবিদ তথা সহকাৰী জিলা সত্ৰ ন্যায়াধীশ। মাক কাদম্বৰী মেধি এগৰাকী অতি বিদ্যোৎসাহী, সংস্কৃতিবান, সুৰুচিসম্পন্ন আৰু সু-গৃহিণী আছিল। কাদম্বৰী মেধি সু-সাহিত্যিক কালিৰাম মেধিৰ জ্যেষ্ঠা দুহিতা আছিল।

জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ আনুষ্ঠানিক শিক্ষা শুভাৰম্ভ হৈছিল নিজ গাঁও ৰামদিয়াৰ ঐতিহ্যপূৰ্ণ বিদ্যালয় 'ৰামদিয়া মজলীয়া বিদ্যালয়'ত। জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে এই ঐতিহ্যপূৰ্ণ বিদ্যালয়খনত প্ৰায় দুবছৰ পঢ়াৰ সুযোগ পাইছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে উক্ত বিদ্যালয়ত প্ৰাথমিক শিক্ষা শেষ নকৰাকৈ ১৯৩২ চনত ডিব্ৰুগড় চৰকাৰী ল'ৰা হাইস্কুলত নাম ভৰ্তি কৰে। জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি এই বিদ্যালয়ৰ পৰা ১৯৪০ চনত অসমৰ প্ৰথম দহটাৰ ভিতৰত পঞ্চম স্থান অধিকাৰ কৰি ষ্টাৰ নম্বৰ

পাই প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈছিল। উল্লেখযোগ্য যে জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে বিদ্যালয়ত পঢ়ি থকা কালতে অতি তীক্ষ্ণ বুদ্ধিৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিছিল। বিদ্যালয়ৰ সকলো পৰীক্ষাতে অতি সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হৈ শিক্ষকসকলৰ প্ৰিয়পাত্ৰ হ'ব পাৰিছিল।

১৯৪২ চনত কটন কলেজৰ পৰা আই এছ চি পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগ পাই উত্তীৰ্ণ হৈছিল। ১৯৪৪ চনত কটন কলেজৰ পৰা গণিত বিষয়ত অনাৰ্চসহ সুখ্যাতিৰে স্নাতক পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈছিল। সেই বছৰত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনত কটন কলেজৰ পৰা বিজ্ঞান বিষয়সমূহৰ অনাৰ্চ একমাত্ৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি পাইছিল। সেয়ে শ্ৰেষ্ঠ ছাত্ৰ হিচাপে ছুডমাৰ্চন স্বৰ্ণপদক আৰু ৰজনীকান্ত বৰাই স্বৰ্ণপদক লাভ কৰিছিল।

জ্যোতিপ্ৰসাদে স্নাতক ডিগ্ৰী লোৱাৰ সময়ত অসম তথা উত্তৰ-পূব ভাৰতত কোনো বিশ্ববিদ্যালয় নথকাৰ বাবে তেওঁ দেশৰ প্ৰথমখন আৰু আটাইতকৈ প্ৰভাৱশালী কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ত বিশুদ্ধ গণিতত নাম ভৰ্তি কৰিছিল।

১৯৪৭ চনত জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পূৰ্বৰ সকলো অভিলেখ ভংগ কৰি প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম হৈ স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰে। জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে পূৰ্বৰ সকলো অভিলেখ ভংগ কৰাৰ বাবে দেবেন্দ্ৰ নাথ গাংগুলী স্বৰ্ণপদক আৰু প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম হোৱাৰ বাবে স্নাতকোত্তৰ স্বৰ্ণপদক লাভ কৰিছিল। সেই সময়ত অসমীয়া ছাত্ৰ এজনৰ সফলতাই অসম তথা বংগত এক জাগৰণৰ সৃষ্টি কৰিছিল।

জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি কলিকতাৰ পৰা অসমলৈ ঘূৰি আহি ১৯৪৮ চনত কটন কলেজৰ গণিতৰ প্ৰবক্তা হিচাপে যোগদান কৰে। কটন কলেজত কেইমাহমান চাকৰি কৰি ১৯৪৮ চনতে নতুনকৈ স্থাপন হোৱা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত গণিত আৰু পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বিভাগত প্ৰবক্তা হিচাপে যোগদান কৰে।

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত অধ্যাপনা কৰি থকাৰ সময়তে জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে ১৯৫২ চনত পৈতৃক সম্পত্তি বন্ধকত থৈ চৰকাৰৰ পৰা দহ হাজাৰ টকা ঋণ লৈ পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানত এম এছ ডিগ্ৰীৰ বাবে মানচেষ্টাৰ বিশ্ববিদ্যালয়লৈ যাত্ৰা কৰে। মেধিয়ে মানচেষ্টাৰ বিশ্ববিদ্যালয়ত আন্তৰ্জাতিক খ্যাতি সম্পন্ন অধ্যাপক এম এছ বাৰ্টলেটৰ অধীনত গৱেষণা কাৰ্য আৰম্ভ কৰিছিল। বাৰ্টলেট পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানৰ এগৰাকী বিশ্ব বিশ্ৰুত পণ্ডিত। জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ গৱেষণাৰ বিষয় আছিল— 'Time Series Analysis'। ১৯৫৪ চনত জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে সুখ্যাতিৰে এম এছ ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল। উল্লেখ্য যে জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে দুবাৰকৈ স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰাৰ

কৃতিত্ব অৰ্জন কৰে। এবাৰ কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা বিশুদ্ধ গণিতত আৰু দ্বিতীয় বাৰ মানচেষ্টাৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানত।

মানচেষ্টাৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা এম এছ ডিগ্ৰী লাভ কৰাৰ পাছত মেধিয়ে ফৰাচী চৰকাৰৰ পৰা এটা জলপানী পাই ডক্টৰেট ডিগ্ৰীৰ বাবে পেৰিছলৈ যায়। পেৰিছ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিদগ্ধ পণ্ডিত বিখ্যাত সম্ভাৱিতাবিদ আৰ ফটেটৰ তত্বাৱধানত গৱেষণা আৰম্ভ কৰে। তেওঁ গৱেষণা কাৰ্যক্ৰমৰ সমান্তৰালভাৱে ফৰাচী ভাষাৰ এক ডিপ্ল'মা পাঠ্যক্ৰমত নাম ভৰ্তি কৰিছিল। কিয়নো সেই সময়ত ফ্ৰান্সত নিয়ম আছিল যে গৱেষণা সমলবোৰ ফৰাচী ভাষাত পঢ়িব আৰু লিখিবলৈ জানিব লাগিছিল। ১৯৫৫ চনতে Diploma de linque Francis নামৰ ফৰাচী ডিপ্ল'মা 'Tres honorable' মন্তব্য লৈ উত্তীৰ্ণ হয়। ১৯৫৬ চনত মেধিয়ে পেৰিছ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা D Sc ডিগ্ৰী লাভ কৰে। মেধিয়ে গবেষণা গ্ৰন্থ (Thesis) ফৰাচী ভাষাত লিখিছিল। ফৰাচী ভাষাত আনুষ্ঠানিক শিক্ষা লৈ ফৰাচী ভাষাৰে গৱেষণা কৰা কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈৰ পিছতে জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি দ্বিতীয়জন অসমীয়া।

১৯৫৬ চনত বিদেশৰ পৰা উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি অসমলৈ ঘূৰি আহি তেওঁ পুনৰ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বিভাগত প্ৰবক্তা হিচাপে যোগদান কৰে। দুখন উচ্চমানৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষাৰে পুষ্ট অধ্যাপকগৰাকীয়ে পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বিভাগটোক গঢ় দিয়াত মনোনিবেশ কৰিলে।

১৯৫৬ চনতে মেধিয়ে ৰীডাৰ পদত অধিষ্ঠিত হয়। ১৯৫৯ চনত পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক হিচাপে পদোন্নতি হয়।

১৯৭২ চনত জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞান গুৰু (ডীন) হিচাপে তিনি বছৰৰ কাৰণে নিযুক্তি লাভ কৰে। উল্লেখযোগ্য যে সেই একে বছৰতে (১৯৭২ চন) ৰামদিয়াৰ আন এগৰাকী সুযোগ্য সন্তান ক্ষিতীশ চন্দ্ৰ মেধিয়ে 'আইন গুৰু' পদত অধিষ্ঠিত হৈছিল। একেখন বিশ্ববিদ্যালয়ত একে সময়তে ৰামদিয়াৰ দুটা মেধি পৰিয়ালৰ দুজন মনীষীয়ে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ 'গুৰু (ডীন)' পদত অধিষ্ঠিত হোৱাটো ৰামদিয়াৰ বাবে অতি গৌৰৱৰ কথা। এনে দৃষ্টান্ত বিৰল।

১৯৭৯ চনত জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ উদ্যোগতেই ভাৰত চৰকাৰৰ স্বাস্থ্য আৰু পৰিয়াল কল্যাণ মন্ত্ৰালয়ে "জনসংখ্যা গবেষণা কেন্দ্ৰ" এটি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সহযোগী সংস্থা হিচাপে স্থাপন কৰে। ড° মেধিয়ে কেন্দ্ৰটোৰ প্ৰথমজন সঞ্চালকৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে।

প্ৰায় চাৰি দশক কাল বিশ্ববিদ্যালয়ত অধ্যাপক ৰূপে সেৱা আগবঢ়াই ১৯৮৫ চনৰ মে' মাহৰ ৩০ তাৰিখে বিভাগটোৰ মুৰব্বী অধ্যাপক হিচাপে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে।

পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক হৈ থকা কালতে (১৯৮৫) ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি চমু কাৰ্যকালৰ বাবে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ তত্ত্বৱধায়ক উপাচাৰ্য হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। উল্লেখযোগ্য যে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় আৰু ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ে উপাচাৰ্য পদত যোগদান কৰিবলৈ অনুৰোধ জনাইছিল যদিও গৱেষক পণ্ডিতগৰাকীয়ে সেই অনুৰোধ বিনম্ৰভাৱে প্ৰত্যাখান কৰিছিল।

ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ পাণ্ডিত্য, মেধা আৰু কৃতিত্বৰ কথা দেশ-বিদেশত বৈ বৈ গৈছিল। সেয়ে ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ পাণ্ডিত্যৰ প্ৰতি সন্মান জনাই বিশ্বৰ বহুতো খ্যাতনামা বিশ্ববিদ্যালয়ে অতিথি অধ্যাপক আৰু গৱেষণা অধি সদস্য হিচাপে তেওঁক আমন্ত্ৰণ জনাইছিল। ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে বিভিন্ন দেশৰ খ্যাতনামা বিশ্ববিদ্যালয়ত অতিথি প্ৰাধ্যাপক, অতিথি গৱেষণা অধি সদস্য আৰু অতিথি বিজ্ঞানী হিচাপে আমন্ত্ৰণ ৰক্ষা কৰি তেওঁৰ মৌলিক চিন্তাৰ গভীৰতাৰ পৰিচয় দিবলৈ সক্ষম হৈছিল— যাৰ বাবে বিশ্বৰ বিদ্বৎ মণ্ডলীয়ে তেওঁক ভূয়সী প্ৰশংসা কৰিছিল।

১৯৯৩ চনত ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ অসীম পাণ্ডিত্যৰ কথা জানিব পাৰি আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত থকা বিখ্যাত বহুজাতিক মটৰ'লা কোম্পানীৰ গৱেষণা বিভাগত তেওঁক বৈজ্ঞানিক পৰামৰ্শদাতা হিচাপে নিযুক্তি দিছিল। এনে বিৰল সন্মানৰ অধিকাৰী হোৱা জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি একমাত্ৰ ভাৰতীয়।

ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে গণিত আৰু পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান সম্পৰ্কে বিশ্বমানৰ পাঁচখন ইংৰাজী ভাষাত গ্ৰন্থ লিখিছিল। মেধিৰ উচ্চপৰ্যায়ৰ গ্ৰন্থসমূহে ইংলেণ্ড, কানাডা, আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ আদি দেশত আজিও বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পাঠ্যপুথি হিচাপে স্বীকৃত হোৱাৰ উপৰি বিশ্বৰ প্ৰতিখন বিশ্ববিদ্যালয়ত পাঠ্যক্ৰমত সন্নিৱিষ্ট হৈছে। ড° মেধিৰ প্ৰায় পঞ্চাশখনৰো অধিক অতি উচ্চ পৰ্যায়ৰ আৰু তত্ত্বগধুৰ গৱেষণা পত্ৰ দেশ-বিদেশৰ বিভিন্ন গৱেষণামূলক আলোচনীত প্ৰকাশ পাইছে।

উল্লেখ্য যে ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে বহু ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত গৱেষণামূলক আলোচনী সম্পাদনা কৰিছিল।

ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে মাতৃৰ উপদেশ মৰ্মে "এক দুই যোগ বিয়োগ - সসীম গণিতৰ আদিকথা" নামৰ গ্ৰন্থখন অসমীয়া ভাষাত লিখিছিল।

ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি আছিল আমৰণ গৱেষক আৰু শিক্ষক। মহান গৱেষকগৰাকীৰ তত্বাৱধানত দহ গৰাকী গবেষকে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত ডক্টৰেট উপাধি লাভ কৰিছিল।

ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে ১৯৬৩ চনৰ পৰা মৃত্যুৰ আগমুহূৰ্তলৈ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ Institute of Mathematical Statistic ৰ সদস্য আছিল। ১৯৭৮ চনৰ পৰা ১৯৯৭ চনলৈকে ভাৰতীয় বিজ্ঞান মহাসভাৰ পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান শাখাৰ সভাপতি আছিল। অধ্যাপক মেধি Indian Society of Probability and Statisticsৰ সভাপতি আছিল। তদুপৰি তেওঁ অসম বিজ্ঞান সমিতিৰো সম্পাদক আৰু সভাপতি আছিল।

ড° মেধিয়ে কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ দ্বাৰা আয়োজিত ভালেমান পৰিসাংখ্যিকীয় সমীক্ষা আৰু অধ্যয়ন কৰিছিল।

ড° মেধিৰ প্ৰতিভা, পাণ্ডিত্য, জীৱনজোৰা সাধনা আৰু বিচক্ষণ কৰ্মৰ বাবে দেশ-বিদেশৰ বহু অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানে মান-সন্মান আৰু সম্বৰ্ধনা জনাইছিল। এইগৰাকী বিশ্ববিশ্ৰুত অধ্যাপকক গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে ১৯৮৭ চনত 'প্ৰফেচাৰ এমেৰিটাচ' সন্মানেৰে সন্মানিত কৰিছিল। ১৯৯৭ চনত ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয় আৰু ২০১১ চনত তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়ে অধ্যাপক ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিক সন্মানীয় ডি এছ ছি ডিগ্ৰী প্ৰদান কৰিছিল। উল্লেখ্য যে তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়ে সেই একেখন মঞ্চতে তেতিয়াৰ ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰপতি এ পি জে আব্দুল কালামক ডি.এছ.চি আৰু সুধাকণ্ঠ ভূপেন হাজৰিকাক ডি.লিট প্ৰদান কৰিছিল।

২০১৭ চনৰ ৩ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে এই উজ্জ্বল নক্ষত্ৰ স্বৰূপ পণ্ডিতজনাই ইহলীলা সম্বৰণ কৰে।

এজন আন্তৰ্জাতিক খ্যাতি সম্পন্ন পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানী, শিক্ষাবিদ, শিক্ষানীতি নিৰ্দ্ধাৰক, সমাজৰ প্ৰতি গভীৰ দায়বদ্ধ, প্ৰতিষ্ঠান গঢ়োঁতা ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি আছিল ভাৰতীয় পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান জগতৰ এক পুৰোধা ব্যক্তি।

ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ প্ৰতিভা অসমৰ পৰিসীমা ভেদ কৰি ভাৰতৰ সীমাকো চেৰাই বিয়পি পৰিছিল সমগ্ৰ বিশ্বতে।

মানৱদৰদী অন্তৰ আৰু প্ৰজ্ঞাৰ আভাৱে বিভূষিত এজন মানুহৰ লেখীয়া মানুহ হিচাপে ওৰেটো জীৱন জ্ঞানান্বেষণত ব্ৰতী কৰ্মযোগী, আদৰ্শ শিক্ষক, সৰ্বদা বিনয়ী, পৰিমাৰ্জিত জীৱনশৈলীৰ ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি সকলোৰে আদৰণীয় আৰু আদৰ্শনীয়।

ভগৱতী দাদা (জ্যোতি মেধি)ৰ সোঁৱৰণত

শ্যামভদ্ৰ মেধি
অৱসৰপ্ৰাপ্ত আই.এ.এছ বিষয়া

ভগৱতী দাদাৰ বিষয়ে মোক কেইবাজনেও লিখিবৰ কাৰণে কোৱাত মই কৈছিলো যে অধ্যাপক-ছাত্ৰ হিচাপে তেওঁৰ পাণ্ডিত্যৰ কঠা মই নিলিখো। কাৰণ তেওঁৰ কথা বিশ্ববিদ্যালয়-কলেজসমূহৰ ছাত্ৰ-শিক্ষকসকলে ভালদৰে জানে। কেৱল ব্যক্তিগত কথা কেইটামান মই লিখিম, তাকো দৌৰা-দৌৰিকৈ।

তেওঁ সৰুতে কিছুদিন পানবজাৰত থকা আমাৰ তাত পণ্ডিত কালিৰাম মেধিৰ ঘৰত আছিল আৰু আমি সৰুৰে পৰাই তেওঁক জানিছিলো। তেওঁ মেধি বংশৰ উজ্জল ৰত্ন বুলি চিনাকি লোক সকলে আমাক প্ৰায়ে কৈছিল। আমাৰ নিজৰ ডাঙৰ পেহা ডিব্ৰুগড়ৰ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ তেওঁ আছিল ডাঙৰ ল'ৰা। আমাৰ মায়ে তেওঁক সদায় মৰমেৰে 'ভাগিন' বুলি বৰ আদৰ যত্ন লৈছিল। সেয়েহে মাৰ পিণ্ডৰ দিনা তেওঁ আমাৰ লগত গৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ পাৰত থিয় হৈ থাকি সমবেদনা জনোৱা আজিও মোৰ মনত আছে।

তেওঁ মোৰ আই এচ্ চিৰ মেথেমেটিৰ পৰীক্ষাৰ আগদিনা ৰাতি নিজে আহি মোৰ টেবুলৰ ওচৰত বহি মোক কিবাকিবি বুজাইছিল। পাছত মই 'কটনিয়ান'ৰ সম্পাদক হৈ থাকোতে 'প্ৰবেবিলিটি'ৰ ওপৰত লিখা তেওঁৰ এটা প্ৰবন্ধ তাত প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছিলো। তাত ছাৰ চি ভি ৰমনৰ প্ৰবন্ধ এটাও আছিল। সকলোৱে প্ৰবন্ধ দুটা খুব ভাল পাইছিল। মই কলেজত থাকোতে তেওঁ মোক প্লেটোৰ ডাইলগ আৰু ইণ্ডিয়ান কনষ্টিটিউছনখন দেখুৱাই বহুত কথা কৈছিল। কটন কলেজত মোৰ অন্যতম প্ৰিয়

অধ্যাপক (ড°) প্ৰফেছাৰ বিনয় তামুলীৰ দৰেই তেওঁ বিভিন্ন বিষয়ৰ বহুত ইংৰাজী কিতাপ পঢ়ি এজন ব্যক্তি বুলিয়েই মোৰ ধাৰণা হৈছিল। তেওঁৰ সহপাঠী একে বছৰতে অংকশাস্ত্ৰত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰথম শ্ৰেণী পোৱা শৈলেন হাজৰিকাৰ লগত তেওঁৰ খুব ভাল সম্বন্ধ আছিল জ্যোতি মেধিৰ খুলশালীয়েক নীলিময় চৌধুৰী ঢুকাবৰ দিনা শৈলেন হাজৰিকা নিজে আহি তেওঁক লগ ধৰি বহু সময় ঘৰত ৰৈ সমবেদনা জনাইছিল। হাজৰিকাৰ জীৱনত টকা-পইচাৰ অভাব নহ'ল। কিন্তু ভগৱতী দাদাৰ অৱসৰৰ লগে লগে কিছু কষ্ট হৈছিল— যিহেতু বিশ্ববিদ্যালয়ত পেঞ্চন আৰু চিকিৎসা আদি নাছিল বুলি কৈছিল।

এবাৰ তেওঁ তেওঁৰ পত্নী মীৰা বৌৰ লগত হঠাতে মোৰ ঘৰত খবৰ নিদিয়াকৈ আহি সোমাল। মই সেইদিনা সপৰিয়ালে ল'ৰা ছোৱালীক লৈ তেতিয়া বাকচ পত্ৰ গাড়ীত তুলি আছিলো অসমৰ বাহিৰলৈ যাবৰ কাৰণে। মোৰ দুখ লাগে; তেওঁ দুয়োজনকে আমাৰ ঘৰত বহুৱাই চাহ-ভাত খুৱাই কথা পতাৰ সৌভাগ্য নহ'ল। ভগৱতী দাদাই সদায় আবেলি শিল পুখুৰীৰ নামঘৰৰ আগেদি খোজ কাঢ়িছিল- ব্যায়াম হিচাপে। মোক হঠাতে ৰাস্তাত লগা পাই তেওঁ এদিন ক'লে যে তোমাৰ নামটো হেনো গুৱাহাটী বিশ্বদ্যালয়ৰ ভি চি পদৰ বাবে তালিকাভুক্ত হৈছিল। শিক্ষা আৰু প্ৰশাসন দুয়োটাতে আগ্ৰহী আৰু অভিজ্ঞ বুলিয়েই তোমাৰ নামটো তালিকাভুক্ত হৈছিল। গুৱাহাটীয়েই নহয়, ডিব্ৰুগড় আৰু তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভি চি পদৰ বাবেও মোৰ নামটো তালিকাভুক্ত হৈছিল। ময়ো তেওঁক কৈছিলো যে আপুনিও এতিয়ালৈকে কোনো পদ্ম সন্মান নাপালে যদিও আমি খুবেই আশা কৰিছিলো। তেওঁ কিন্তু কথাটো শুনি কোনো উত্তৰ দিয়া নাছিল, মাথোঁ মনে মনে আছিল। আচল কথা ৰাজনৈতিক সম্বন্ধ কোনো কামেই নহয়। মোক ক'লে যে তুমি ৰাজনীতি কৰিব নাজানা। এবাৰ এজন আগশাৰীৰ লেখক আৰু শিক্ষাবিদে পাঠশালাৰ পৰা আহি মোক ক'লে যে জ্যোতি মেধিক লগ ধৰিব খোজে। মই তেওঁক তেওঁৰ ওচৰলৈ লৈ গৈ কথা আৰম্ভ কৰোতে জ্যোতি মেধিয়ে পাঠশালাৰ বিখ্যাত আৱাহন আলোচনীখনৰ লগতে দীননাথ শৰ্মাৰ সাহিত্য-চৰ্চা আৰু পাঠশালা ঠাইখনৰ বহু কথাই ক'লে। পাঠশালাৰ শিক্ষাবিদ জনে তেওঁ ইমান কথা জনাৰ বাবে আচৰিত হ'ল— কাৰণ পাঠশালা এখন সৰু ঠাই। পাছত তেওঁ অভ্যাগতজনৰ আগ্ৰহৰ বাবেই বিদেশত প্ৰকাশ হোৱা তেওঁৰ কিতাপ কেইখন আমাক দেখুৱালে। লগতে তেওঁৰ এগৰাকী ছাত্ৰই লিখা তেওঁৰ জীৱনী এখনো আমাক দিলে। যোৱা বছৰ মোৰ ল'ৰা আৰু বোৱাৰীয়ে তেওঁক সেৱা কৰিবলৈ যাওঁতে তেওঁৰ সৰু কোঠাটো আৰু কিতাপবোৰ দেখুৱাত আমি উৎসাহিত হৈ তেওঁক

কৈছিলো— এইবোৰে আমাক ভৱিষ্যৎ অনুপ্ৰেৰণা দিব। তেওঁ অসুস্থ যদিও মোৰ ল'ৰাৰ বিয়াৰ দিনা দিনতে আগবেলা আমাৰ পাহাৰৰ ওপৰত থকা ঘৰলৈ আহি প্ৰায় ডেৰ ঘণ্টামান বহি আশীৰ্বাদ দি গৈছিল আৰু আমি তেওঁৰ ফটো লৈছিলো। দৃষ্টিভংগীৰ গভীৰতাৰ কাৰনেই হওক বা তেওঁৰ ব্যক্তিত্বৰ কাৰণেই হওক বহু সময় যে তেওঁৰ লগত কথা পাতি থাকিব পাৰি সেয়া আমি প্ৰায়ে অনুভৱ কৰিছিলো। তেওঁ আমাক কথাৰ মাজতে কৈছিল যে পৃথিৱীৰ বহুত বিশ্ববিদ্যালয়লৈ যাওঁতে আমেৰিকাৰ কেনোবা এটা লাইব্ৰেৰীত 'MEDHI' শব্দটো কম্পিউটাৰৰ বুটামত টিপি বিভিন্ন তথ্যৰ সন্ধান কৰোতে তাত তিনিজন MEDHIৰ কিতাপৰ নাম আছেঃ Kaliram Medhi, J.P. Medhi আৰু S.B. Medhi। তেওঁ আচৰিত হৈ মোক এই কথা কৈছিল। সুখৰ কথা তেওঁৰ এইটো বছৰত নতুনকৈ প্ৰকাশ হোৱা Stochastic Processes নামৰ কিতাপখনৰ চতুৰ্থ সংস্কৰনটো তেওঁৰ মৃত্যুৰ চাৰি-পাঁচ দিনমানৰ আগতে দেখি গৈছে।

মই যোৱা বছৰ ডিচেম্বৰত হায়দৰাবাদৰ এখন হোটেলত TAJ KRISHNA HOTEL শিক্ষা বিষয়ক বহল আলোচনা চক্ৰ এটাত ভাগ লৈছিলো। আলোচনাচক্ৰখনত তেলেংগনাৰ উপ-মুখ্যমন্ত্ৰী, শিক্ষা মন্ত্ৰী আৰু বহুসংখ্যক অধ্যাপকেও ভাগ লৈছিল। প্ৰায় ডেৰশজনমান লোক হ'ব। সেই সময়ত মোৰ এটা অতি আচৰিত অভিজ্ঞতা হৈছিল যে মই মেধি কাৰনে জ্যোতি মেধিৰ মই কিবা হওঁ নেকি বুলি বহুকেইগৰাকী ব্যক্তিয়ে সুধিলে। কাৰণটো আছিল এনে ধৰণৰ যে তেলেংগনা অন্ধ্ৰপ্ৰদেশত জ্যোতি মেধিৰ কিতাপকেইখন টেক্সট্ বুকৰ দৰেই ব্যৱহাৰ হৈছিল। মই তাৰ পৰাই ফোন কৰি লগে লগে দাদাক কথাটো জনোৱাত তেওঁ আনন্দিত হৈছিল।

কেইমাহমান আগতে তেওঁ দেউতাকৰ নামত হোৱা ৰামদিয়াৰ বি চি মেধি কলেজৰ এটা ডাঙৰ উৎসৱত তেওঁক পতাকা উত্তোলন কৰি মুখ্য অতিথি হিচাপে অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ মতাৰ পাছত তেওঁ দুবাৰ ফোন কৰি মোক ক'লে যে মোৰ পৰিৱৰ্তে তুমিয়ে কামটো কৰা- কাৰণ তোমাৰ শিক্ষা আৰু প্ৰশাসন আদিত এই ধৰণে সভা সমিতিত ভাগ লোৱাৰ যথেষ্ট অভিজ্ঞতা আছে।

তেওঁ যদিও প্ৰায় ৩০ বছৰমান বয়সতে ডায়েবেটিছত ভুগিছিল, তথাপি disciplined life styleৰ কাৰণে চাৰিকুৰি বাৰ বছৰ বয়সলৈকে জীয়াই থাকি তেওঁ অত্যন্ত জটিল বিষয়ৰ কিতাপ পত্ৰ, গৱেষণা পত্ৰাদি লিখি এটা আদৰ্শনীয় জীৱন কটাই গ'ল। তেওঁক মই এবাৰ উত্তৰ গুৱাহাটীৰ দৌলগোবিন্দ মন্দিৰৰ বাহিৰত হঠাতে লগ পাইছিলো। মই চাৰি বছৰমান আগতে গাড়ীত তুলি তেওঁক পাণবজাৰৰ আতাৰ

ঘৰলৈ লৈ গৈছিলো, যাতে মেধি পৰিয়ালৰ পাণবজাৰৰ ঘৰটো সংৰক্ষন কৰিব পাৰি। তেওঁ আগ্ৰহী আৰু আনন্দিত আছিল। কিন্তু সেই ঘৰটো আৰু তাত নাই। কেবা বছৰ আগতে গুৱাহাটীৰ বিবেকানন্দ কেন্দ্ৰত অনুস্থিত এখন সভাত তেওঁক সন্মান জনোৱা অনুষ্ঠান এটা দূৰদৰ্শনত দেখা পাইছিলো, সেইদিনা মই এটা চৰকাৰী কামত পশ্চিমবংগৰ দিনাজপুৰ জিলাৰ বাংলাদেশ সীমান্তত আছিলো। অনুষ্ঠানৰ কিয়দাংশই মোৰ মনত বহুত প্ৰশ্নৰ সৃষ্টি কৰে। আমি বাৰু তেওঁক যথাযথ সম্বৰ্ধনা জনাব পাৰিলোনে?

মই অতি দুখিত যে আজি প্ৰায় তিনি মাহমান অসমৰ বাহিৰত থকাৰ কাৰণে তেওঁক শেষ মুহূৰ্তত হাস্পতালত লগ ধৰা নহ'ল। যদিও তেওঁক মোৰ সুধিব লগা কেইবাটাও কথা আছিল, তথাপি শেষ মুহূৰ্তত তেওঁৰ স'তে কথা পতা নহ'ল। আমি অৰশ্যে তেওঁৰ মৃত্যু হ'ব বুলি ভবা নাছিলো, কাৰণ শেষ সময়লৈকে তেওঁৰ কনচিয়াছনেছ আছিল। ভৰিষ্যতে তেওঁৰ কাৰণে কিবা এটা কৰাৰ কথা আমি ইতিমধ্যে চিন্তা কৰিব পাৰো। অসমত গুণীজনক উপযুক্ত সন্মান জনোৱাৰ পৰিবেশ এটা গঢ়ি তুলিব পাৰিলে 'ভগৱতী দাদা'ৰ দৰে ব্যক্তিসকলক অধিক অনুপ্ৰাণিত কৰিব পৰা যাব বুলি আশা কৰিব পাৰি।

শৈক্ষিক কৃতিত্ব বহনৰ স্বাক্ষৰ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি পৰিয়ালৰ এটি চমু আভাস

ড° বিজুলী ডেকা
(সহকাৰী অধ্যাপিকা, শিক্ষা বিভাগ, বি.চ.মেধি মহাবিদ্যালয়)

শিক্ষা হ'ল অতীতৰ সংস্কৃতিৰ বাহক, বৰ্তমানৰ সভ্যতাৰ পোষক আৰু ভৰিষ্যত প্ৰগতিৰ জনক। এটা যুগৰ পৰা আন এটা যুগলৈ, এটা পুৰুষৰ পৰা আন এটা পুৰুষলৈ পৰম্পৰাগত সাংস্কৃতিক সম্পদৰাজি কঢ়িয়াই নিয়া এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বাহক হ'ল শিক্ষা। মানৱ সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰজ্বালক শক্তি হ'ল শিক্ষা। ভৰিষ্যতৰ প্ৰগতিৰ পথ সুগম কৰে শিক্ষাই। শিক্ষাৰ মূল লক্ষ্য হ'ল মানৱ সম্পদ গঢ়া। প্ৰতিজন মানুহক সংস্কৃতিবান আৰু ৰুচিসম্পন্ন কৰি তোলাৰ লগতে আত্মসন্মানবোধ জগাই তোলে শিক্ষাই। শিক্ষা হ'ল মানৱ জীৱনৰ পূৰ্ণতাৰ স্বাক্ষৰ। মানৱ জীৱনৰ শুদ্ধ চিন্তা আৰু সৎ কৰ্মৰ পথ মোকলাই দিয়ে শিক্ষাই। শিক্ষাৰ লগত জড়িত হৈ থাকে মানৱ জীৱনৰ ক্ৰমোন্নতিৰ বিভিন্ন দিশ। মানৱ সভ্যতাৰ মূল চালিকা শক্তি হ'ল শিক্ষা। মানৱ সম্পদক দক্ষ, সৃষ্টিশীল আৰু আত্মনিৰ্ভৰশীল সম্পদৰূপে গঢ়ি তোলে শিক্ষাই। সমাজৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় উদ্ভাৱন, বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তি, শিল্পকলা আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ ভেটি তৈয়াৰ কৰে শিক্ষাই। সকলো শিক্ষা প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত আনুষ্ঠানিক মাধ্যমসমূহকে প্ৰধানকৈ মান্যতা দিয়া হয় যদিও অনানুষ্ঠানিক মাধ্যমসমূহৰ ভিতৰত পৰিয়ালে সমাজৰ ৰীতি-নীতি, আদৰ্শ, মূল্যবোধ, সংস্কৃতি আদিৰ ধাৰ নতুন প্ৰজন্মলৈ সঞ্চালন কৰাৰ এক গুৰুদায়িত্ব বহন কৰে।

পৰিয়াল ঃ পৰিয়াল হ'ল সংস্কৃতিৰ ভেটি। সমাজৰ অস্তিত্ব আৰু স্থায়িত্ব ৰক্ষাৰ লগতে, বংশানুক্ৰমিক ঐতিহ্য ৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত পৰিয়ালৰ ভূমিকা অনস্বীকাৰ্য। পৰিয়ালতেই প্ৰতিজন ব্যক্তিৰ সামাজিক আৰু পাৰিবাৰিক ঐতিহ্যৰ লগত পৰিচয় হয় আৰু এই ঐতিহ্য পৰৱৰ্তী প্ৰজন্মলৈ প্ৰবাহিত হয়। শিক্ষাবিদ বালাড (Ballard) ৰ ভাষাত, 'পৰিয়াল হৈছে প্ৰকৃত সামাজিক অনুষ্ঠান, যাৰ পৰা আন আন অনুষ্ঠানসমূহৰ বিকাশ হয়।' জন্ম মুহূৰ্তৰ পৰাই এটি শিশুৱে পৰিয়ালৰ আন আন সদস্যৰ লগত সম্পৰ্ক গঢ়ি তুলি সামাজিক জীৱনৰ আভাস গ্ৰহণ কৰাৰ লগতে নিজস্ব প্ৰকৃতি গঢ়ি তোলে। পৰিয়ালৰ বিভিন্ন সদস্য যেনে— পতি -পত্নী, ল'ৰা-ছোৱালী, পিতৃ-মাতৃ, ভাই-ভনী, ককা-আইতা সকলো লগ হৈ এক সাধাৰণ সংস্কৃতি গঢ়ি উঠে। পৰিয়ালৰ মাজত শিশুৰ লালন-পালন হয় আৰু পৰিয়ালেই শিশুৰ সামাজিকৰণৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধান কেন্দ্ৰ। ব্যক্তিৰ আচাৰ-ব্যৱহাৰ, স্বভাৱ-চৰিত্ৰ, অভ্যাস, নৈতিকতা, ধ্যান-ধাৰণা, মানসিকতা আদি গুণৰ বিকাশ পৰিয়ালৰ মাজতেই হয়। অৰ্থাৎ 'পৰিয়াল হৈছে শিশুৰ প্ৰথম বিদ্যালয় আৰু মাতৃ হৈছে প্ৰথম শিক্ষয়িত্ৰী।' মুঠতে এজন ব্যক্তিৰ বৃদ্ধি, বিকাশ আৰু ব্যক্তিত্ব গঢ় লয় পৰিয়ালত।

বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ পৰিয়াল ঃ মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ, মহাপুৰুষ মাধৱদেৱ আৰু মহাপুৰুষ হৰিদেৱৰ পদ - ৰেণুৰে মহিমামণ্ডিত ৰামদিয়া কামৰূপ জিলাৰ উত্তৰ পাৰত অৱস্থিত এখন ঐতিহ্যমণ্ডিত বৃহৎ গাঁও। বাৰে ৰহণীয়া সংস্কৃতিৰ ভঁৰাল ৰামদিয়া। ৰামদিয়াই বহু প্ৰতিভাশালী ব্যক্তিৰ জন্ম দিছে। প্ৰজ্ঞাৰ সাধক ড° নগেন শইকীয়া দেৱে ভাষাবিদ কালিৰাম মেধি, ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহা ওৰফে সুৰেন্দ্ৰ নাথ মেধিৰ দৰে ব্যক্তিক জন্ম দিয়া ৰামদিয়াক 'ৰত্নাগৰ্ভা ৰামদিয়া' বুলি অভিহিত কৰিছে।

ড° নগেন শইকীয়াদেৱৰ বক্তব্যত উল্লিখিত ৰত্ন কেইগৰাকী ঁবিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিদেৱৰ আত্মীয়। আত্মিক সম্পৰ্কত ভাষাবিদ ৰায়বাহাদুৰ কালিৰাম মেধি তেখেতৰ শহুৰ দেউতা অৰ্থাৎ ঁকাদম্বৰী মেধিৰ দেউতা, ড° জ্যোতি প্ৰসাদ মেধি তেখেতৰ জেষ্ঠ পুত্ৰ আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহা ওৰফে সুৰেন্দ্ৰ নাথ মেধি তেখেতৰ খুলশালী অৰ্থাৎ ঁকাদম্বৰী মেধিৰ ভাতৃ।

মেধি বংশ ঃ ঐতিহ্যমণ্ডিত ৰামদিয়াৰ মেধি বংশৰ মেধিসকল আছিল ৰামদিয়াৰ দামোদৰ পন্থী সত্ৰৰ কোষাধ্যক্ষ। 'মেধি' শব্দটো সংস্কৃত শব্দ 'Medha (মেধা)ৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে যাৰ অৰ্থ 'Intelligence' অৰ্থাৎ বুদ্ধিমতা। বংশানুক্ৰমিক বুদ্ধিমত্তাৰে মেধাৰ পৰিচয় বহন কৰা ৰামদিয়াৰ মেধি পৰিয়ালবোৰৰ ভিতৰত ঁবিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ পৰিয়ালটো অন্যতম।

বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি আৰু পৰিয়ালৰ সদস্যবৃন্দৰ শিক্ষা তথা পদমৰ্যদা ঃ

ঁবিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি আৰু তেওঁৰ পত্নী ঁকাদম্বৰী মেধিৰ মুঠ সন্তান আছিল ৯ জন। তেওঁলোক ক্ৰমান্বয়ে—

প্ৰথম সন্তান	ঃ	ঁ অধ্যাপক ড° জ্যোতি প্ৰসাদ মেধি
পত্নী	ঃ	ঁপ্ৰীতি মেধি
দ্বিতীয় সন্তান	ঃ	ঁ নিলিমা দাস
স্বামী	ঃ	ঁ ধৰণীধৰ দাস
তৃতীয় সন্তান	ঃ	ঁ বিষ্ণু প্ৰসাদ মেধি
পত্নী	ঃ	ড° ৰঞ্জিতা মেধি
চতুৰ্থ সন্তান	ঃ	ঁশ্যামা প্ৰসাদ মেধি
পত্নী	ঃ	ঁগৌৰী মেধি
পঞ্চম সন্তান	ঃ	ঁঅনিমা দত্ত
স্বামী	ঃ	ঁহেমন্ত দত্ত
ষষ্ঠ সন্তান	ঃ	শ্ৰীযুত হৰিপ্ৰসাদ সেধি
পত্নী	ঃ	শ্ৰী যুতা মাধৱী মেধি
সপ্তম সন্তান	ঃ	শ্ৰীযুত প্ৰবোধ মেধি
পত্নী	ঃ	শ্ৰীযুতা হীৰাকণি মেধি
অষ্টম সন্তান	ঃ	ড° ৰামা প্ৰসাদ মেধি
পত্নী	ঃ	ঁজয়শ্ৰী মেধি
নৱম সন্তান	ঃ	ড° অঞ্জনা বৰকটকী
স্বামী	ঃ	ঁ অতুল বৰকটকী

বিনদি চন্দ্ৰ মেধি ঃ

মেধি পৰিয়ালৰ উপৰি পুৰুষৰ শিৱসাগৰৰ দিচাংমুখত ব্যৱসায় আছিল। তাত তেওঁলোকৰ নিজা বাসগৃহও আছিল। সেইবাবে বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিয়ে ৰামদিয়াৰ উচ্চ প্ৰাইমাৰী স্কুলৰ পৰা প্ৰাইমাৰী পাছ কৰাৰ পিছত ডিব্ৰুগড়ৰ জৰ্জ ইন্‌ষ্টিটিউত হাইস্কুলৰ পৰা ১৯১৯ চনত প্ৰৱেশিকা পাছ কৰে।

১৯২১ চনত কটন কলেজৰ পৰা গণিত বিষয়ত লেটাৰ সহ-প্ৰথম বিভাগত আই. এ. পাছ কৰে।

১৯২৩ চনত কটন কলেজতে দুবছৰীয়া বি.এ. পাঠ্যক্ৰমত গণিত বিষয়ত অনাৰ্চ সহ প্ৰথম বিভাগত বি.এ. পাছ কৰে।

১৯২৬ চনত কলিকতাৰ পৰা তিনিবছৰীয়া বি. এল (আইন পাঠ্যক্ৰম) পাছ কৰে।

গৌৰবোজ্জ্বল পদবী আহৰণ ঃ

১৯৫৪ চনত ঁবিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিদেৱে ধুবুৰী চহৰত সহকাৰী সত্ৰ ন্যায়াধীশ (Assistant Session Judge) বা 'অৱৰ ন্যায়াধীশ' (Subardinate Judge) হিচাপে কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰে।

ঁ**কাদম্বৰী মেধি ঃ** ঁকাদম্বৰী মেধি স্বনামধন্য ভাষাবিদ কালিৰাম মেধিৰ বৰজীয়ৰী আছিল। মাত্ৰ ১৫ বছৰ বয়সতে বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ লগত-বিবাহ পাশত আবদ্ধ হোৱা কাদম্বৰী মেধি এগৰাকী বিদ্যুৎসাহী সাহসী নাৰী আছিল। পিতৃ প্ৰখ্যাত ৰায়বাহাদুৰ কালিৰাম মেধি কৰ্মসূত্ৰে অৰ্থাৎ গোৱালপাৰা জিলাৰ মহকুমাধিপতি হিচাপে কাৰ্যনিবাহ কৰি থকা সময়তে কাদম্বৰী মেধিয়ে গোৱালপাৰাতেই পাঠশালাৰ পাঠ অতিক্ৰম কৰে যদিও সেই সময়ত গোৱালপাৰা চহৰত বালিকা উচ্চ বিদ্যালয় নথকা বাবে পিতৃয়ে ঘৰতে শিক্ষক নিযুক্ত কৰি তেখেতক পঢ়াৰ বন্দবস্ত কৰাই দিছিল। যাৰ ফলশ্ৰুতিত কাদম্বৰী মেধিয়ে অসমীয়া, বঙালী বাতৰিকাকত, আলোচনী, কিতাপ আদি নিয়মীয়াকৈ পঢ়ি জ্ঞানৰ খোৰাক লৈছিল। ইয়াৰোপৰি পিতৃয়ে তেখেতক চিলাইৰ কামৰো প্ৰশিক্ষণ দিয়াইছিল আৰু বুঢ়ী আইতাকে তাঁত শালৰ শিক্ষা দিছিল। মুঠতে খুব কম বয়সতে কাদম্বৰী মেধিয়ে এগৰাকী সুগৃহিণীৰ লগতে সফল মাতৃৰূপে নিজৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিছিল। তেখেতে ৬ গৰাকী পুত্ৰ আৰু ৩ গৰাকী কন্যাক সৰল মাতৃস্নেহেৰে উদ্দীপনা যোগাই-সমানে উচ্চশিক্ষিত কৰি দেশৰ সুনাগৰিক ৰূপে গঢ়ি তোলাৰ কৃতিত্ব লভিছিল।

পদবী ঃকাদম্বৰী মেধি ডিব্ৰুগড় খলিহামাৰী নামঘৰৰ প্ৰতিষ্ঠাতা প্ৰথমা আই আছিল। নামঘৰৰ আইসকলৰ নাম লগোৱাত তেখেত অগ্ৰণী আৰু আগৰণুৱা মহিলা আছিল।

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় খ্যাতিসম্পন্ন গৱেষক, অধ্যাপক ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি ঃ

ড° জ্যোতিপ্ৰাসাদ মেধিদেৱে ১৯৪০ চনত ডিব্ৰুগড় চৰকাৰী ল'ৰাৰ হাইস্কুলৰ পৰা অসমৰ প্ৰথম দহটাৰ ভিতৰত পঞ্চম স্থান অধিকাৰ কৰি ষ্টাৰ নম্বৰ সহ প্ৰবেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়।

১৯৪৪ চনত কটন কলেজৰ পৰা গণিতত অনাৰ্চসহ বি. এছ. চি পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ শ্ৰেষ্ঠ ছাত্ৰ হিচাপে 'ছুডামাৰ্চন' সোণৰ পদক আৰু ৰজনীকান্ত বৰা সোণৰ পদক লাভ কৰিছিল।

১৯৪৮ চনত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা পূৰ্বৰ সকলো অভিলেখ ভঙ্গ কৰি মৌলিক গণিতত (Pure Mathematics)ত এম. এছ. চি ডিগ্ৰী লয়। এম. এছ. চি পৰীক্ষাতো তেখেতে দেবেন্দ্ৰনাথ গংগোপাধ্যায় সোণৰ পদক আৰু স্নাতকোত্তৰ সোণৰ পদক পায়। ইয়াৰে প্ৰথমটো প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম স্থান লাভ কৰাৰ বাবে আৰু আনটো 'ৰেকৰ্ড' নম্বৰ পোৱাৰ বাবে।

১৯৫৬ চনত পেৰিছ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অধ্যাপক আৰ ফ'ৰ্টেৰ অধীনত গৱেষণা কৰি পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানৰ সম্ভাৱণাতত্ব আৰু পৰিসংখ্যা বিষয়ত সন্মানীয় ডক্টৰেট ডিগ্ৰী (D.Sc) লাভ কৰে।

গৌৰৱপূৰ্ণ পদবী আহৰণ ঃ

১৯৪৮ চনত কটন কলেজৰ প্ৰৱক্তা হিচাপে কৰ্মজীৱনৰ তেখেতে পাতনি মেলে। ১৯৪৯ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গণিত বিভাগত যোগদান কৰে।

১৯৬৩ চনত ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিদেৱে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বিভাগত মুৰব্বী অধ্যাপক হয়।

১৯৭২ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালৰ বিজ্ঞান গুৰু (ডীন) হিচাপে নিযুক্ত হয়।

১৯৭৯ চনত জনসংখ্যা গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ পৰিচালনাৰ দায়িত্ব লয়।

১৯৮৫ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অস্থায়ী উপাচাৰ্য্য হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰে।

১৯৮৭ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা সন্মানীয় প্ৰফেছাৰ এমেৰিটাছ উপাধি প্ৰদান কৰা হয়।

১৯৮৫ চনত গুৱহাটীৰ Institute of Studies in Science and Technology -ৰ পৰিচালন সঞ্চালক হয় আৰু সেই বছৰতে অসম চৰকাৰৰ বাহ্যিক বাছনি-বৰ্ডৰ অধ্যক্ষ হয়।

১৯৯৩ চনত অসম চৰকাৰৰ শিক্ষা সংস্কাৰ আয়োগৰ অধ্যক্ষ হয়।

ড° দিপাংকৰ মেধি ঃ আন্তৰ্জাতিক খ্যাতি সম্পন্ন পৰিসংখ্যাবিদ ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ জেষ্ঠ পুত্ৰ ড° দিপাংকৰ মেধি ১৯৭৬ চনত হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত উচ্চ গণিতত অসমৰ ভিতৰত সৰ্বোচ্চ নম্বৰ লাভ কৰি উত্তীৰ্ণ হয়।

১৯৭৮ চনত কটন মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা প্ৰাক্‌বিশ্ববিদ্যালয় বিজ্ঞান শাখাত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভিতৰত নৱম স্থান অধিকাৰ কৰি উত্তীৰ্ণ হয়।

১৯৮৩ চনত দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা গণিত বিষয়ত M.Sc ডিগ্ৰী লাভ কৰে আৰু ১৯৮৫ চনত University of Wisconsin-Madison ৰ পৰা Computer Scienceত Ph. D. লাভ কৰে।

গৌৰবোজ্জ্বল পদবী আহৰণ ঃ

ড° দিপাংকৰ মেধি পিতৃ বিশ্ববিশ্ৰুত ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ দৰে এগৰাকী বিৰল প্ৰতিভাৱান অসমীয়া।

ড° দিপাংকৰ মেধি আমেৰিকাৰ মিছৌৰী কানচাচ চিটি (Missouri Kansas city) বিশ্ববিদ্যালয়ৰ Computer Science and Electrical Engineering বিভাগৰ সন্মানীয় অধ্যাপক।

ড° দিপাংকৰ মেধিয়ে বিৰল কৃতিত্বৰ কাৰণে বিশ্বৰ আগশাৰীৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা যথেষ্ট সন্মান আৰু বঁটা লাভ কৰি ভাৰত, অসম তথা ৰামদিয়ালৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছে। তেখেতে লাভ কৰা সন্মান আৰু বঁটা সমূহ হ'ল—

1) Curators' Distinguished Professor Designations by the Board of curators of the University of Missouri system 2011.
2) Interdisciplinary, Doctoral Students councils outstanding Doctoral Faculty Award, UMKC 2009.
3) Good Teaching Award, School of computing and Engineering. UMKC 2005.
4) UMKC trustees Faculty Fellow 2004-2005
5) Fullbright Senior Specialist 2003-2008.
6) Chancellor Award For Excellence in Graduate Mentoring UMKC 2012.
7) USA has been named a fellow of Institute of Electrical and Electronics Engineers. (IEEE), and recognized him as a fellow for his scientific contributions to optimization and this design of computer communication networks in the Research Engineer/scientest'

এই বিৰল সন্মানৰ অধিকাৰী হোৱা ড° দিপাংকৰ মেধি একমাত্ৰ অসমীয়া।

ড° দিপাংকৰ মেধি বিশ্বৰ ভালেমান আগশাৰীৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ Visiting Professor হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি আছে। ভাৰতৰ কুৰুক্ষেত্ৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰো আমন্ত্ৰিত অধ্যাপক, গুৱাহাটী আই, আই, টি-ৰ Department of computer Science and Engineeringৰ সন্মানীয় অধ্যাপক (Honorary Professor) হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি আছে।

ঁ**নিলিমা দাস ঃ** ঁনিলীমা দাস বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি দেৱৰ দ্বিতীয় সন্তান। তেখেত অৰ্থনীতি বিজ্ঞান বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ উত্তীৰ্ণ আছিল। ঁনিলীমা দাসৰ স্বামী ঁধৰণীধৰ দাস স্নাতক উত্তীৰ্ণ আছিল।

৩)ঁ বিষ্ণুপ্ৰসাদ মেধি ঃ ঁবিষ্ণুপ্ৰসাদ মেধিয়ে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ভূতত্ব বিজ্ঞানত (Geology) স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী অৰ্জন কৰিছিল। তেখেতৰ পত্নী ড° ৰঞ্জিতা মেধিও এগৰাকী বিদূষী মহিলা, যিয়ে অৰ্থনীতি বিজ্ঞানত পি.এইচ.ডি (Ph.D) ডিগ্ৰী অৰ্জন কৰিছে।

৪) ঁশ্যামাপ্ৰসাদ মেধি ঃ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিদেৱৰ চতুৰ্থ সন্তান ঁশ্যামাপ্ৰসাদ মেধি আছিল এজন উচ্চ শিক্ষিত ব্যক্তি, যিয়ে বি.এ (B.A) আৰু এল.এল.বি (LL.B) ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল। তেখেতৰ পত্নী ঁগৌৰী মেধিও আছিল স্নাতক (B.A)।

৫) ঁঅনিমা দত্ত ঃ অসমীয়া বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ উত্তীৰ্ণ ঁঅনিমা দত্তৰ স্বামী ঁডাঃ হেমন্ত দত্ত আছিল এজন অতি দক্ষ চিকিৎসক। তেখেতে ডি. এ. (Diploma in Anesthesiology) আৰু এফ. আৰ. চি. এছ (FRCS) ডিগ্ৰী লাভ কৰি চিকিৎসা সেৱাত বৰঙনি যোগাইছিল।

৬) শ্ৰীযুত হৰিপ্ৰসাদ মেধি ঃ চিভিল ইঞ্জিনিয়াৰিঙত স্নাতক উত্তীৰ্ণ শ্ৰীযুত হৰিপ্ৰসাদ মেধি বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ ষষ্ঠ সন্তান। তেখেতে Assam Government Construction Company (AGCC)ত কাৰ্যনিবাহ কৰি অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। শ্ৰী যুত হৰিপ্ৰসাদ মেধি নৰকাসুৰ পাহাৰৰ ওপৰত গোহাটী মেডিকেল কলেজ নিৰ্মাণৰ কাৰ্যতো জড়িত আছিল। তেখেতৰ পত্নী শ্ৰী যুতা মাধৱী মেধিয়ে ১৯৬৯ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ইংৰাজী বিষয়ত এম. এ. (MA) ডিগ্ৰী লাড কৰে। ১৯৭১ চনত তেখেতে অসমৰ আগশাৰীৰ উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান বি. বৰুৱা মহাবিদ্যালয়, গুৱাহাটীত অংশকালীন (Part-time) প্ৰৱক্তা হিচাপে নিযুক্ত হয়। ১৯৭৭ চনৰ পৰা বি. বৰুৱা মহাবিদ্যালয়তে পূৰ্ণকালীন (Full-time) প্ৰৱক্তা হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি ২০০৬ চনত অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে।

৭) শ্ৰীযুত প্ৰবোধ মেধি ঃ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ সপ্তম সন্তান শ্ৰীযুত প্ৰবোধ মেধিৰ শিক্ষাগত অৰ্হতা এম. কম. (M.Com) আৰু এল. এল. বি. (LLB), তেখেতে CA (Chartered Accountant) হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি আছে। প্ৰবোধ মেধিৰ পত্নী শ্ৰীযুতা হীৰাকণি মেধি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা শিক্ষাবিষয়ত স্নাতকোত্তৰ উত্তীৰ্ণ হয়।

৮) ডাঃ ৰামাপ্ৰসাদ মেধি ঃ ডাঃ ৰামাপ্ৰসাদ মেধি এজন ভাল চিকিৎসক। তেখেতে এম্. বি. বি. এচ (MBBS) আৰু এম.ডি (M.D.) ডিগ্ৰী লাভ কৰিছে। তেখেতৰ পত্নীঁ জয়শ্ৰী মেধিয়ে M.Sc. ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল।

৯) ড° অঞ্জনা বৰকটকী ঃ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ নৱম সন্তান ড° অঞ্জনা বৰকটকী। তেখেতে পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানত স্নাতকোত্তৰ উত্তীৰ্ণ হয়। Biophysics বিষয়ত তেখেতে সন্মানীয় পি. এইচ ডি (Ph.D.) ডিগ্ৰী লাভ কৰে। তেখেতে ডিব্ৰু মহাবিদ্যালয়ত পদাৰ্থ বিজ্ঞান (Physics) বিভাগত প্ৰৱক্তা হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। সমাজ সেৱা ভালপোৱা ড° অঞ্জনা বৰকটকী 'জ্ঞান-বিজ্ঞান সমিতি, অসম' নামৰ NGO টোৰ এগৰাকী সক্ৰিয় কৰ্মী হিচাপে বৰ্তমানো কৰ্মৰত।

ড° অঞ্জনা বৰকটকীৰ স্বামী ঁড° অতুল বৰকটকী গণিত বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ উত্তীৰ্ণ হৈছিল। তেখেত প্ৰায়োগিক গণিত (Applied Mathematics)ত সন্মানীয় পি. এইচ. ডি. (Ph.D.) ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল।

প্ৰতিভাধৰ ব্যক্তিৰ সমাহাৰ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিদেৱৰ পৰিয়াল সামাজিক দায়িত্ববোধৰো পৰিচায়ক। সমাজ তথা জাতিৰ উন্নয়নত উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ কথা তেখেতসকলে বাৰুকৈয়ে অনুভৱ কৰিছিল। সেয়েহে বৃহত্তৰ ৰামদিয়াবাসীক উচ্চশিক্ষাৰে শিক্ষিত কৰিবলৈ তেখেতসকলে বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে আৰ্থিক সাহায্য প্ৰদান কৰিছিল। জাতিৰ উন্নয়নত শিক্ষাৰ দায়িত্ব বহনৰ চানেকী প্ৰদৰ্শন কৰা বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি পৰিয়ালৰ অন্যতম নক্ষত্ৰ আন্তৰাষ্ট্ৰীয় খ্যাতিসম্পন্ন অধ্যাপক ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি, আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনৰ লগত ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত হৈ থকা শ্ৰীযুত হৰিপ্ৰসাদ মেধি, শ্ৰীযুতা মাধৱী মেধিৰ লগতে সমূহ পৰিয়ালবৰ্গলৈ এই চেগতে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

বি.দ্ৰ ঃ উপযুক্ত বৈধ তথ্যৰ অভাৱত বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি পৰিয়ালৰ প্ৰতিজন সদস্যৰ শিক্ষালাভৰ বছৰ আৰু গৌৰৱোজ্বল পদমৰ্যদাৰ খতিয়ান লিখনিটোত উল্লেখ কৰিব পৰা নগ'ল।

প্ৰসঙ্গ পুথি সমূহ ঃ

১) ডেকা, মহেন্দ্ৰ নাথ (২০২১) ঃ 'ৰামদিয়া ঃ ঐতিহ্য আৰু গৰিমা' ভৰালী শৈক্ষিক ন্যাস, ক্ষেত্ৰি, কামৰূপ (ম)

২) স্মৃতিগ্ৰন্থ (২০১৬-১৮ বৰ্ষ), বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়া, ৰূপালী জয়ন্তী (২০১৬-১৮ বৰ্ষ)

৩) Medhi, Dr. Depankar (2017) : 'Jyotiprasad Medhi - A Memorial, November, 2017.

মেধি পৰিয়ালৰ আত বিচাৰি মাধৱী মেধিলৈ একাঁজলি অভিনন্দন

ড° সত্যৱতী মেধি

(মুৰব্বী অধ্যাপিকা, অৰ্থনীতি বিভাগ, বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়া)

গুৱাহাটী মহানগৰীৰ পৰা প্ৰায় ৩০ কিলোমিটাৰ আঁতৰত আৰু পঞ্চতীৰ্থ হাজোৰ গাতে লাগি থকা সত্ৰ নগৰী ৰামদিয়া এখন বিশাল মৌজা। এই পূণ্যভূমিতেই উনৈশ শতিকাত গজি উঠিছিল দুটি মেধি পৰিয়াল। সেই শতিকাৰ শেষ দশকৰ এটি কাহিনী। বিভিন্ন সময়ত ৰামদিয়া ভূমি পবিত্ৰ কৰা মহাপুৰুষ সবৰ পদৰেণুৰে ধন্য হোৱা ৰামদিয়াৰ বাসিন্দা ভূকালী মেধিয়ে জানিব পাৰিলে যে ওচৰৰে মণ্ডল এজনে জালিয়াতি কৰি তেওঁৰ খেটি মাটি এডৰা নিজৰ নামত নামজাৰি কৰি লৈছিল। খণ্ডত অগ্নিশৰ্মা হৈ ভূকালী মেধি জিলা উপ প্ৰতিসমাহৰ্তাৰ কাৰ্যালয়ত উপস্থিত হ'ল আৰু বিষয়া জনক আপদ মস্তক বিবৰণ দি কথাখিনি ক'লে। কিন্তু বিষয়াজনে আৰু মণ্ডল জনে মেধিক এনেকুৱা দুৰ্ব্যৱহাৰ কৰিলে যে প্ৰহাৰ কৰিবলৈ হে বাকী আছিল। মেধিয়ে একো নোকোৱাকৈ আছিল যদিও তেওঁৰ মনৰ অন্তেষপুৰত প্ৰতিবাদৰ অৱিয়া জ্বলি উঠিছিল। এই প্ৰতিবাদ আছিল পুত্ৰৰ মানসিক উওৰনৰ বাবে মহাঔষধ। তেওঁ কাৰ্যালয়ৰ পৰা উভতি আহোঁতে ওৰে বাটে ভাবি আহিছিল, "মই মোৰ পুত্ৰ কালিক হাকিম কৰিমেই।"

ঘৰ পাই পত্নীয়ে পৰলীয়া চাউল জাৰি থাকোঁতে সুধিলে, আমাৰ "কালি ক'লৈ গ'ল?"

ঃ "নাই পথাৰলৈ গ'ল গৰু কেইটাৰ লগত।" পত্নীয়ে চাউল জাৰি থকাৰ পৰা ক'লে।

ভূকালী মেধিয়ে থুলকনিডাল আধা খোলাকৈ থৈ পথাৰ পাই দেখিলে, হয় পুত্ৰ কালিয়ে পথাৰৰ মাজৰ বঙিয়াটোত বহি হাতত লেকেচি আৰু কঁকালৰ খোঁচনিত মেচী দা এখন লৈ কেইজনীমান ডেৰেচী গৰু চৰাই আছে।

মেধিয়ে তাতেই ক'লে, "তই আজিৰ পৰা গৰু চৰা, ভুঁই ৰোৱা, হালবোৱা বাদ দে। এতিয়াই স্কুললৈ যাবলৈ সাজু হ। আৰু পঢ়ি হাকিম হ'ব লাগিব।"

এইজনেই মেধি ডাঙৰীয়াৰ পুত্ৰ ভাষাতত্ত্ববিদ কালিৰাম মেধি। তেখেতে কলকাতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা পদাৰ্থ বিজ্ঞানত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰি উপ প্ৰতিসমাহৰ্তা হিচাপে কৰ্ম জীৱন আৰম্ভ কৰি পিতৃৰ মনোবাঞ্ছা পূৰণ কৰিছিল। তাৰ পিছত বিভিন্ন পদত সেৱা আগবঢ়াই কালিৰাম মেধি ডাঙৰীয়াই আয়ুক্ত পদত অধিষ্ঠিত হৈছিল। কৰ্মৰত হৈ থাকোঁতেই তেখেতে প্ৰণয়ন কৰিছিল "অসমীয়া ব্যাকৰণ আৰু ভাষাতত্ত্ব" শীৰ্ষক গৱেষণা প্ৰসূত গ্ৰন্থখন। অসমীয়া-ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিলৈ তেখেতৰ অৱদান অতুলনীয়। মেধি পৰিয়ালৰ এইগৰাকী স্বনাম ধন্য ব্যক্তি ৰামদিয়াৰ সুযোগ্য সন্তান কালিৰাম মেধিয়ে নিজৰ বুদ্ধিমত্তা আৰু অধ্যাৱসায়ৰ দ্বাৰা বিশ্বদৰবাৰত নিজৰ নাম জিলিকোৱাৰ লগতে সত্ৰখনগৰী ৰামদিয়াকো ধন্য কৰিলে।

পবিত্ৰ ৰামদিয়াৰ বুকুত গজি উঠা আন এটি ঐতিহাসিক পৰিয়াল হ'ল পাঢ়ৈ পৰিয়াল। এই পাঢ়ৈ পৰিয়ালৰে হাজাৰি পাঢ়ৈ পিছলৈ হাজাৰি মেধি নামেৰে খ্যাত হয়। ৰামদিয়াৰ সত্ৰ সংস্কৃতিৰ এটা পৰম্পৰা হ'ল যিসকল ব্যক্তিয়ে সত্ৰৰ গুৰু দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰে তেওঁক মেধি উপাধিৰে বিভূষিত কৰা হয়। এসময়ত হাজাৰি পাঢ়ৈয়ে ৰামদিয়াৰ মলিদাপাৰাস্থিত ৰাম-লক্ষ্মণ সত্ৰৰ মেধিৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু তেতিয়াৰ পৰাই তেওঁক হাজাৰি মেধি বুলি সন্মান প্ৰদান কৰা হয়। হাজাৰি মেধিৰ বিষয়ে আৰু এটা নতুন কথা তেখেতৰ নাতি অৰ্থাৎ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ চতুৰ্থ পুত্ৰ হৰিপ্ৰসাদ মেধিৰ পৰা জানিব পৰা গ'ল। উক্ত কথাখিনি লিপিবদ্ধ কৰিবলৈ বিচাৰিছোঁ। কথাটো হ'ল— এবাৰ হেনো অসম চৰকাৰে এক হাজাৰ বস্তা চাউল বিচাৰি জৰুৰী জাননী ঘোষণা কৰিছিল। যিয়ে সেইদিনটোতে এক হাজাৰ বস্তা চাউল যোগান ধৰিব পাৰিব তেওঁক প্ৰতি বস্তাত এক টকাকৈ কমিচন দিয়া হ'ব। হৰিপ্ৰসাদ মেধি দেৱে কোৱা অনুসৰি হাজাৰি মেধিয়ে সেই চাউল যোগান ধৰিছিল আৰু ১০০০ টকা কমিচন পাইছিল। তেতিয়াৰ পৰা তেওঁৰ নাম হৈছিল হাজাৰি মেধি। হাজাৰি মেধিৰ পত্নীৰ নাম আছিল একাদেহী মেধি। এওঁলোকৰেই সু-সন্তান আছিল বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ স্বনাম ধন্য পুত্ৰ প্ৰয়াত জ্যোতি মেধিৰ উদ্যোগত মেধি পৰিয়ালে ৰামদিয়া মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰিবলৈ ভূমি দান কৰে। ১৯৯২ চনৰ ১৩

আগষ্টৰ দিনটো ৰামদিয়াবাসীৰ বাবে অতিকৈ শুভ দিন। কাৰণ সেই শুভ দিনটোৰ শুভ মুহূৰ্ততেই মাননীয় নৃত্যানন্দ মেধি, নাৰায়ণ চন্দ্ৰ তালুকদাৰ দেৱ প্ৰমুখ্যে বহুজনা সমাজহিতৈষী ব্যক্তিৰ প্ৰচেষ্টাত প্ৰতিষ্ঠিত হয় ৰামদিয়া মহাবিদ্যালয়। পিছলৈ এই মহাবিদ্যালয়খনেই বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয় নাম লৈ বৰ্তমান সম্প্ৰসাৰিত ৰূপত আকাৰ গ্ৰহণ কৰিছে।

মই ড° সত্যৱতী মেধি বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়ত অৰ্থনীতি বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপিকা হিচাপে যোগদান কৰিছিলোঁ ১৯৯৮ চনৰ ৮ আগষ্ট তাৰিখে। ৰামদিয়াবাসীৰ মৰম আদৰ সন্মান বুটলিবলৈ সক্ষম হৈছিলো সেই সময়ৰ পৰাই বৰ্তমানলৈও। মহাবিদ্যালয়খনৰ নামটো এগৰাকী স্বনামধন্য ব্যক্তি সত্ৰনগৰী ৰামদিয়াৰ সুযোগ্য সন্তান বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ নামেৰে নামাংকিত। তেখেতৰ বিষয়ে কিছু কথা জানিব বিচৰাত জানিব পাৰিছিলোঁ যে তেখেতে এক বৰ্ণিল শৈশৱ অতিক্ৰম কৰি 'Law' ডিগ্ৰী পাছ কৰি গুৱাহাটীত প্ৰায় ডেৰ বছৰ practice কৰিছিল। পিছলৈ তেওঁ বৃত্তিগত দিশটো গুৱাহাটীত খুউব এটা সুবিধাজনক নহ'ব বুলি ভাবি ডিব্ৰুগড়লৈ ৰাওনা হয়। তাতেই তেওঁ ওকালতি কৰি পিছলৈ হাকিম হৈছিল। উপযুক্ত বয়সত ভাষাবিদ কালিৰাম মেধিৰ কন্যা কাদম্বৰী মেধিৰ সৈতে তেখেতৰ বিবাহ সম্পন্ন হয়। এনেদৰে দুই মেধি পৰিয়ালৰ মাজত মধুৰ সম্পৰ্ক এটি গঢ়ি উঠে। দুটি মেধি পৰিয়ালৰ তেজৰ মিলন হয়। ডিব্ৰুগড়ত তেখেতসকলে স্থায়ীভাৱে থাকি সংসাৰ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিবলৈ লয়। সময় বাগৰাৰ লগে লগে তেখেতসকলৰ মাজলৈ নতুন পুৰুষৰ আগমন হয়। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি আৰু কাদম্বৰী মেধিৰ সংসাৰলৈ আহে ছগৰাকী পুত্ৰ সন্তান আৰু তিনিগৰাকী কন্যা সন্তান। পুত্ৰসকল ক্ৰমে— জ্যোতি প্ৰসাদ মেধি, বিষ্ণু প্ৰসাদ মেধি, শ্যাম প্ৰসাদ মেধি, হৰিপ্ৰসাদ মেধি প্ৰবোধ আৰু ৰমা প্ৰসাদ মেধি। কন্যা সন্তান কেইগৰাকী ক্ৰমে— নীলিমা, অনিমা আৰু অঞ্জনা। নটা পুত্ৰ কন্যাৰে ভৰি উঠিছিল বিনন্দি আৰু কাদম্বৰী মেধিৰ সুখৰ সংসাৰখন। তেখেতসকল প্ৰকৃততে নটা উজ্জ্বল ৰত্ন। প্ৰথম পুত্ৰ জ্যোতি প্ৰসাদ মেধি এগৰাকী আন্তৰ্জাতিক খ্যাতি সম্পন্ন পৰিসংখ্যাবিদ। তেখেতৰ উদ্যোগতেই প্ৰাণ পায় উঠিছিল বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়। আন কেইগৰাকী পুত্ৰ কন্যাইও নিজৰ নিজৰ কৰ্মৰাজীৰে নিজৰ নাম সমৃদ্ধ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। এই মহান পৰিয়ালটিৰ বংশ বৃক্ষ বৰ্তমান সিচৰিত হৈ আছে অসম, ভাৰত আৰু আমেৰিকাৰ চুকে কোণে। সেয়া ৰামদিয়াৰ বাবে অতি গৌৰৱৰ কথা।

মেধি পৰিয়ালৰ নটা ৰত্নই উপযুক্ত বয়সত উপযুক্ত পাত্ৰৰ সৈতে বিবাহপাশত আবদ্ধ হয়। চতুৰ্থ পুত্ৰ হৰিপ্ৰসাদ মেধি দেৱে ১৯৬৯ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত গুৱাহাটী

উজান বজাৰ নিবাসী উমেশ চন্দ্ৰ বৰুৱা আৰু সৰস্বতী বৰুৱাৰ দ্বিতীয়া কন্যা মাধৱী বৰুৱা (বৰ্তমান মাধৱী মেধি)ৰ সৈতে বিবাহ পাতি সাংসাৰিক জীৱন আৰম্ভ কৰে। হৰিপ্ৰসাদ মেধি আছিল এগৰাকী অভিযন্তা। তেওঁ Assam Government Construction Company AGCCত ইঞ্জিনিয়াৰ আছিল। তেতিয়া তেওঁ গুৱাহাটী মেডিকেল কলেজৰ campusতেই থাকিবলৈ লৈছিল। তাৰ পাছত তেওঁ united bank of indiaত মুখ্য অভিযন্তা হিচাপে যোগদান কৰে আৰু সমগ্ৰ উত্তৰ পূব ভাৰতৰ বেংকসমূহ চোৱা-চিতা কৰাৰ দায়িত্ব পৰে। তাৰ পিছত তেওঁ গুৱাহাটী শিলপুখুৰীত থাকিবলৈ লয়।

এতিয়া আহো মাধৱী বাইদেউৰ ওচৰলৈ। মেধি পৰিয়ালৰ সেইগৰাকী বোৱাৰী যি গৰাকীক আমি বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়াল বৰ্গৰ লগতে সমগ্ৰ ৰামদিয়াবাসীয়ে সঘনে লগ পায় থাকো। সদা হাস্যমুখী দেখিবলৈ ধুনীয়া সুন্দৰ মেখেলা চাদৰ পৰিধান কৰা বাইদেউ গৰাকীয়ে বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয় আৰু বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি পৰিয়ালৰ সৈতে এক সমন্বায়কৰ ভূমিকা পালন কৰি আহিছে।

মাধৱী মেধি বাইদেউৰ জন্ম ১৯৪৭ চনত কলিকতা মহানগৰীত। মানে যিটো বছৰত ২০০ বছৰীয়া ইংৰাজ শাসনৰ পৰা মুক্ত হৈছিল ভাৰতবৰ্ষ সেই বছৰটোতেই জন্ম হৈছিল মেধি পৰিয়ালৰ এই গৰাকী বোৱাৰীৰ। সেই সময়ত বাইদেউৰ দেউতাক উমেশ চন্দ্ৰ বৰুৱা চাকৰী সূত্ৰে কলিকতাত থাকিবলগীয়া হৈছিল।

বাইদেউৰ স্কুলীয়া জীৱন কলিকতাতেই আৰম্ভ হয়। উমেশ চন্দ্ৰ বৰুৱা ভাৰতীয় জীৱন বীমা নিগমৰ এগৰাকী উচ্চ পদস্থ বিষয়া আছিল। ১৯৬০ চনত তেখেতে পাটনালৈ বদলি হয়। তাতেই বাইদেউ St Josephs Convent, Patnaত মাধ্যমিক শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি ১৯৬৪ চনত প্ৰথম বিভাগত HSLC পৰীক্ষা উত্তীৰ্ণ হয়। সেই চনতে বৰুৱা দেৱে চাকৰীৰ পৰা অবসৰ গ্ৰহণ কৰে আৰু তেখেতসকল গুৱাহাটীৰ উজান বজাৰৰ নিজ গৃহতেই থাকিবলৈ লয়। বাইদেৱে কটন কলেজৰ পৰা ইংৰাজী বিষয় সন্মান হিচাপে লৈ স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰে আৰু ১৯৬৯ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰে। সেই চনতে বাইদেউৰ বিবাহো সম্পন্ন হয়।

১৯৭১ চনত বাইদেউ বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ত অংশকালীন প্ৰবক্তা হিচাপে কৰ্মৰত হয়। ১৯৭৭ চনত বাইদেউৰ চাকৰি সেইখন মহাবিদ্যালয়তেই স্থায়ীকৰণ হয় আৰু ২০০৬ চনত বাইদেউ চাকৰীৰ পৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। অৱসৰী জীৱনত বাইদেৱে বিভিন্ন অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠানৰ সৈতে নিজকে একান্ত ভাৱে নিয়োজিত কৰি

ৰাখে। এনে কিছুমান প্ৰতিষ্ঠান হৈছে শিশু সাৰথি বিৰুবাৰী গুৱাহাটী, য'ত বাইদেৱে বিশেষভাৱে সক্ষম শিশু কিছুমানক শিকাবলৈ সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধা পাইছিল (২০০৭-২০১৯)। আন এটা সংস্থা Indian Council for Child Welfare, Assam State Branch-ত সেৱা আগবঢ়াইছিল ১৯৮০ চনৰ পৰা। ১৯৮৭ চনৰ পৰা ১৯৯৯ চনলৈ মাধৱী মেধি বাইদেউ এই সংস্থাৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে সেৱা আগবঢ়াইছিল। ১৯৯০ চনৰ পৰা বাইদেৱে জ্ঞান-বিজ্ঞান সমিতিৰ সদস্য হিচাপে সেৱা আগবঢ়াইছিল। এনেদৰে বাইদেৱে আৰু বহুতো সংস্থাৰ লগত জড়িত থাকি সমাজ সেৱা আগবঢ়াই আছে বৰ্তমানলৈকে।

এই লিখনিৰে উল্লেখ কৰিব খোজা আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথাটো হ'ল যে বাইদেউ দাঁতা পৰিয়ালৰ এগৰাকী সক্ৰিয় সদস্য হিচাপে বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়ৰ ইতিহাসত নিজৰ নাম সন্নিৱিষ্ট কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। মেধি পৰিয়ালৰ বেছিভাগ সদস্যই বিভিন্ন ঠাইত ব্যস্ততাপূৰ্ণ ভাবে নিয়োজিত হৈ আছে। সেইবাবেই হয়তো নিজৰ শহুৰৰ নামত থকা মহাবিদ্যালয়খনত নিজৰ দায়িত্ব একান্ত ভাবে মূৰ পাতি লৈছে তেওঁ। বাইদেউৱে সময় পালেই মহাবিদ্যালয়খনলৈ লৰৰি আহে। কেতিয়াবা আহে মহাবিদ্যালয়ৰ কেন্দ্ৰীয় লাইব্ৰেৰীৰ বাবে কিতাপৰ টোপোলা এটি লৈ। এনেকৈ কিতাপৰ টোপোলা লৈ বহুত দিন অহা দেখিছোঁ বাইদেউক। কেতিয়াবা আহে মেধি পৰিয়ালৰ নাতি-পুতিক কলেজখন দেখুৱাবলৈ, কেতিয়াবা আহে নিজৰ ননদ কেইজনীক লৈ। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ সৰু জীয়াৰী অঞ্জনাক লৈ বহুত দিন কলেজলৈ অহা দেখিছো বাইদেউক। তেখেতৰ স্বামী হৰিপ্ৰসাদ মেধি সদায় তেখেতৰ যাত্ৰাৰ সংগী হৈ থাকে। মহাবিদ্যালয় Governing Body-ৰ বাইদেউ Donner Member। সেই হিচাপেও প্ৰতিখন সভাত উপস্থিত থাকি নিজৰ মতামত ব্যক্ত কৰে। এইদৰে বাইদেৱে আমি দেখি অহা দিনৰে পৰাই মহাবিদ্যালয়খনৰ লগত একাত্মতা গঢ়ি তুলিবলৈ সক্ষম হৈছে। ২০২০ চনত বাইদেউৰ এটি progresive ঘোষণা। সেয়া হ'ল শ্ৰেষ্ঠ স্নাতক (Best Graduate)জনক বাইদেৱে নগদ ১০,০০০/- (দহ হাজাৰ) টকাৰে কাদম্বৰী বঁটা প্ৰদান কৰিব। এইদৰে বাইদেৱে নিজৰ শাহুমাৰ প্ৰতি থকা শ্ৰদ্ধা ব্যক্ত কৰিছে, বৰ্তমানলৈও তেখেতে এই বঁটা প্ৰদান কৰি আহিছে। নিজৰ পৰিয়ালৰ নামত থকা মহাবিদ্যালয়খনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক উৎসাহিত কৰিবলৈ তেখেতৰ এয়া এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা। এইখিনিতে মোৰ মনত এটা কথাই ভুমুকি মাৰিছে মুহূৰ্তৰ বাবে। সেয়া হ'ল— ২০২০ চনৰ বঁটাটো যিদিনা প্ৰদান কৰা হৈছিল সেইদিনা বাইদেউক বটা দাঁতা হিচাপে অলপ ক'ব দিয়া হৈছিল। যেতিয়া ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিছিল, সাংঘাটিক ধৰণে আবেগিক হৈ পৰিছিল

বাইদেউ। তেখেতৰ শাহু শহুৰে কেনেকৈ তেখেতক বি. বৰুৱা কলেজৰ প্ৰবক্তা হ'বলৈ উদগনি যোগাইছিল সেই কথা সুৰৰি তেখেতৰ দুগালেৰে চকুলো বাগৰি আহিছিল। এয়াই আমাৰ মহাবিদ্যালয়, মেধি পৰিয়াল আৰু ৰামদিয়াৰ আদৰ্শ বোৱাৰী মাধৰী মেধি বাইদেউ। মেধি পৰিয়ালৰ মহানুভৱতা মহাবিদ্যালয় তথা ৰামদিয়া ৰাইজলৈ সদায় আছে আৰু তাৰেই প্ৰতিফলন ঘটিছে যেতিয়া বাইদেৱে মেধি পৰিয়ালৰ হৈ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ আৱক্ষ মূৰ্তিটো মহাবিদ্যালয় প্ৰাঙ্গণত প্ৰতিষ্ঠা কৰিব বুলি ঘোষণা দিছিল যিটোক বাইদেউৰ লগতে পৰিয়ালৰ আতায়ে মিলি বাস্তবায়িত কৰিলে আজিৰ এই শুভক্ষণত মহাবিদ্যালয়খন আৰু মেধি পৰিয়ালৰ সমন্বায়ক হিচাপে বাইদেউ পাযমানে সহযোগীতা ৰাখি আহিছে আৰু অনবৰতে ৰাখি থাকিবলৈ চেষ্টা কৰি আছে।

বাইদেউলৈ মোৰ হিয়াভৰা মৰম শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিছোঁ। বাইদেউৰ সুস্বাস্থ্য আৰু দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰিছোঁ। হাঁহিভৰা মুখখনত বয়সৰ আঁচোৰ নপৰাকৈ সদায় সুন্দৰ হৈ থাকক আৰু বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালটিক বিভিন্ন ধৰণৰ দিহা পৰামৰ্শৰে আৱৰি ৰাখক ।

বাইদেউ আপোনালৈ আঁজলি ভৰাই অভিনন্দন।

"বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়া" নামৰ আৰৰ ব্যক্তি গৰাকী

জয়া মেধি

গ্ৰন্থগাৰিক, বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়া

আৰম্ভণি ঃ

ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ হাজো হয়গ্ৰীৱ মাধৱৰ পাদ-প্ৰান্তত অৱস্থিত কামৰূপ জিলাৰ ৰামদিয়া এখনি পুৰণি ঠাই। ৰামদিয়া এখন মৌজাহে। মাজৰ কুৰি, উজানকুৰি, হাঁহদিয়া, শক্তিবৰি, চতলাবৰি, সন্তাৰ, গেন্ধেলিটাৰি, বঙালটোলা, সৰুবাক্ৰা, আৰু বৰবাক্ৰা, এই দহখন গাওঁৰ সমষ্টিকে ৰামদিয়া বোলা হয়। নদীৰ মাজৰ বালিচৰ বা চাপৰিক দিয়া বোলে। ৰামদিয়া নামটোৰ পৰাই সহজে বুজিব পাৰি আগৰ কালত ৰামদিয়া নদীৰ মাজৰ দিয়া আছিল। ৰামদিয়াৰ চাৰিওফালে আজিও, পানীৰে আগুৰা। ৰামদিয়াৰ উত্তৰে লখাইতৰা নৈ, দক্ষিনে কলাজল বা হাজো সোতা নৈ, পূৰে ৰামসোতা নৈ (১৮৯৭ চনৰ বৰ ভুইকঁপত বাম পৰি মৰা নৈ নাম পাইছে) তাৰ পশ্চিমে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ এটা সুতি, এই সুতিত ক'লাজল আৰু লখাইতৰা নৈ পৰিছে হাজোৰে নামনিত থকা দিয়াটোক আগৰ কালত মানুহে নামদিয়া বুলিছিল। কথিত আছে যে মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে নাৱৰ পৰা নামদিয়া বালিত নামিবৰ সময়ত "ৰাম" নাম উচ্চাৰন কৰি মাতিত পদাপৰ্ণ কৰিছিল। সেই গুনে সেই দিন ধৰি নামদিয়া "ৰামদিয়া" নামে জনজাত হয়। ৰামদিয়া নাম অনুসৰি পৰৱৰ্তী কালত ৰামদিয়া মৌজাৰো নামাকৰণ হয়। ৰামদিয়া এখন সমৃদ্ধিশালী ঠাই। ইয়াত সকলো সম্প্ৰদায়ৰ যেনে— হিন্দু, মুছলমান, কোচ, কলিতা, কেওঁট, নাপিত, হীড়া, কুমাৰ, জনজাতি, লোকে মিলি বসবাস কৰি আহিছে।

এই অঞ্চলটোৰ পুৰণি কোনো লিখিত ইতিহাস পোৱা নাযায়। কিছুমান চৰিত্ৰ-পুঠিত আৰু প্ৰৱন্ধপাতিত ৰামদিয়াৰ বিবৰণ পোৱা যায়। ৰামানন্দ দ্বিজৰ "গুৰু চৰিতত আছে—

"হাজো সমীপত গ্ৰাম নামে ৰামদিয়া।
তহিতে ৰহিলা পাছে সত্ৰক কৰিয়া।"

মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে ৰামদিয়া বালিত ৬ মাহ কাল বাহৰ পাতি, ভকত সৰ্জ্জন লগত লৈ সত্ৰ পাতি বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিছিল। আৰু গুৰুজনৰ নিজৰ আৰু ৰাইজৰ প্ৰচেষ্ঠাত প্ৰতিষ্ঠিত হৈছে কেইবাখনো সত্ৰ। বৰ্তমান ৰামদিয়াত ২৭ খন সত্ৰ আছে। এই সত্ৰ-সংহতিবোৰে কঢ়িয়াই আনিছে বৈষ্ণৱ কলা কৃষ্টিৰ জয়ধ্বনী। ইয়াত মহাপুৰুষীয়া, দামোদৰীয়া, হৰিদেৱ পন্থি আৰু শ্ৰীচৈতন্য পন্থি সত্ৰ বিদ্যমান।

ইয়াৰ বাসিন্দা সকল সহজ-সৰল আৰু মূলত কৃষি জীৱিয়েই আছিল যদিও বৰ্তমান বিভিন্ন চৰকাৰী-বেচৰকাৰী বিভাগত কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ অন্তৰ্গত বিভিন্ন বিভাগত চাকৰিত জড়িত হৈছে। ইয়াৰ উপৰিও বহুতো ব্যক্তি বিভিন্ন ব্যৱসায়-বাণিজ্যত নিয়োগ হৈছে। ইয়াত শিল্প বুলিবলৈ কমাৰ, কুমাৰ আৰু বস্ত্ৰ শিল্পকে উল্লেখ কৰিব পাৰি। ইয়াত শিপিনীসকলৰ হাতে কটা পাট-পলুৰ ৰমনীয় বস্ত্ৰ গোটেই বিশ্ব দৰবাৰত পৰিচিত হৈছে। ১৯২৮ চনৰ আগলৈকে ৰামদিয়াত ইংৰাজী শিক্ষাৰ কাৰণে কোনো শিক্ষানুষ্ঠান নাছিল। সুবিধা থকা সকলে বাহিৰলৈ ওলাই গৈহে ইংৰাজী শিক্ষা লাভ কৰিব পাৰিছিল। তেনেকুৱা সুবিধা পোৱা লোকৰ সংখ্যা তাকৰ আছিল যদিও সেইসকলৰ ভিতৰত স্বনামধন্য স্বৰ্গীয় কালিৰাম মেধি অন্যতম। (বৰ্তমান ভালেকেইখন শিক্ষানুষ্ঠানেৰে ৰামদিয়া উজ্বলি উঠিছে)।

কালিৰাম মেধি ঃ

ৰামদিয়া আৰু কালিৰাম মেধি যেন এটা আনটোৰ পৰিপূৰক। কালিৰাম মেধিৰ বিষয়ে উল্লেখ নকৰাকৈ ৰামদিয়া যেন আধৰুৱা হৈ থাকে। 'কালিৰাম মেধি' নামটোৱে যেন ৰামদিয়াৰ পৰিচয়...

কালিৰাম মেধিৰ উপৰিপুৰুষ বৰনগৰৰ (সৰভোগ)ৰ আছিল। কালিৰাম মেধিৰ কেইবা পুৰুষ বেহা-বেপাৰ আৰু খেতি-বাতিৰ বাবে ৰামদিয়ালৈ আহিছিল। কালিৰাম মেধিৰ পৰিয়ালৰ উপৰিপুৰুষ ৰামদিয়ালৈ প্ৰব্ৰজিত হোৱা পৰিয়াল। কেইবা শতাব্দী ৰামদিয়াত স্থায়ীভাৱে বসবাস কৰি সেই অঞ্চলৰ ৰাইজৰ লগত মিলি গৈছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত ৰামদিয়াৰ এটা সম্ভ্ৰান্ত তথা ঐতিহ্যপূৰ্ণ পুৰণি পৰিয়াল হিচাপে খ্যাত হৈছিল। ৰামদিয়া অঞ্চলত মেধি পৰিয়াল আঢ্যৱন্ত আৰু চহকী আছিল। এসময়ত মেধি পৰিয়ালৰ সাতখন এহাজাৰমোনী বৰনাঁও আছিল। এই বৰনাৱেৰে বেহা-বেপাৰ কৰিছিল। সুদূৰ ৰামপুৰ, জলপাইগুৰি আৰু মৈমনসিঙত মেধি পৰিয়ালে বেহা-বেপাৰ চলাইছিল। বেপাৰ-বাণিজ্যৰ উপৰিও শ-শ বিঘা মাটিত খেতি-বাতি কৰিছিল, গৰু-ম'হৰ খুটি (বাথান) আছিল। এই মেধি পৰিয়াল ৰামদিয়াৰ এটা বৃহৎ যৌথ পৰিয়াল - ধৰম মেধি, ভুকলি মেধি আৰু যজ্ঞৰাম মেধি। ৰামদিয়াৰ এনে এটা সামাজিক-সাংস্কৃতিক পৰিৱেশত আৰু ঐতিহ্যপূৰ্ণ বগৰীবাৰী সত্ৰৰ এক সুন্দৰ বৰ্ণাঢ্য সাংস্কৃতিক আবেষ্টণীৰে পৰিবৃত্ত আলিতোলাত ১৮৭৮ চনৰ ১৮ অক্টোবৰ তাৰিখে মেধি পৰিয়ালৰ ঐতিহ্যৰ বুকুত কালিৰাম মেধিৰ জন্ম হৈছিল।

কালিৰাম মেধিৰ পিতৃ ভুকলি মেধি এজন অশিক্ষিত সহজ-সৰল গাঁৱলীয়া খেতিয়ক আছিল আৰু মাতৃ সোণতৰা এগৰাকী ধৰ্ম পৰায়ণ মহিলা আছিল। সোণতৰাই লিখা-পঢ়া নাজানিলেও কীৰ্তন-দশমৰ পদসমূহ সলসলীয়াকৈ মাতিব পাৰিছিল। বাকী ভাই-ককাই কেইজন হ'ল— চেনীৰাম আৰু দীননাথ মেধি। কালিৰাম পৰিয়ালৰ প্ৰথম সন্তান।

১৮৮৬ চনত তেতিয়াৰ 'ছাত্ৰঘৰ' নিম্ন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত মেধিয়ে শিক্ষা জীৱন আৰম্ভ কৰে। সেই 'ছাত্ৰঘৰ' বৰ্তমান ৰামদিয়া বালক মজলীয়া বিদ্যালয়। সেই সময়ত ছাত্ৰসকলক কিছু প্ৰাকৃতিক নিয়মেৰে শিক্ষাদান কৰিছিল। শিক্ষকে 'অ, আ' বা 'ক, খ' দুই-চাৰিটা আখৰ মাটিত আঁকি দিছিল তাৰ ওপৰত ছাত্ৰসকলে বকুল গছৰ গুটি নাইবা টেতেলিৰ গুটিৰে আখৰ কেইটাৰ ওপৰতে সজাই দিব লাগিছিল। এনেদৰে আখৰ জোটনি শিকাৰ পিছত কলপাতত মহীৰে (চিয়াহী) লিখিব শিকিছিল। প্ৰাথমিক পৰ্য্যায়ৰ পৰা কালিৰাম মেধিয়ে এনেদৰে শিক্ষা লাভ কৰিছিল। তীক্ষ্ণ মেধা সম্পন্ন কালিৰাম মেধিয়ে ১৮৯০ চনত ছাত্ৰ বৃত্তি পৰীক্ষাত বৃত্তি লাভ কৰিছিল। উচ্চ প্ৰাইমাৰী বিদ্যালয়তে কায়থেলী আখৰ চিনিছিল আৰু কায়থেলী পুথিও পঢ়িব পাৰিছিল। উচ্চ প্ৰাইমাৰীত ছাত্ৰবৃত্তি লাভ কৰি গুৱাহাটীৰ কটন কলেজিয়েট হাইস্কুলত নামভৰ্তি কৰিছিল। ইয়াত পঢ়ি থকা কালছোৱাত বছৰেকীয়া পৰীক্ষাবোৰত প্ৰথম হোৱা বাবে কিতাপৰ টোপোলা উপহাৰ হিচাবে পাইছিল আৰু ইয়ে তেওঁক অধিক আগুৱাই যোৱাত সহায় কৰিছিল। এই ছাত্ৰ অৱস্থাত তেওঁ পানিনিৰ ব্যাকৰণখন খৰচি মাৰি পঢ়িছিল। যাৰ ফলত তেওঁৰ ভাষাজ্ঞান মজবুত হৈছিল। কালিৰাম মেধিয়ে অশেষ কষ্ট আৰু ত্যাগ স্বীকাৰ কৰি অতি নিষ্ঠাৰে নিজৰ অধ্যৱসয়েৰে ১৮৯৭ চনত এণ্ট্ৰেন্স পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ লগতে সংস্কৃত বিষয়টোত অসমীয়া ছাত্ৰৰ ভিতৰত সৰ্বোচ্চ নম্বৰ লাভ কৰি দুটা সোণৰ পদক লাভ কৰিছিল আৰু ২০ টকীয়া এটা বৃত্তি ও লাভ কৰিছিল।

ইয়াৰ পিছত কলিকতাৰ চিটি কলেজত এফ.এ.ত নামভৰ্তি কৰিছিল আৰু ১৮৯৯ চনত তেওঁ এফ.এ. পৰীক্ষাত সু-খ্যাতিৰে প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হয়। ইয়াৰ পিছত পুনৰ চিটি কলেজতে ইংৰাজী, অংক, ৰাসায়ন বিজ্ঞান পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিষয় হিচাপে লৈ বি.এ. পঢ়িছিল। ১৯০২ চনত কালিৰাম মেধিয়ে পদাৰ্থ বিজ্ঞান আৰু ৰাসায়ন বিজ্ঞান বিষয়ত দ্বিতীয় বিভাগত অ'নাৰ্চ লাভ কৰি বি.এ. পাচ কৰিছিল। ইয়াৰ পিছত কলিকতাৰে প্ৰেচিডেন্সি কলেজত পদাৰ্থ বিজ্ঞানত এম.এ. পঢ়িছিল আৰু ১৯০৩ চনত কালিৰাম মেধিয়ে দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ চতুৰ্থ স্থান অধিকাৰ কৰি এম.এ. পাচ কৰিছিল।

এম. এ. পাচ কৰাৰ পিছতে ঘৰৰ ল'ৰা ঘৰলৈ উভতি আহিল আৰু ১৯০৪ চনৰ ২৪ এপ্ৰিলত গুৱাহাটীৰ চেটেলমেণ্ট কেম্পত মাটিৰ হাকিম (এচ.ডি.চি.) হিচাপে যোগদান কৰিছিল। এনেদৰে ১৯০৪ চনৰ পৰা ১৯০৭ চনলৈ নগাঁও ৰাজহ চক্ৰত (তহচিল) হিচাপে, অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত স্থায়ী মাটিৰ হাকিম হিচাপে, আৰু (গ্ৰেড-৩) মাটিৰ হাকিম আৰু শেষত চতুৰ্থ খাপৰ হাকিম হিচাপে উন্নীত হৈছিল। এনেদৰে সুদীৰ্ঘ কাল উচ্চ পদস্থ প্ৰশাসনিক বিষয়া হিচাপে অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰাৰ পিছত ১৯৩৬ চনত মঙ্গলদৈৰ পৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে।

কালিৰাম মেধি এজন উচ্চ শ্ৰেণীৰ প্ৰশাসনিক বিষয়া আছিল। প্ৰশাসনীয় দিশত তেওঁ দক্ষ আৰু সফল ব্যক্তি আছিল। তেওঁৰ দক্ষতাৰ বাবেই মাটিৰ হাকিমৰ পৰা জিলা উপায়ুক্তৰ নিচিনা পদত অধিষ্ঠিত হৈ ব্ৰিটিছ চৰকাৰৰ মন জয় কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। যাৰ বাবে ১৯৪৬ চনত মেধিদেৱক ব্ৰিটিছ চৰকাৰে 'ৰায়বাহাদুৰ' খিতাপ প্ৰদান কৰিছিল।

সাহিত্য চৰ্চাৰ ক্ষেত্ৰত ও কালিৰাম মেধিৰ অৱদান অসমীয়া সাহিত্যত সদায় উজ্জ্বল নক্ষত্ৰৰ দৰে জিলিকি থাকিব। বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন গ্ৰন্থ ৰচনাৰে অসমীয়া সাহিত্যৰ ভৰাল চহকী কৰি থৈ গৈছে। তেখেতৰ প্ৰথম লিখনি 'প্ৰলয়' নামৰ প্ৰৱন্ধটি 'জোনাকী' আলোচনীত প্ৰকাশ পাইছিল। ইয়াৰ পিছত বিভিন্ন গল্প-প্ৰৱন্ধ, গ্ৰন্থ আদি প্ৰকাশ পাইছিল। 'প্ৰহ্লাদ চৰিত' নিখুত আৰু নিৰ্ভৰযোগ্য ভাৱে বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে সম্পাদনা কৰি উলিয়াইছিল। কালিৰাম মেধিৰ অনবদ্য অৱদান হ'ল 'অঙ্কাৱলী'। এই গ্ৰন্থখনত শংকৰদেৱ, মাধৱদেৱ, গোপাল আতা, ৰামচৰণ ঠাকুৰ, দ্বিজভূষণ আৰু দৈত্যাৰি ঠাকুৰ আদিৰ মুঠ ২১ খন অংকীয়া নাট সন্নিবিষ্ট কৰি সংকলন কৰা হৈছে। এই গ্ৰন্থখন মেধি দেৱৰ জীৱনযোৱা সাধনাৰ ফল। ইয়াৰ পিছত মেধিয়ে ভাষা তাত্ত্বিক চিন্তা আৰু গৱেষণামূলক দৃষ্টিভংগীৰে ৰচনা কৰা অমৰ গ্ৰন্থখন হ'ল— "অসমীয়া ব্যাকৰণ আৰু ভাষাতত্ত্ব" সুদিৰ্ঘ ১২ বছৰ গৱেষণাৰ ফলশ্ৰুতিত ৪৩৯ পৃষ্ঠাৰে অসমীয়া

ব্যাকৰণ আৰু ভাষাতত্ব মেধিদেৱৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ এক উজ্জ্বল কীৰ্তিস্তম্ভ। "অসমীয়া ভাষাৰ মূল" —কালিৰাম মেধিৰ আন এখন উল্লেখযোগ্য গ্ৰন্থ। ৫২ পৃষ্ঠাৰ এই সৰু গ্ৰন্থখনে অসমীয়া ভাষা সম্পৰ্কীয় প্ৰথম ঐতিহাসিক বিশ্লেষণৰ নিদৰ্শন স্বৰূপ।

ইয়াৰ পিছত তেখেত ১৯১৯ চনৰ অসম সাহিত্য সভাৰ বৰপেটা অধিৱেশনৰ তৃতীয় গৰাকী সভাপতি হিচাপে নিৰ্বাচিত হয়। এনেদৰে কালিৰাম মেধিয়ে অসমীয়া সাহিত্য আৰু জাতীয় জীৱনলৈ অনবদ্য অৱদান আগবঢ়োৱাৰ স্বীকৃতি স্বৰূপে ১৯৪৩ চনত নলবাৰী সংস্কৃত সংঞ্জীৱনী সভাই তেখেতক 'তত্ত্বনিধি' উপাধিৰে সন্মানিত কৰে।

বাল্য বিবাহৰ প্ৰচলন চলি থকা সময়ত কালিৰাম মেধিয়ে প্ৰচলিত নিয়ম অনুসৰি বিবাহ পাশত আবদ্ধ হ'ব লগা হৈছিল। তেখেতৰ জীৱন কালত ৩ বাৰকৈ বিবাহৰ বান্ধোনত বান্ধ খাইছিল। প্ৰথমা পত্নী 'উৰ্মিলা' আছিল ৰামদিয়া চৌধুৰী পাৰাৰ মৌজাদাৰ পৰিয়ালৰ। বিয়াৰ কিছুদিন পিছতে কুমাৰী অৱস্থাতে ন-কইনা উৰ্মিলাই হঠাৎ অসুস্থ হৈ মৃত্যু মুখত পৰে। দ্বিতীয় বাৰ বিবাহ পাশত আবদ্ধ হয় বৰপেটাৰ বলোৰাম দাসৰ কন্যা মোক্ষদাৰ লগত। মোক্ষদা এগৰাকী আদৰ্শ তথা সু-গৃহিনী আছিল। তেওঁলোকৰ পাঁচটা সন্তান আছিল। ৰামভদ্ৰ, কাদম্বৰী, বিদ্যুৎপ্ৰভা, কুমুদ ৰঞ্জন আৰু ৰত্না। এই ল'ৰা-ছোৱালী কেইটা জন্মৰ পিছত পত্নী মোক্ষদায়ো হাইজা ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ মৃত্যু মুখত পৰে। পত্নী মোক্ষদাৰ মৃত্যুৰ পিছত এমা-দিমা ল'ৰা-ছোৱালী কেইটাক ডাঙৰ-দীঘল কৰাত অসুবিধা হোৱাত তেওঁ তৃতীয় বাৰৰ বাবে বিবাহ পাশত আবদ্ধ হ'বলৈ বাধ্য হয়। তৃতীয় গৰাকী পত্নী আছিল নগাঁৰৰ গেন্দাৰাম ভুঞাৰ জীয়ৰী স্বৰ্ণলতা ভুঞা। স্বৰ্ণলতা ভুঞাও এগৰাকী আদৰ্শবতী আৰু পতিব্ৰতা নাৰী আছিল। স্বৰ্ণলতাৰ ফালৰ পৰাও ছয়গৰাকী সন্তান আছিল। জাহ্নৱী, হেমৰেখা, কমলা, উৎপলা, সুৰেন্দ্ৰ নাথ আৰু সুভদ্ৰ।

কালিৰাম মেধি এজন আদৰ্শ পিতৃ আছিল। তেওঁ সন্তানসকলৰ বাবে বন্ধু, শিক্ষক আৰু পথ প্ৰদৰ্শক আছিল। পুত্ৰ-কন্যাক উচ্চ শিক্ষাৰে শিক্ষিত কৰি নিজ নিজ স্থানত থিয় কৰাব পাৰিছিল। ৰামভদ্ৰ মেধি তেওঁৰ প্ৰথম সন্তান। অত্যন্ত তীক্ষ্ণ বুদ্ধিৰ ছাত্ৰ আছিল। তেওঁ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে বিলাতলৈ ও গৈছিল। মুন্সিফ হিচাপে চৰকাৰী চাকৰিত যোগদান কৰি শেষত ড্ৰিষ্টিক জৰ্জ হিচাপে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰিছিল। সুৰেন্দ্ৰ নাথ মেধি তেখেতৰ দ্বিতীয় পুত্ৰ। তেখেত ও অত্যন্ত মেধাৰী ছাত্ৰ আছিল। কটন কলেজিয়েট স্কুলৰ পৰা শিক্ষা জীৱন আৰম্ভ কৰি শেষত লণ্ডন বিশ্ববিদ্যালয়লৈ গৈ পদাৰ্থ বিজ্ঞানত সুখ্যাতিৰে এম.এচ.চি. ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল। সুৰেন্দ্ৰ নাথ মেধিয়ে

লণ্ডন, জাৰ্মানী আদি দেশত শিক্ষকতা কৰাৰ উপৰিও অসম ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজৰ পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ বিশিষ্ট অধ্যাপক হিচাপে কৰ্মৰত আছিল। ১৯৮৮ চনত অসম ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজৰ পৰা 'লাইফ টাইম এছোচিয়েট' সন্মান লাভ কৰিছিল। তেখেত এজন বিশিষ্ট বিজ্ঞান লেখক। বিজ্ঞান বিষয়ক ভালেমান বিজ্ঞান গ্ৰন্থ আৰু প্ৰবন্ধ লিখি অসমীয়া বিজ্ঞান সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখন চহকী কৰি থৈ গৈছে। তেওঁ 'সৌৰভ কুমাৰ চলিহা' ছদ্মনামেৰে অসমীয়া গল্প সাহিত্যক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। তেওঁ ১৯৭৪ চনত বিখ্যাত গ্ৰন্থ 'গোলাম'ৰ বাবে সাহিত্য অকাডেমী বঁটা লাভ কৰিছিল। ১৯৯৫ চনত জীৱনজোৰা সাহিত্য সাধনাৰ স্বীকৃতি স্বৰূপে মেগৰ শিক্ষা ন্যাসে আগবঢ়োৱা 'মেগৰ অসম উপত্যকা বঁটা' লাভ কৰিছিল। কাদম্বৰী মেধি আছিল কালিৰাম মেধিৰ জেষ্ঠা দুহিতা। তেওঁ ৰামদিয়াৰ অন্য এটি মেধি পৰিয়ালৰ সন্তান তথা প্ৰখ্যাত আইনবিদ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ পত্নী আছিল। কাদম্বৰী মেধি উচ্চ শিক্ষিত নহ'লেও এগৰাকী সংস্কৃতিৱান, সুৰুচি সম্পন্ন মাৰ্জিত ভদ্ৰ মহিলা আছিল। আৰ্ন্তজাগতিক খ্যাতি সম্পন্ন পৰি সংখ্যা বিজ্ঞানী তথা প্ৰ'ফেচাৰ এমিৰিটাচ ড০ জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি কাদম্বৰী মেধিৰ সুযোগ্য বৰপুত্ৰ আছিল।

পাড়ৈ বা মেধি পৰিয়াল ঃ

এইবাৰ আহো লিখনিৰ শিৰোনাম ৰামদিয়াৰ আন এটি অন্যতম আৰু বিখ্যাত পাড়ৈ বা মেধি পৰিয়ালৰ বিষয়ে—

পাড়ৈ পৰিয়াল ৰামদিয়াৰ এটি সম্ভ্ৰান্ত তথা ঐতিহ্যপূৰ্ণ পুৰণি পৰিয়াল। ৰামদিয়াত পাড়ৈ উপাধিৰ পৰিয়াল মাত্ৰ এটাহৈ আছে। "পাড়ৈ" নামৰ আন কোনো পৰিয়াল ৰামদিয়াত থকাৰ কথা জনা নাযায়। পাড়ৈ উপাধিটো কৰ পৰা কেনেকৈ আহিল তাক জনা নাযায় যদিও কথিত আছে যে এই পাড়ৈ পৰিয়ালটো, কেইবাপুৰুষ মান আগতে অসমৰ বাহিৰৰ পৰা আহি ৰামদিয়াত বসতি কৰিবলৈ লৈছিল। ৰামদিয়াৰ এই পাড়ৈ পৰিয়ালটো এটা ডাঙৰ পৰিয়াল। আৰ্থিক অৱস্থা স্বচ্ছল আছিল, এই পাড়ৈ পৰিয়ালৰ এটা ডাঙৰ বেহা আছিল। এই বেহা উজনিৰ বহ্মপুত্ৰ আৰু দিচাংনৈৰ সঙ্গম দিচাংমুখত। এই দিচাংমুখত আছিল। তেওঁলোকৰ নিজা বাসগৃহ থকাৰ ওপৰিও এখন গেলামালৰ দোকান ও আছিল। এই দোকানতে বহি তেওঁলোকে ওচৰৰ অঞ্চলবোৰৰ পৰা মাহ, সৰিয়হ, বেত আদি সংগ্ৰহ কৰি জাহাজেৰে কলিকতালৈ পঠিয়াইছিল। দিচাংমুখত তেওঁলোকে বেতৰ মহল ডাকি লৈইছিল আৰু বেতবোৰ ঠিক ভাৱে উঠাই সেইবোৰ বিক্ৰী কৰিছিল ডিব্ৰুগড়ৰৰ বেতৰ ব্যৱসায় কৰা মানুহক। ইয়াৰ উপৰিও তেওঁলোকে চাহ-বাগিচাবোৰৰ বাবে বেতৰ টুকুৰিও প্ৰস্তুত কৰিছিল। তেওঁলোকৰ ডিব্ৰুগড়টো এখন দুকান আছিল। উল্লেখযোগ্য যে সেই সময়ত দিচাংমুখ, অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ ওপৰত ধুবুৰীৰ পৰা শদিয়ালৈ, কলিকতাৰ পৰা জাহাজ চলাচলৰ বাবে থকা ঘাটবোৰৰ ভিতৰত এটা অন্যতম ঘাট আছিল।

ৰামদিয়াৰ ইতিহাস চালে বুজিব পাৰি যে ৰামদিয়া মৌজাখন প্ৰৱজিত লোকৰ দ্বাৰা বসতিৰ সৃষ্টি হৈছিল। তাহানিৰ ৰামদিয়া - ৰামসোঁতৰ পাৰৰ সাৰুৱা তথা খেতিৰ উপযোগী উৰ্বৰ ভূমি। শস্যে মৎস্যে, দধি-দুগ্ধৰে উভৈনদী প্ৰকৃতিৰ নিৰ্মলভূমি, প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰে মনোৰম স্বৰূপ এই ভূ-মণ্ডললৈ নানা ঠাইৰ পৰা প্ৰব্ৰজন হৈ স্থায়ী ভাৱে বসতি স্থাপন কৰিছিল। ইয়াৰ উপৰিও ৰামদিয়াৰ বহুলোক নিজৰ গাঁৱৰ বাহিৰলৈ গৈ বিশেষকৈ উজনি অসমৰ বিভিন্ন স্থানত যেনে - তিনিচুকীয়া, ডুমডুমা, মাকুম, নাহৰকটীয়া, ৰূপাই, বৰডুবি আদি ঠাইত বেহা-বেপাৰ কৰিবলৈ লোৱাৰ উপৰিও কিছুলোকে সেই ঠাইবোৰত "পাম" ধৰি পিছলৈ খেতি আৰু বেপাৰ বণিজ কৰি উজনিত বসতি কৰিব লৈছিল।

এই পাড়ৈ পৰিয়ালৰ এজন হ'ল হাজাৰী পাড়ৈ। হাজাৰী পাড়ৈৰ উপৰি পুৰুষ কেইজনমান হ'ল— খটংপাড়ৈ। খটং পাড়ৈৰ পুত্ৰ হ'ল বিহু আৰু ভকতু। ভকতু পাড়ৈৰ পুত্ৰ শুভাগো, হাজাৰী, মতি আৰু কংস। হাজাৰী পাড়ৈৰ পাঁচজন পুত্ৰ আছিল। সেইকেইজন হ'ল— জেষ্ঠ পুত্ৰ বিনন্দী চন্দ্ৰ মেধী, শ্ৰীধৰ মেধি, ভূবন মেধি, প্ৰতাপ মেধি, আৰু গণেশ মেধি।

পাড়ৈ পৰিয়াল সুদুৰ অতীতৰ পৰাই ধৰ্ম আৰু সাংস্কৃতিৰ লগত জড়িত। পাড়ৈ পৰিয়াল দামোদৰ পন্থী লোক। সত্ৰ নগৰী ৰামদিয়াৰ 'ৰাম-লক্ষ্মণ" সত্ৰ এখন ঐতিহ্যপূৰ্ণ দামোদৰীয়া সত্ৰ। এই পাড়ৈ পৰিয়ালৰ তৃতীয় পুৰুষ হাজাৰী পাড়ৈ এই সত্ৰখনৰ "মেধি" আছিল। ৰামদিয়াৰ সত্ৰসমূহ শাখা সত্ৰহে। সেয়ে এই সত্ৰসমূহত সত্ৰাধিকাৰ পদবিটো নাই। শাখা সত্ৰত "মেধি" পদটো হে থাকে। সত্ৰৰ মেধি এক সন্মানীয় পদ। হাজাৰী পাড়ৈ ৰাম-লক্ষ্মণ সত্ৰৰ "মেধি" হোৱাৰ পৰাহে সত্ৰ সূত্ৰে লাভ কৰা "মেধি" উপাধিটো পৰিয়ালটোয়ে লিখিবলৈ ল'লে। হাজাৰি মেধিৰ ককাই ভাই সকলে পাড়ৈ উপাধি লিখিছিল যদিও তেওঁলোকৰ সতি-সন্ততি সকলৰ কিছুৱে মেধি উপাধি লিখিবলৈ ধৰিলে। পাড়ৈ উপাধি লিখা কিছুলোক বৰ্তমান ৰামদিয়া অঞ্চলত দেখিবলৈ পোৱা যায়।

বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ জন্ম ঃ

হাজাৰী মেধিৰ ঔৰসত, পত্নী একাদেহীৰ গৰ্ভত ১৮৯৬ চনৰ ৪ আগষ্ট তাৰিখৰ এক শুভ ক্ষণত প্ৰসিদ্ধ তথা ঐতিহ্যমণ্ডিত ৰামদিয়াৰ মাজৰকুৰিৰ সম্ভ্ৰান্ত আৰু আদ্যৱন্ত

পাড়ৈ পৰিয়ালত এটি দেৱ শিশুৰ জন্ম হ'ল। সেই দেৱ শিশুটিৰ নাম ৰখা হ'ল বিনন্দি। এই দেৱ শিশুটো একোলা দুকোলা কৈ খোজ দিব পৰা হ'ল। এই শিশুটি ৫/৬ বছৰ হোৱাত দেউতাক হাজাৰী আৰু মাক একাদেহীয়ে ৰামদিয়াৰ পাঠশালাত নাম ভৰ্ত্তি কৰি দিয়াৰ মনস্থ কৰিলে।

এই সময়খিনিৰে কথা হাজাৰী মেধিৰ এখন মাৰ নাৱৰ উপৰিও সৰু-বৰ কেইবাখনো নাওঁ আছিল। হাজাৰী মেধিয়ে নাৱেৰে ব্যৱসায় কৰিছিল। এনে এখন নাওঁ ৰামদিয়াৰ পৰা, ৰামদিয়াৰ মৰা সুতিৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰয়েদি দিচাংমুখলৈ যোৱাৰ আয়োজন চলিছিল। এইখন নাওঁত বিনন্দি, দিচাংমুখলৈ যোৱাৰ কথা নাছিল যদিও নাওঁখন যোৱাৰ আয়োজন দেখি যাবৰ দিনা তেওঁ নাওঁখনৰ এচুকত মাল বস্তুৰ লগত মনে মনে বহি আছিল। অৱশেষত নাওঁখন যোৱাৰ উপক্ৰম হ'ল বহুতো বুজাই-বঢ়াইও তেওঁক নাওঁৰ পৰা পাৰলৈ নমাব সন্মত কৰাব নোৱাৰিলে। যাত্ৰাৰ শুভক্ষণ আহি পৰিল - নাওঁয়ে যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলে। পাৰত মাক, আইতাক খুৰীয়েক হঁতৰ কান্দোনৰ ৰোল উঠিল। নাৱত থকা আন ব্যক্তি সকলে নাওঁ মেলাৰ শুভ মুহূৰ্তৰ কথা মনত কৰি তেওঁক শুৱালকুছিত নমাই দি কাৰোবাৰ লগত পঠিয়াই দিব। - কিন্তু শিশু বিনন্দিক বুজাই-বঢ়াই শুৱালকুছিটো নমাব নোৱাৰিলে। শেষত সকলোৱে সিদ্ধান্ত ল'লে যে - বিনন্দিক দিচাংমুখলৈয়ে লৈ যোৱা হওঁক। সেৱাই হ'ল - ৰামদিয়াত মাক-দেউতাকক এৰি থৈ পৰিয়ালৰ আন আন সদস্যৰ লগত দিচাংমুখৰ ঘৰলৈ গ'ল বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি নামৰ সেই সৰু ল'ৰাটো।

বিদ্যা আৰম্ভণি ঃ

দিচাংমুখত বেচ কিছুদিন থকাৰ পিছত বিনন্দি চন্দ্ৰ লৈ পৰিয়ালৰ জেষ্ঠসকলৰ মৰম উপজিল আৰু তেওঁলোকে চিন্তা-চৰ্চা কৰি দিচাংমুখতে স্কুলত নাম মৰ্ত্তি কৰাৰ সিদ্ধান্ত ল'লে। সেই মৰ্মে স্কুলৰ খবৰ কৰাত সমস্যা এটাই দেখা দিলে - তেওঁলোকৰ ঘৰৰ কাষত কোনো পঢ়াশালি নাই। তাৰ ফলত তেওঁলোকে এটা ব্যৱস্থা কৰিব লগিয়া হ'ল -তেওঁলোকৰ দোকানৰ ওচৰত এটা ঘৰ সাজি স্কুল এখন প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে। আৰু তাৰ লগে লগে শিক্ষক এজনো প্ৰয়োজন হ'ল। তেতিয়া মিচিং সম্প্ৰদায়ৰ মাধ্যমিক বৃত্তি লাভ কৰা যুৱক এজনে তেওঁলোকৰ দোকানত হিচাব পত্ৰত সহায় কৰি দিছিল, সেই শিক্ষিত ডেকা যুৱকজনক শিক্ষক হিচাপে নিয়োগ কৰিছিল আৰু শিক্ষক জনক থকা খোৱাৰ সকলো ব্যৱস্থা কৰি দিছিল। তাকে দেখি গাওঁৰ আন আন ল'ৰাবোৰও আহি স্কুলত নাম ভৰ্ত্তি কৰিছিল। বিনন্দি চন্দ্ৰৰ তাতেই প্ৰথম বিদ্যাৰম্ভ।

দুবছৰমান, দিচাংমুখত পঢ়া শুনা কৰি পুনৰ ৰামদিয়ালৈ ঘুৰি আহি, ৰামদিয়াৰ উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত নাম ভৰ্ত্তি কৰিছিল। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিয়ে এইখন বিদ্যালয়ৰ পৰা ছাত্ৰ বৃত্তি পৰীক্ষাত কৃতিত্বৰে উতীৰ্ণ হয়। পঢ়া শুনাত অত্যন্ত চোকা হোৱা বাবে পৰিয়ালৰ জেষ্ঠ লোকসকলে বিনন্দিক ইংৰাজী পঢ়াবলৈ মন স্থিৰ কৰিলে। পাড়ৈ পৰিয়ালৰ তেওঁই হ'ল প্ৰথম ইংৰাজী পঢ়া ছাত্ৰ। ইয়াৰ পিছত তেওঁক গুৱাহাটী কটন কলেজিয়েট স্কুলত নাম লগাই দিছিল। ইয়াত কিছুদিন পঢ়াৰ পিছত বিনন্দিক ডিব্ৰুগড়ৰ অইন এখন ইংৰাজী স্কুল জৰ্জ ইনষ্টিটিউট স্কুলত নাম লগাই দিয়ে। তেতিয়াৰ এই জৰ্জ ইনষ্টিউট স্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক ককা বাগ্মীবৰ নীলমণি ফুকন আছিল। ডিব্ৰুগড়ৰ জৰ্জ ইনষ্টিউট স্কুলত নাম ভৰ্ত্তি কৰিলে হয় - কিন্তু বিনন্দি ক'ত থাকিব তাৰে বাবে তেওঁলোকৰ মাজত আলোচনা হ'ল। কিয়নো এই স্কুলখন ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ প্ৰায় পাৰতেই আছিল। নদীৰ পাৰৰ সংলগ্ন কিছু খালি ঠাই এৰি স্কুলৰ খেল পথাৰখন আছিল আৰু তাৰ পাছতেই স্কুলগৃহটো অৱস্থিত আছিল। এই খালি ঠাই খিনিতেই খেৰী চালৰ, বাহৰ বেৰৰ এটি সৰু "বাহা" সাজি দি বিনন্দিৰ থকা মেলাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। পাছলৈ অৱশ্যে আৰু দুজন বাহিৰৰ ছাত্ৰ আহি বিনন্দিৰ লগতে এই বাহাটোত থাকিবলৈ লৈছিল। স্কুল বন্ধ থাকিলে বিনন্দিয়ে দিচাংমুখলৈ অহা যোৱা কৰে। ঘৰৰ নাওঁত উঠি প্ৰায় দিচাংমুখলৈ ভটিয়াই যায়। কিন্তু উজাই যোৱাত সময় লগা বাবে খোজ কাঢ়িয়ে দিচাংমুখৰ পৰা ডিব্ৰুগড় পায় - নৈৰ পাৰে পাৰে গাৱৰ ভিতৰে ভিতৰে প্ৰায় ২৫ মাইল মান বাট হ'ব। প্ৰায়েই ৰাতিটো মাজৰ এখন মাৰোৱাৰী দোকানৰ বাৰাণ্ডাত কটাইছিল। তেতিয়াৰ সময়ত ঠায়ে ঠায়ে গাওঁত মাৰোৱাৰী দোকান আছিল। তেওঁলোকে গাঁৱৰ ধান, মাহ, সৰিয়হ আদি শস্য গোটাই গৰু গাড়ীৰে চহৰবোৰত যোগান ধৰিছিল।

এই স্কুলৰ পৰাই ১৯১৯ চনত বিনন্দিয়ে প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগত কৃতিত্বৰে উতীৰ্ণ হয়। প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত কৃতিত্ব সহকাৰে উত্তিৰ্ণ হোৱাৰ পিছত বিনন্দিক কটন কলেজত অই.এ ত নাম লগাই দিছিল। ১৯২১ চনত প্ৰথম বিভাগত গণিত বিষয়ত লেটাৰ নম্বৰ সহ আই.এ উত্তীৰ্ণ হয়। ইয়াৰ পাচত কটন কলেজতেই দুবছৰীয়া বি.এ. পাঠ্যক্ৰমত, গণিত বিষয়ত অনাৰ্চ লৈ বি.এ পঢ়ে। তেওঁ পঢ়া সময়ত গণিতৰ অধ্যাপক আছিল অতি তীখৰ পণ্ডিত হিচাপে পৰিচিত প্ৰয়াত ৰজনীকান্ত বৰাট আৰু প্ৰয়াত হৰ্ষনাথ সেন। আই. এ. শ্ৰেণীত নাম লগাবৰ সময়ত বিনন্দিৰ লগত আৰু এজন ছাত্ৰই গণিত বিষয়টো লৈছিল যদিও কিছুদিন পাচত তেওঁ গণিত এৰি দিছিল। সেই সময়ত এই দুজন অধ্যাপকে বিনন্দিক বেঞ্চৰ কাষত বহি লৈ

বহীত লিখি লিখিয়েই গণিত পঢ়োৱাইছিল। বি.এ. পৰীক্ষাতো গণিত বিষয়টোত অনাৰ্চ সহকাৰে ১৯২৩ চনত ২৭ বছৰ বয়সত সু-খ্যাতিৰে বি.এ. পাচ কৰিছিল।

ইয়াৰ পিছত ১৯২৩ চনতেই বিনন্দি চন্দ্ৰই এম. এ. আৰু ল (আইন শিক্ষা) পঢ়িবলৈ কলিকতালৈ যাত্ৰা কৰিছিল। গণিত শাস্ত্ৰত এম. এ. সম্পূৰ্ণ নকৰি 'ল' পঢ়াত মন দিলে আৰু যথা সময়ত কলিকতাৰ পৰা 'ল' পাছ কৰি ১৯২৮ চনত ওকালতি আৰম্ভ কৰিবলৈ ল'লে।

বৈবাহিক জীৱন ঃ

বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিয়ে ১৯২৩ চনত ৰামদিয়াৰ সুযোগ্য সন্তান কালিৰাম মেধিৰ জেষ্ঠা কন্যা কাদম্বৰী মেধিৰ লগত বিবাহ পাসত আৱদ্ধ হয়। কাদম্বৰী মেধি এগৰাকী অতি বিদ্যোৎসাহী আৰু কঠোৰ পৰিশ্ৰমী মহিলা আছিল। কাদম্বৰী মেধি আনুষ্ঠানিক প্ৰাথমিক শিক্ষা লাভ কৰাৰ পিছত, সেই সময়ত অসমত স্ত্ৰী-শিক্ষাৰ উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান নথকাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত দেউতাক কালিৰাম মেধিয়ে কলিকতাৰ হোষ্টেলত ৰাখি স্কুলত পঢ়ুৱাবলৈ ঠিক কৰিছিল। কিন্তু কাদম্বৰীৰ মাতৃয়ে ইমান কম বয়সীয়া ছোৱালী এজনীক কলিকতাত পঢ়োৱাৰ বিৰোধিতা কৰিছিল। সেয়ে কালিৰামে কাদম্বৰীক ঘৰতে ঘৰুৱা শিক্ষকৰ দ্বাৰা পঢ়োৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। কাদম্বৰীৰ সৰু কালৰে পৰা গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ প্ৰতি ৰাপ আছিল। বিয়াৰ পিছতো সেই অভ্যাস অটুট আছিল। কাদম্বৰী মেধিয়ে অসমীয়া আৰু বাংলা ভাষাৰ গল্প, উপন্যাস পঢ়িছিল। অসমীয়া বিখ্যাত লেখকৰ গ্ৰন্থৰ বাহিৰেও বঙালী লেখকৰ গ্ৰন্থও অধ্যয়ন কৰিছিল। তদুপৰি সমকালীন বাতৰি-আলোচনী পঢ়ি নিজকে আধুনিক জগতত খাপ খুৱাই সমাজৰ এগৰাকী আদৰ্শ মহিলা স্বৰূপে অগ্ৰনী ভূমিকা লৈছিল।

কাদম্বৰী মেধিৰ অধ্যয়নৰ প্ৰতি আগ্ৰহ দেখি স্বামী বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিয়ে প্ৰায়ে গুৱাহাটীৰ গ্ৰন্থমেলাৰ পৰা অসমীয়া বঙালী কিতাপ আনি পঢ়িব দিছিল। কাদম্বৰী মেধিয়ে বৃদ্ধ বয়সতো তেওঁৰ এই সু-অভ্যাস এৰা নাছিল। সেয়ে বৰপুত্ৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়েও নৱৈ বছৰীয়া মাতৃলৈ ভাল ভাল কিতাপ আনি দিছিল। কাদম্বৰী মেধি এগৰাকী সংস্কৃতিবান, সু-ৰুচি সম্পন্ন, মাৰ্জিত ভদ্ৰ মহিলা আছিল। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি আৰু কাদম্বৰী মেধি, মুঠ ৯ গৰাকী সন্তানৰ পিতৃ-মাতৃ আছিল। ছয়জন পুত্ৰ আৰু তিনিজনী কন্যা সন্তান। তেখেতসকলৰ প্ৰথম সন্তান আন্তৰ্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানী তথা প্ৰফেচৰ এমিৰিটাৰ্চ ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি। নীলিমা মেধি, বিষ্ণুপ্ৰসাদ মেধি, শ্যামাপ্ৰসাদ মেধি, অনিমা মেধি, হৰিপ্ৰসাদ মেধি, প্ৰবোধ মেধি, ৰমাপ্ৰসাদ মেধি আৰু অঞ্জনা মেধি তেওঁলোকৰ পুত্ৰ আৰু কন্যা সকল।

কাদম্বৰী মেধি এগৰাকী সু-গৃহিনীও আছিল। চৰকাৰী বিষয়া এজনৰ পত্নী হিচাপে স্বামীৰ যত্ন লোৱাৰ লগতে নিজৰ ৯ টা সন্তান আৰু আত্মীয় স্বজনৰো যত্ন লবলগীয়া হৈছিল। এই গৰাকী মহীয়সী নাৰীয়ে ১৯৯৭ চনৰ ১০ মাৰ্চত ইহলীলা সম্বৰণ কৰে।

কৰ্ম জীৱন ঃ

কলিকতাৰ পৰা ১৯২৬ চনত ওকালতি পাচ কৰি ৰামদিয়ালৈ ঘুৰি আহিল। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি আইনৰ ডিগ্ৰী লোৱাৰ পিছত কেইমাহ মানৰ কাৰণে বিদ্যালয়ৰ উপ-পৰিদৰ্শক পদত যোগদান কৰিছিল যদিও স্বাধীন বৃত্তি ওকালতি কৰাৰ মন মেলিলে। দেউতাক হাজাৰী মেধিৰ ইচ্ছাক সন্মান জনাই গুৱাহাটীতে (১৯২৭-২৮) চনত ওকালতি আৰম্ভ কৰিছিল যদিও পিছলৈ চিনাকি চহৰ ডিব্ৰুগড়তেই স্থায়ীভাৱে ওকালতি আৰম্ভ কৰিলে। ডিব্ৰুগড় চহৰৰ গ্ৰাহাম বজাৰ অঞ্চলত এটা সৰু ঘৰ ভাড়া লৈ ওকালতি আৰম্ভ কৰিছিল। কিছুদিন ভাড়াঘৰত থকাৰ পিছত বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিয়ে সেই সময়ৰ ডিব্ৰুগড় চহৰৰ প্ৰখ্যাত ব্যৱসায়ী গংগাৰাম চৌধুৰীৰ পৰা ডিব্ৰুগড় চহৰৰ খলিহামাৰী অঞ্চলত ছয় বিঘা মাটি ক্ৰয় কৰি সেই মাটিতেই ঘৰ সাজি থাকিবলৈ লৈছিল।

দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ প্ৰায় শেষ ভাগত অৰ্থাৎ ১৯৪৪ চনত বৃটিছ শাসক সকলে কিছু সংখ্যক প্ৰশাসনীয় বিষয়া, যেনে— ই এচি/ মেজিষ্টেট/মুন্সিফ আদি পদৰ বাবে কোনো পৰীক্ষা আদি নপতাকৈয়ে ততাতৈয়াকৈ নিয়োগ কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল আৰু সেই মৰ্মে অসমৰ বিভিন্ন চহৰৰ উকীল সকলৰ মাজৰ ইচ্ছুক ব্যক্তিসকলৰ পৰাই নিয়োগ কৰিছিল। বিনন্দি চন্দ্ৰকো মেজিষ্টেট হিচাবে নিয়োগ কৰি স্থলা ভিৰ্ষিক্ত কৰিছিল। এইদৰে মেজিষ্টেট হিচাপে তেওঁ ধুবুৰী, গোলাগাট, হাইলাকান্দি আদি চহৰত মেজিষ্টেট / মুন্সিফ হিচাবে কিছু বছৰ চাকৰি কৰাৰ পাছত ডিব্ৰুগড় চহৰলৈ বদলি হৈ আহে। ১৯৫৪ চনত তেওঁ "সহকাৰী সত্ৰ ন্যায়ধীশ" (Assistant Sessions Judge) বা অবৰ ন্যায়ধীশ (Subordinate Judge) হিচাপে পদোন্নতি হয় আৰু তেওঁক ধুবুৰী চহৰত এই পদৰ দায়িত্ব দিয়া হৈছিল। ১৯৫৫ চনত তেওঁ চাকৰিৰ পৰা অবসৰ পাবৰ সময়ত চাকৰীৰ ম্যাদ আৰু এবছৰৰ বাবে বৃদ্ধি কৰি দিয়াত ১৯৫৭ চনত অবসৰ গ্ৰহণ কৰি ডিব্ৰুগড়লৈ ঘুৰি গৈ নিজা বাসগৃহত থাকি আকৌ ওকালতি আৰম্ভ কৰে।

সামাজিক কাম-কাজ ঃ

অৱসৰ জীৱনত তেওঁ সামাজিক কাম-কাজত মনোনিৱেশ কৰে। ডিব্ৰুগড় চহৰৰ মাজমজিয়াত তেওঁৰ বাসস্থান খলিহামাৰি অঞ্চলত এখন বৈষ্ণৱ সমাজ গঠন

কৰে। ডিব্ৰুগড় চহৰৰ প্ৰখ্যাত চাহ খেতিয়ক তথা ব্যৱসায়ী ৰায়চাহাব প্ৰয়াত গংগাৰাম চৌধুৰীক অনুৰোধ কৰাত চৌধুৰীদেৱে খলিহামাৰিতেই এটুকুৰা মাটি এই সমাজক দান কৰে। তেখেতৰ আইন সম্পৰ্কীয় কাম-কাজ বিনন্দিয়েই চোৰা-চিতা কৰি দিছিল। এই মাটি ডৰাতেই এটা নাম ঘৰ সাজি বৈষ্ণৱ সমাজৰ ভকত সকলে প্ৰৰ্থনা আৰু ধৰ্ম সভা অনুষ্ঠিত কৰিছিল। এইদৰেই তেওঁ ডিব্ৰুগড় চহৰত এজন সন্মানীয় ব্যক্তি হিচাবে পৰিগনিত হৈছিল। পাছলৈ নামঘৰৰ লগতেই "ডিব্ৰুগড় বৈষ্ণৱ সমাজ কৃষ্টি ভৱন" গৃহ এটাও গঢ়ি উঠিথিছল। ইয়াৰ প্ৰথম মহলাত মেধি পৰিয়ালৰ অৰ্থ সাহায্যত কাদম্বৰী মেধি সভাগৃহ নিৰ্মিত হৈছে।

বিনন্দি মেধি সহজ-সৰল তথা অতি ধৰ্ম পাৰায়ণ ব্যক্তি আছিল। সহজ-সৰল স্বভাৱৰ বাবেই সকলোৰে শ্ৰদ্ধাৰ পাত্ৰ হ'ব পৰিছিল। নিজৰ নীতি-আদৰ্শত চলা মানুহজন, দায়িত্বৰ প্ৰতি সদা সচেতন আছিল। প্ৰশাসনীয় আৰু পেছাগত দায়িত্বৰ ক্ষেত্ৰতো তেওঁ সচেতন আছিল।

বিনন্দী চন্দ্ৰ মেধিয়ে ডিব্ৰুগড়ত নিগাজীকৈ বসবাস কৰিবলৈ ল'লেও নিজ গাঁও ৰামদিয়াক পাহৰা নাছিল। মাজে সময়ে নিজ গাঁও ৰামদিয়ালৈ আহিছিল। বন্ধ পালেই বা কামৰ পৰা ছুটী লৈও নিজ গাঁওৰ মৰমৰ আকৰ্ষণত ৰামদিয়ালৈ ধাপলি মেলিছিল। গাঁৱলৈ আহি গাঁৱৰ সকলোৰে খবৰ লৈছিল। ডাঙৰ গাঁওখনিৰ ইমুৰৰ পৰা সিমুৰলৈ বন্ধু-বান্ধবসকলৰ লগত সোহাদ্যপূৰ্ণ আৰু আন্তৰিকতাৰে খা-খবৰ লৈছিল আৰু গাঁৱৰ উন্নয়নমুখী বিভিন্ন বিষয় লৈ আলোচনা-বিলোচনা কৰাটো মেধিৰ জীৱনৰ ব্ৰত আছিল। হাকিম বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি যেতিয়া গাঁৱলৈ আহিছিল তেতিয়া হাকিম হৈ নাহে, তেওঁ আহে ধূতী-পঞ্জাৱী পৰিধান কৰি ভকতীয়া সাজেৰে। তাৰোপৰি তেওঁ সেই সময়ত বিভিন্ন ঠাইৰ বিশেষকৈ - তিনিচুকীয়া, ডুমডুমা মাকুম, বৰহাট, নাহৰকটীয়া আদি ঠাইত বেপাৰ-বনিজ, খেতি-বাতি কৰি থকা নামনি অসমৰ বিশেষকৈ ৰামদিয়া আৰু কামৰূপ জিলাৰ বহুতো লোক ডিব্ৰুগড়লৈ অফিচ, কাছাৰী, আদিৰ নানা কামত আহিলে তেওঁলোকক পাৰ্যমানে সহয় কৰিছিল। এই দৰে তেওঁ এই সকল লোকৰ প্ৰিয়ভাজন হৈছিল।

এই পুৰোধা ব্যক্তি গৰাকীৰ স্মৃতি যুগমীয়া কৰি ৰখাৰ উদ্দেশ্যে - বৃহত্তৰ ৰামদিয়া মৌজাৰ ভিতৰত একমাত্ৰ উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান তেওঁৰ নামেৰেই নামাঙ্কৃত কৰি তেওঁৰেই উত্তৰপুৰুষ সকলে প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে "বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়"। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়খন তেওঁৰ পুত্ৰ সকলৰ ওপৰিও তেওঁলোকৰ বংশৰ আইন সদস্য সকলেও দান বৰঙনি আগবঢ়াই তেওঁৰ নামটো চিৰযুগমীয়া কৰি ৰখাৰ প্ৰসায় কৰিছে। এই মহৎ প্ৰচেষ্টাই এটা বৃহৎ সঞ্চল জুৰি উচ্চ শিক্ষাৰ পোহৰ বিলাই আহিছে। ইতিমধ্যে এই আনুষ্ঠানটোৱে গৌৰবজ্জ্বল ২৫ টা বছৰ অতিক্ৰম কৰিছে।

সামৰণি ঃ

বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি অতি ধৰ্ম প্ৰৰায়ন ব্যক্তি আছিল। কীৰ্ত্তন ঘোষাৰ পদ, ঘোষা আদি অতি শুৱলাকৈ গাব পৰিছিল। পুৱা-গধুলি এই ঘোষা পদ সমূহ অতি শ্ৰুতিমধুৰ ভাৱে গাইছিল। তেখেতৰ আৰু এটা বিশেষত্ব আছিল যে তেখেতে জন্ম কুণ্ডলিও প্ৰস্তুত কৰিব জানিছিল। স্ত্ৰী শিক্ষাৰ প্ৰতি তেওঁ আগ্ৰহী আছিল। নিজৰ লগতে আনৰ জীয়ৰী-বোৱাৰী সকলক উচ্ছ শিক্ষাৰ বাবে প্ৰেৰণা যোগাইছিল। এইদৰে সমাজৰ কাম কৰি আশী বছৰ বয়সত প্ৰস্বাৱ জনিত ৰোগত ভুগী কেইদিনমান নৰিয়াত পৰি থাকিয়েই ১৯৭৬ চনৰ ২ আগষ্ট তাৰিখে পুত্ৰ-কন্যা, পৰিয়াল সকলোকে এৰি এই ধৰাৰ পৰা বিদায় লৈছিল। তেওঁৰ মৃত্যুত ৰামদিয়াৰ বাবে এক অপুৰনীয় ক্ষতি হৈ ৰ'ল।

গ্ৰন্থপঞ্জী ঃ

১। দেউতা বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি ঃ ড° জ্যোতি প্ৰসাদ মেধি ঃ বিনন্দিয়ান। প্ৰথম সংখ্যা, ২০০৮-০৯ আৰু ২০০৯-১০ বৰ্ষ।
২। আমাৰ পিতৃ স্বৰ্গীয় বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ জীৱন আলেখ্য ঃ শ্ৰীহৰি প্ৰসাদ মেধি, স্মৃতি গ্ৰন্থ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়া, ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষ - ২০১৬-১৮।
৩। ভাষাবিদ কালিৰাম মেধি, হাজোৰ সাহিত্য সাধক ঃ ড° ৰামচৰন ঠাকুৰীয়া ঃ সম্পাদনা প্ৰমোদ চন্দ্ৰ মেধি, ১৯৯৯।
৪। ভাষাবিদ পণ্ডিত কালিৰাম মেধি ঃ মহেন্দ্ৰ নাথ ডেকা, ২০২৪।
৫। প্ৰজ্ঞা জ্যোতি ড° জ্যোতি প্ৰসাদ মেধি ঃ মহেন্দ্ৰ নাথ ডেকা ঃ ২০২৪।
৬। ৰামদিয়াৰ ইতিবৃত্ত ঃ স্বৰ্গীয় গোবিন্দ চন্দ্ৰ দাস, ১৮৮০ শক।

বিশ্ববৰেণ্য পৰিসংখ্যাবিদ ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি ঃ জ্ঞান-সাধনা আৰু ব্যক্তিত্বৰ এক আলোকচিত্ৰ

জিতেন্দ্ৰ ডেকা

সহকাৰী অধ্যাপক, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

ভূমিকা ঃ

বিংশ শতিকাৰ অসমৰ বৌদ্ধিক আৰু শৈক্ষিক ইতিহাসৰ এক সমুজ্জ্বল অধ্যায় ৰামদিয়াৰ ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি। তেওঁ কেৱল এগৰাকী পৰম্পৰাগত শিক্ষক বা গৱেষকেই নাছিল, বৰঞ্চ নিজৰ মেধা, অনন্য শ্ৰম আৰু কালজয়ী কৰ্মেৰে সমগ্ৰ বিশ্বতে অসমৰ নাম জিলিকাই তোলা এগৰাকী বিশ্ববৰেণ্য পৰিসংখ্যাবিদ তথা গণিতজ্ঞ আছিল। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত 'ষ্টকাষ্টিক প্ৰচেছ' (Stochastic Processes) আৰু 'কিউয়িং থিয়ৰী' (Queueing Theory)ৰ চৰ্চাক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰা এইগৰাকী মনিষীৰ জীৱন আছিল জ্ঞানৰ এক নিৰৱিচ্ছিন্ন আৰু পবিত্ৰ সাধনা।

বংশ পৰিচয়, মেধাৱী বাল্যকাল আৰু শিক্ষা জীৱন ঃ

১৯২৪ চনত তেতিয়াৰ অবিভক্ত কামৰূপ জিলাৰ ঐতিহাসিক তথা সাংস্কৃতিকভাৱে চহকী ৰামদিয়া মৌজাত জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ জন্ম হয়। তেওঁৰ পিতৃ আছিল অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ অন্যতম কাণ্ডাৰী, অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি তথা বিশিষ্ট আইনজ্ঞ কালিৰাম মেধিৰ সুযোগ্য জোঁৱাই বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি আৰু মাতৃ আছিল কাদম্বৰী মেধি। এক সুশিক্ষিত পৰিৱেশত ডাঙৰ-দীঘল হোৱা মেধিয়ে ডিব্ৰুগড় চৰকাৰী বালক বিদ্যালয়ৰ পৰা ১৯৪০ চনত ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ ভিতৰতে কেইবাটাও বিষয়ত স্থান অধিকাৰ কৰি কৃতিত্বৰে প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। ইয়াৰ পিছত গুৱাহাটীৰ কটন কলেজৰ পৰা গণিত শাস্ত্ৰত 'ছুদমাৰ্ছন' সোণৰ পদকসহ স্নাতক (B.Sc. Honours) ডিগ্ৰী লাভ কৰে। ১৯৪৭ চনত তেওঁ কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা বিশুদ্ধ গণিতত সৰ্বোচ্চ নম্বৰ লাভ কৰি অভিলেখ নম্বৰসহ প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম স্থান অধিকাৰ কৰি স্নাতকোত্তৰ (M.Sc.) ডিগ্ৰী লাভ কৰে আৰু চাৰিটাকৈ সোণৰ পদকেৰে বিভূষিত হয়। ভাৰতত শিক্ষা সমাপ্ত কৰি তেওঁ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে বিদেশলৈ যাত্ৰা কৰে আৰু ব্ৰিটেইনৰ মানচেষ্টাৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ১৯৫৪ চনত পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানত পুনৰ স্নাতকোত্তৰ (M.Sc.) ডিগ্ৰী লাভ কৰে। ইয়াৰ পিছত ১৯৫৫ চনত পেৰিছত ফৰাচী ভাষাৰ ডিপ্লমা লৈ ১৯৫৬ চনত বিশ্ববিখ্যাত ফৰাচী গণিতজ্ঞ প্ৰফেছাৰ ৰবাৰ্ট ফৰ্টে (Robert Fortet) আৰু ব্ৰিটিছ পৰিসংখ্যাবিদ এম. এইচ. বাৰ্টলেটৰ (M.H. Bartlett) যুটীয়া তত্ত্বাৱধানত গৱেষণা কৰি পেৰিছ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা সৰ্বোচ্চ শৈক্ষিক উপাধি 'ডক্টৰেট অৱ ছায়েন্স' (D.Sc.) অৰ্জন কৰে।

জন্মভূমিৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা ঃ

ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি কেৱল বিদ্যায়তনিক চৰ্চাতে সীমাবদ্ধ থকা নাছিল, বৰঞ্চ তেওঁৰ অন্তৰত আছিল নিজৰ জন্মভূমি আৰু সমাজখনক শিক্ষাৰ পোহৰেৰে আলোকিত কৰাৰ এক তীব্ৰ ব্যাকুলতা। নিজৰ পূৰ্বপুৰুষৰ ভেটি তথা জন্মস্থান ৰামদিয়াৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল যাতে উচ্চ শিক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত হ'বলগীয়া নহয়, তাৰ বাবে তেওঁ আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালে এক ঐতিহাসিক অৱদান আগবঢ়ায়। তেওঁলোকে নিজৰ বহুমূলীয়া পৈতৃক ভূমি স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে দান কৰি ৰামদিয়াত এখন উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰতিষ্ঠান গঢ়ি তোলাত মূল কাণ্ডাৰীৰ ভূমিকা লয়। তেওঁৰ দেউতাক তথা অসমৰ বৰেণ্য পণ্ডিতগৰাকীৰ স্মৃতিত এইদৰে দান কৰা ভূমিত ১৯৯২ চনত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয় 'বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়'। ১৯৯২ চনত প্ৰতিষ্ঠা হোৱাৰে পৰা এই মহাবিদ্যালয়খনে অঞ্চলটোৰ শৈক্ষিক অনগ্ৰসৰতা দূৰ কৰাত এক নৱ-দিগন্তৰ সূচনা কৰিছে। বিগত তিনিটা দশকতকৈও অধিক সময় ধৰি এই শিক্ষানুষ্ঠানখনে হাজাৰ হাজাৰ মেধাৱী সন্তান উৎপাদন কৰি দেশৰ বিভিন্ন প্ৰান্তলৈ পঠিয়াইছে, যিসকলে বৰ্তমান সমাজৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত প্ৰতিষ্ঠিত হৈ মহাবিদ্যালয়খনৰ লগতে ড° মেধিৰ সপোনক সাকাৰ ৰূপ দিছে।

কৰ্মজীৱন আৰু বিশ্বজুৰি বিস্তৃতি ঃ

১৯৪৮ চনত কটন কলেজৰ প্ৰবক্তা হিচাপে কৰ্মজীৱনৰ পাতনি মেলাৰ পিছত, ১৯৪৯ চনত তেওঁ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গণিত আৰু পৰিসংখ্যা বিভাগত যোগদান

কৰে। ১৯৬৩ চনত তেওঁ বিশ্ববিদ্যালয়খনৰ পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক হিচাপে দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে আৰু ১৯৮৫ চনত চৰকাৰী ভাৱে অৱসৰ গ্ৰহন কৰে। পৰৱৰ্তী সময়ত তেওঁক গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ 'এমেৰিটাছ প্ৰফেছাৰ' সন্মানেৰে বিভূষিত কৰা হয়।

অসমৰ মাটিতেই জীৱনৰ সৰহভাগ সময় কটালেও তেওঁৰ মেধা সমগ্ৰ বিশ্বলৈ সিঁচৰিত হৈ আছিল। তেওঁ কানাডাৰ মণ্ট্ৰিল বিশ্ববিদ্যালয়, টৰেণ্টো বিশ্ববিদ্যালয় আৰু আমেৰিকাৰ উইচকনচিন বিশ্ববিদ্যালয়ত আমন্ত্ৰিত ভিজিটিং প্ৰফেছাৰ হিচাপেও তেওঁ শিক্ষাদান কৰিছিল। ইয়াৰ উপৰি ভাৰতৰ আগশাৰীৰ প্ৰতিষ্ঠান যেনে— আই.আই.টি. বম্বে, আই আই.টি. কানপুৰ, আই.আই.টি. গুৱাহাটী আৰু লগতে দিল্লী, কলকাতা, পুনে আদি বিশ্ববিদ্যালয়সমূহতো তেওঁ অতিথি অধ্যাপক হিচাপে বক্তৃতা প্ৰদান কৰিছিল।

কালজয়ী গ্ৰন্থৰাজি আৰু বিশ্বজুৰি প্ৰভাৱ ঃ

প্ৰফেছাৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি ডাঙৰীয়াৰ এই কালজয়ী গ্ৰন্থসমূহৰ বিষয়বস্তু আৰু গাণিতিক গুৰুত্বক আৰু অলপ গভীৰভাৱে বিশ্লেষণ কৰিলে দেখা যায় যে তেওঁৰ লিখনশৈলী কেৱল সূত্ৰভিত্তিক নাছিল, বৰঞ্চ আছিল অতিশয় ব্যৱহাৰিক।

১। Stochastic Processes (1982) -

এই গ্ৰন্থখনক সমগ্ৰ বিশ্বৰে পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানৰ পাঠ্যক্ৰমৰ এক 'মাইলৰ খুঁটি' বুলি গণ্য কৰা হয়। ইয়াৰ ভিতৰচ'ৰাৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ হ'ল ঃ

মাৰ্কভ চেইনৰ ব্যৱহাৰিক প্ৰয়োগ (Markov Chains) ঃ ড° মেধিয়ে এই কিতাপখনত 'Discrete' আৰু 'Continuous' মাৰ্কভ চেইনসমূহক ইমান সৰলভাৱে উপস্থাপন কৰিছে যে জটিল গাণিতিক আৰ্হিবোৰ সহজতে বুজি পোৱা যায়।

প্ৰাকৃতিক আৰু জৈৱিক প্ৰক্ৰিয়া (Branching Processes) ঃ জীৱবিজ্ঞানত জনসংখ্যাৰ বৃদ্ধি বা পদাৰ্থ বিজ্ঞানত নিউক্লিয়াৰ বিক্ৰিয়া কেনেকৈ ঘটে, তাক 'Stochastic' বা সম্ভাৱিতাৰ সূত্ৰৰে তেওঁ বিশ্লেষণ কৰি দেখুৱাইছে।

ষ্টেচনেৰী প্ৰক্ৰিয়া (Stationary Processes) ঃ সময়ৰ সৈতে সলনি হৈ থকা যিকোনো অনিশ্চিত ডাটা (যেনে— বতৰৰ আগলি বতৰা বা চেয়াৰ মাৰ্কেট) কেনেকৈ গাণিতিকভাৱে জুখিব পাৰি, তাৰ তাত্ত্বিক আধাৰ এই গ্ৰন্থখনত আছে।

ব্যৱহাৰিক সংযোগ ঃ ফৰাচী কম্পিউটাৰ বিজ্ঞানী ড° এৰল গেলেনবেৰ মন্তব্যই প্ৰমাণ কৰে যে কিতাপখন কেৱল কাগজৰ থিয়ৰী নহয়, বৰঞ্চ ই ইঞ্জিনিয়াৰিং, সমাজবিজ্ঞান আৰু ব্যৱসায়িক ক্ষেত্ৰতো সমানে ব্যৱহাৰযোগ্য। তেওঁ কৈছিল ঃ

'মেধিয়ে এই গ্ৰন্থখনৰ জৰিয়তে গণিতক পদাৰ্থ বিজ্ঞান, উদ্যোগ আৰু বাণিজ্য জগতৰ ব্যৱহাৰিক ক্ষেত্ৰখনৰ সৈতে এক সুন্দৰ সংযোগ স্থাপন কৰি দিছিল।'

২। Stochastic Models in Queueing Theory (1991) -

কম্পিউটাৰ নেটৱৰ্কিং আৰু উদ্যোগ ব্যৱস্থাপনাৰ ক্ষেত্ৰত এই গ্ৰন্থখনৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। 'Queueing Theory' মানে হৈছে 'শাৰী পাতি ৰৈ থকাৰ তত্ত্ব'। এটা বেংকৰ কাউণ্টাৰত গ্ৰাহক কেনেকৈ আহে, এটি টেলিকম টাৱাৰে কেনেকৈ একেলগে হাজাৰটা ফোন কল 'হেন্দল' কৰে, বা এটা ট্ৰেফিক চিগনেলে কেনেকৈ জ্যাম কমায়- এই সমগ্ৰ প্ৰক্ৰিয়াটোক ড° মেধিয়ে গাণিতিক আৰ্হিৰে (M/M/1, M/G/1 Queueing models) বুজাই দিছে। Academic Press, Boston এ প্ৰকাশ কৰা এই গ্ৰন্থখনত থকা জটিল 'প্ৰবেবিলিটি ডিষ্ট্ৰিবিউশ্যন' আৰু 'মেট্ৰিক্স-জিঅ'মেট্ৰিক' পদ্ধতিসমূহে আজিও গৱেষকসকলক নতুন দিশৰ সন্ধান দিয়ে।

৩। Statistical Methods : An Introductory Text (1992)

পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানক জনপ্ৰিয় আৰু সৰ্বগ্ৰাহী কৰি তোলাত এই গ্ৰন্থখনৰ অৱদান অনন্য।

আন্তঃশৈক্ষিক প্ৰয়োগ (Interdisciplinary Approach) ঃ ড° মেধিয়ে এই কিতাপখনত এনেদৰে উদাহৰণসমূহ বাছনি কৰিছে যে পৰিসংখ্যাৰ জটিলতা নজনাকৈও অৰ্থনীতি, বাণিজ্য, সমাজবিজ্ঞান বা মনোবিজ্ঞানৰ শিক্ষাৰ্থীসকলে 'হাইপোথেচিছ টেষ্টিং' (Hypothesis Testing) বা 'ৰিগ্ৰেছন এনালাইছিছ' (Regression Analysis) সহজে শিকিব পাৰে। ইয়াৰ সৰল প্ৰশ্নোত্তৰ আৰু ব্যৱহাৰিক উদাহৰণসমূহৰ বাবে আজিও গৱেষণা কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত এই গ্ৰন্থখন প্ৰথম পছন্দ।

৪। এক, দুই, যোগ-বিয়োগ ঃ সসীম গণিতৰ আদিপাঠ —

অসমীয়া ভাষাত বিজ্ঞান আৰু গণিত চৰ্চাৰ ইতিহাসত ই এক বিৰল সংযোগ। এই গ্ৰন্থখনত ড° মেধিয়ে দেখুৱাইছে যে গণিত কেৱল নম্বৰ বা পৰীক্ষাত পাছ কৰাৰ আহিলা নহয়। 'Finite Mathematics' বা সসীম গণিতৰ ধাৰণাক খেলা-ধূলা, সাঁথৰ আৰু আমোদজনক গল্পৰ ছলেৰে সাধাৰণ পাঠকৰ বাবে তেওঁ সহজ কৰি তুলিছে। জটিল গাণিতিক যুক্তিসমূহক কেনেকৈ ঘৰুৱা অসমীয়া ভাষাৰে প্ৰকাশ কৰিব পাৰি, তাৰ এক সফল নিদৰ্শন এই গ্ৰন্থখন।

প্ৰশাসনিক নিষ্ঠা আৰু প্ৰত্যাখ্যানৰ মহত্ত্ব ঃ

ড° মেধি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ Dean, School of Science, জনসংখ্যা গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সঞ্চালক, ইনষ্টিটিউট অব এডভান্সড ষ্টাডিজ ইন ছায়েন্স

এণ্ড টেকন'লজি (IASST) ৰ সঞ্চালক আছিল। ইয়াৰ উপৰি তেওঁ অসম চৰকাৰৰ শিক্ষা সংস্কাৰ আয়োগৰ সভাপতি হিচাপে তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বুনিয়াদ নিৰ্মাণতো গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লৈছিল। সাত্বিক জ্ঞান-সাধনাৰ প্ৰতি তেওঁৰ একাগ্ৰতা ইমানেই গভীৰ আছিল যে ১৯৭৯ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় আৰু ১৯৮৭ চনত ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য (Vice-Chancellor) পদৰ বাবে অহা আনুষ্ঠানিক আমন্ত্ৰণ তেওঁ অতি বিনম্ৰতাৰে প্ৰত্যাখ্যান কৰিছিল, যাতে তেওঁৰ নিৰৱচ্ছিন্ন গৱেষণা কাৰ্যত কোনো প্ৰশাসনিক হেঙাৰে বিধি-পথালি নিদিয়ে।

ব্যক্তিত্বৰ অন্তৰালৰ কিছু কথা ঃ পৰিয়াল আৰু অনুশাসন—

কন্যা ড° শকুন্তলা চৌধুৰীৰ স্মৃতিচাৰণৰ পৰা ড° মেধিৰ ব্যক্তিগত জীৱনৰ এক অত্যন্ত আকৰ্ষণীয় তথা অনুপ্ৰেৰণাদায়ক দিশ জানিব পৰা যায়। তেওঁ আছিল অত্যন্ত সুন্দৰ আৰু মাৰ্জিত সাজ-পোছাক পৰিধান কৰা এক 'পেৰিচিয়ান জেণ্টলমেন' সদৃশ। ফ্ৰান্সত থকা সময়ৰ পৰাই তেওঁ ঘৰুৱা কথা-বতৰাত সঘনাই ধুনীয়া ফৰাচী শব্দ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। তেওঁ আছিল এক কঠোৰ অনুশাসনপ্ৰিয় পিতৃ। তেওঁৰ বাবে সময়ৰ সদ্ব্যৱহাৰ আছিল সৰ্বোচ্চ। তেওঁ প্ৰায়েই সন্তানসকলক কৈছিল— 'ঘূৰি ফুৰাতকৈ দুটা অংক কৰাই ভাল'। অৰ্থাৎ অহেতুক সামাজিকতা বা আড্ডাত সময় নষ্ট কৰাতকৈ জ্ঞান চৰ্চা কৰাটো বহু শ্ৰেয়। কিন্তু এই কঠোৰতাৰ অন্তৰালত আছিল সন্তান আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰতি এক গভীৰ মৰম। ফাকুৱা বা দীপাৱলীৰ দৰে উৎসৱবোৰ তেওঁ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু পৰিয়ালৰ সৈতে উলহ-মালহেৰে উদযাপন কৰিছিল। কটনিয়ান হোৱাৰ বাবে সন্তানসকলক পুৰস্কৃত কৰা মেধিয়ে পঢ়া-শুনাৰ সমান্তৰালভাৱে সন্তানৰ বিনোদনৰ বাবে মেজিক শ্বক্স, চাৰ্কাছ বা থিয়েটাৰলৈকো লৈ গৈছিল। তেওঁ বিজ্ঞান আৰু সাহিত্যৰো সমানে চৰ্চা কৰিছিল আৰু ঘৰৰ বাৰান্দাত বহি ড° মহেশ্বৰ নেওগ, সৌৰভ কুমাৰ চলিহা আদি বিশিষ্ট লোকৰ সৈতে সাহিত্যিক আড্ডাতো মিলিত হৈছিল। তেওঁৰ সহধৰ্মিণী প্ৰীতি মেধিয়েও এক বিশাল সম্মিলিত পৰিয়ালক অত্যন্ত বুদ্ধিমত্তা আৰু মৰমেৰে পৰিচালনা কৰি ড° মেধিৰ গৱেষণাৰ বাবে এক সুন্দৰ পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰি দিছিল। তেওঁৰ পুত্ৰ দীপাংকৰ মেধিয়েও বৰ্তমান মিছৌৰী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক হিচাপে পিতৃৰ শৈক্ষিক উত্তৰাধিকাৰীত্ব বহন কৰিছে।

ৰোগৰ সৈতে মিত্ৰতা আৰু নশ্বৰৰ সতে জীৱন নাটৰ সামৰণি ঃ

ড° মেধিয়ে মাত্ৰ ৩২ বছৰ বয়সৰ পৰাই এক জটিল মধুমেহ (Diabetes) ৰোগৰ সৈতে যুঁজি আছিল। কিন্তু সুনিয়ন্ত্ৰিত খাদ্যভ্যাস আৰু মানসিক দৃঢ়তাৰে তেওঁ ৰোগক জয় কৰি ৯৩ বছৰ বয়সলৈকে এক বিৰল কৰ্মময় জীৱন কটালে। এগৰাকী

প্ৰকৃত গণিতজ্ঞৰ দৰেই তেওঁ মৃত্যুৰ পূৰ্বেই নিজৰ শেষ সময়ক এক গাণিতিক এলগৰিদমৰ (Mathematical algorithm) দৰে গণনা কৰিব পাৰিছিল। ২০১৭ চনৰ ১৩ জানুৱাৰীত মাঘ বিহুৰ উৰুকাৰ দিন।জীয়েকক কৰা শেষ ফোন কলটোত কৈছিল— 'I am counting my days' (মই মোৰ দিন গণি আছো)। ইয়াৰ ঠিক কিছুদিন পিছত, ২০১৭ চনৰ ৩ ফেব্ৰুৱাৰীৰ দিনা এই মহান মনিষীয়ে শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰে।

সামৰণি ঃ

ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ জীৱন আছিল কৰ্মই প্ৰকৃত ধৰ্ম- এই দৰ্শনৰ এক সাকাৰ ৰূপ। তেওঁ কেতিয়াও কোনো চৰকাৰী বঁটা-বাহন বা সস্তীয়া প্ৰচাৰৰ আশা কৰা নাছিল। কিন্তু বিশ্বৰ জ্ঞানৰ মানচিত্ৰত তেওঁ অসম আৰু ভাৰতবৰ্ষক যি মৰ্যাদা প্ৰদান কৰিলে, আৰু জন্মভূমি ৰামদিয়াত 'বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়' প্ৰতিষ্ঠা কৰি যি অক্ষয় জ্ঞানৰ বন্তি জ্বলাই থৈ গ'ল, সেয়া যুগে যুগে মানৱ সমাজৰ বাবে এক অপূৰ্ব আলোকবৰ্তিকা হৈ থাকিব। এই পুণ্য স্মৃতিগ্ৰন্থৰ জৰিয়তে মহান শিক্ষাগুৰু তথা বিশ্ববৰেণ্য বিজ্ঞানীগৰাকীৰ চৰণ কমলত সশ্ৰদ্ধ প্ৰণিপাত জনালোঁ।

বিঃদ্ৰঃ

ড° মেধিৰ গ্ৰন্থসমূহ ক'ত পঢ়িবলৈ পোৱা যাব?

যিহেতু এই গ্ৰন্থসমূহ কপিৰাইট (Copyright) আইনৰ অধীনত সুৰক্ষিত, গতিকে ইয়াৰ সম্পূৰ্ণ PDF ইণ্টাৰনেটত ফ্ৰীকৈ আইনীভাৱে উপলব্ধ নহয়। কিন্তু পঢ়া বা গৱেষণাৰ বাবে আগ্ৰহীসকলে তলৰ উৎসসমূহ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে ঃ

Google Books ঃ ইণ্টাৰনেটত গুগল বুকছত Stochastic Processes (J. Medhi) বা Statistical Methods বুলি সন্ধান কৰিলে কিতাপসমূহৰ এক বৃহৎ অংশ (Preview) বিনামূলীয়াকৈ পঢ়িবলৈ পোৱা যায়।

Internet Archive (archive.org) ঃ ইণ্টাৰনেট আৰ্কাইভৰ ডিজিটেল লাইব্ৰেৰীত ড° মেধিৰ Stochastic Processes গ্ৰন্থখনৰ কপি উপলব্ধ। তাত এটা বিনামূলীয়া একাউণ্ট খুলি কিতাপখন ধাৰলৈ (Borrow) লৈ পঢ়িব পাৰি।

অনলাইন ক্ৰয় কৰাৰ বাবে (Physical & E-Book) ঃ

Wiley Online Library & Amazon : Stochastic Processes আৰু Statistical Methods গ্ৰন্থ দুখন Amazonবা New Age International Publishersৰ ৱেবছাইটত শিক্ষাৰ্থী সংস্কৰণত (Student Edition) কিনিবলৈ পোৱা যায়।

Elsevier / Academic Press : Stochastic Models in Queueing Theory গ্ৰন্থখনৰ ই-বুক সংস্কৰণ Elsevierৰ মূল ৱেবছাইটত উপলব্ধ।

অসমীয়া গ্ৰন্থখনৰ বাবে ঃ

অসম প্ৰকাশন পৰিষদ/স্থানীয় লাইব্ৰেৰী ঃ 'এক, দুই, যোগ-বিয়োগ' গ্ৰন্থখন অসমৰ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পুথিভঁৰাল, কটন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পুথিভঁৰাল অথবা অসম প্ৰকাশন পৰিষদৰ বিপণীত সন্ধান কৰিলে পঢ়িবলৈ পোৱা যাব।

তথ্যসূচী (Bibliography)

চৌধুৰী, শকুন্তলা (ড°). স্মৃতিচাৰণ আৰু অনুভৱ ঃ ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি ডাঙৰীয়াৰ সান্নিধ্যত.

মেধি, জ্যোতিপ্ৰসাদ. (১৯৮২). Stochastic Processes. নিউয়ৰ্ক ঃ জন উইলী এণ্ড চন্স (John Wiley & Sons).

মেধি, জ্যোতিপ্ৰসাদ. (১৯৯১). Stochastic Models in Queueing Theory. ব'ষ্টন ঃ একাডেমিক প্ৰেছ (Academic Press).

মেধি, জ্যোতিপ্ৰসাদ. (১৯৯২). Statistical Methods : An Introductory Text. নতুন দিল্লী ঃ নিউ এজ ইণ্টাৰনেচনেল পাব্লিচাৰ্ছ (New Age International Publishers).

মেধি, জ্যোতিপ্ৰসাদ. এক, দুই, যোগ-বিয়োগ ঃ সসীম গণিতৰ আদিপাঠ, গুৱাহাটী.

বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয় (B.C. Medhi College). প্ৰতিষ্ঠা দিৱস আৰু প্ৰতিষ্ঠানিক প্ৰতিবেদন (১৯৯২-২০২৬). ৰামদিয়া, অসম.

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় (Gauhati University). পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বিভাগৰ অভিলেখাগাৰ আৰু এমেৰিটাছ প্ৰফেছাৰ প্ৰফাইল ঃ ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি, গুৱাহাটী, অসম.

শ্ৰীহৰি প্ৰসাদ মেধি ঃ এটি চমু পৰিচয়

অখিল পাঠক

লাইব্ৰেৰী সহায়ক

১৯৩৮ চনৰ ১৪ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে ডিব্ৰুগড় চহৰৰ খলিহামাৰী গাঁৱত এটি সুন্দৰ ক্ষণত বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ ষষ্ঠ সন্তান শ্ৰীমান হৰি প্ৰসাদ মেধিৰ জন্ম হৈছিল। খলিহামাৰি গাঁৱতেই তেখেতে শৈশৱ অতিবাহিত কৰিছিল। খলিহামাৰি এল.পি. স্কুলত শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি থকা সময়ত দেউতাক বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিয়ে ডিব্ৰুগড় চহৰতেই ওকালতি কৰিছিল।

বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিয়ে কৰ্মসূত্ৰে অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত তেওঁ স্কুলীয়া শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিবলৈ সুবিধা পায়। ধুবুৰী, গোলাঘাট আৰু হাইলাকান্দিত কিছু বছৰ কটাই আকৌ ডিব্ৰুগড়লৈ উভতি আহি ডিব্ৰুগড় গৱৰ্ণমেণ্ট বইচ (Boys) হাইস্কুলত নৱম আৰু দশম শ্ৰেণী অধ্যয়ন কৰি ১৯৫৪ চনত হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। ইয়াৰ পিছত ডিব্ৰুগড় কানাই কলেজৰ পৰা ১৯৫৭ চনত আই.এচ.চি উত্তীৰ্ণ হৈ গুৱাহাটীৰ অসম অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়ত Bachelor of Engineeringত নামভৰ্তি কৰি ১৯৬২ চনত তেওঁ সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হয় আৰু ইয়াতেই তেওঁ শিক্ষা জীৱনৰ সামৰণি পৰে।

শিক্ষা জীৱন শেষ কৰাৰ পিছত চৰকাৰী চাকৰিৰ কথা নাভাবি তেখেতে এজন বন্ধুৰ লগ লাগি ১৯৬৩ চনৰ পৰা Building construction-ৰ কাম আৰম্ভ কৰিবলৈ লয়। তেখেতৰ তদাৰীকতাত বিশেষকৈ গুৱাহাটীৰ মেডিকেল কলেজৰ মূল ভৱন, ৰঙিয়া মহকুমাৰ অন্তৰ্গত ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ বিভিন্ন দলঙৰ কাম সমাধা হৈ উঠে।

তেখেতৰ তত্ত্বৱধানত নগাঁৱৰ পলিটেকনিক ভৱনৰ কামো কৰা হয়। ১৯৬৯ চনত ড° মাধৱী মেধিৰ লগত তেখেতে বৈবাহিক জীৱনৰ পাতনি মেলে আৰু বিয়াৰ কেইবছৰমানৰ পিছতে গুৱাহাটীৰ ৰূপনগৰত নিজা বাসস্থান বনাই নিগাজীকৈ থাকিবলৈ লয়। ১৯৭২ চনত তেখেতে গুৱাহাটীৰ UBI বেংকত Zonal Head হিচাপে কৰ্মৰত হয় আৰু ইয়াৰ পিছত তেখেতে মুখ্য অভিযন্তাৰূপে কৰ্মৰত হয়। ডেকা কালৰে পৰা শ্ৰীহৰি প্ৰসাদ মেধি ভ্ৰমণ বিলাসী আছিল। ভ্ৰমণ পিপাসু হৰি প্ৰসাদ মেধিয়ে ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইৰ লগতে ইজিপ্ত, মুম্বাই, ইউৰোপ আদি ঠায়ো ভ্ৰমণ কৰিছিল।

সৰুৰে পৰাই ফুটবল খেল তেওঁৰ প্ৰিয় আছিল। ২০১৪ চনত ব্ৰাজিল, ২০১৮ চনত ৰাচিয়াত ফুলবল খেল চাবলৈয়ো গৈছিল। ১৯৯৬ চনত তেখেতে কৰ্মজীৱনৰ পৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰি বিভিন্ন সামাজিক কামত নিয়োজিত হৈ পৰে। বিভিন্ন অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠানত জ্যেষ্ঠ নাগৰিক হিচাপে সমাজৰ বিভিন্ন কামত নিজকে মনোনিৱেশ কৰাই বিভিন্ন দিহা-পৰামৰ্শেৰে সমাজৰ এজন আদৰ্শ নাগৰিক হিচাপে জীৱন-নিৰ্বাহ কৰি আছে। শ্ৰীহৰিপ্ৰসাদ মেধি এজন সৎ, সাহসী দক্ষ কৰ্ম পিপাসু হিচাপে দীৰ্ঘায়ু হৈ থাকক।

সৌৰভ কুমাৰ চলিহা
(১৯৩০-২০১১)

ৰজত চন্দ্ৰ ভৰালী

কোনোবাই যদি মোক সোধে আপোনাৰ আটাইতকৈ প্ৰিয় সাহিত্যিক গৰাকী কোন! মই সকলো সাহিত্যিককে শ্ৰদ্ধা জনাই-একেষাৰতে ক'ম মোৰ প্ৰিয় সাহিত্যিকগৰাকী হ'ল— সৌৰভ কুমাৰ চলিহা। সকলো সাহিত্যিকেই মোৰ প্ৰিয়। কিন্তু প্ৰিয়ৰ মাজতো আৰু এজন প্ৰিয় থাকে; মোৰো তেনে এজন প্ৰিয় সাহিত্যিক হ'ল— সৌৰভ কুমাৰ চলিহা।

(১)

চলিহা মোৰ বাবে কিয় প্ৰিয় তাৰো কাৰণ নথকা নহয়। যথা—

১। চলিহা কোনো বঁটা বাহনৰ বাবে লিপ্সা বা আগ্ৰহী নাছিল। বঁটা লাভ কৰিও কোনোটো বঁটা নিজে গ্ৰহণ কৰা নাছিল।

২। তেওঁ গোটেই জীৱন সৃষ্টিশীলতাৰ মাজতে নিমজ্জিত হৈ আছিল। আনকি তেওঁৰ 'বাৰ্‌কাৰল' গল্পটো লিখিবলৈ এক বছৰতকৈ বেছি সময় লাগিছিল।

৩। তেওঁ প্ৰায় ষাঠিটামান গল্প লিখিছিল। তেওঁৰ প্ৰতিটো গল্পৰ শৈলী আছিল পৃথক পৃথক। কোনোটো গল্পৰ লগত কাৰো মিল নাছিল।

৪। তেওঁৰ গল্পই হওক বা গদ্যই হওক প্ৰতিটো লেখাই অনন্য কথন শৈলীৰে সুসমৃদ্ধ।

৫। হ'ব পাৰে তেওঁ বিজ্ঞানৰ ছাত্ৰ, হ'ব পাৰে তেওঁ বিলাতত এম এছ ছি উত্তীৰ্ণ হোৱা; অথচ অসমীয়া ভাষাটোৰ বিষয়ত আছিল তেওঁৰ অগাধ পাণ্ডিত্য।

(২)

মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ যুগৰে পৰা বৰ্তমানলৈ অসমীয়া সাহিত্যত বহু সাহিত্যিকৰ সৃষ্টি হ'ল। বহু সাহিত্যিক অচিনত বিলীন হ'ল। তাৰ মাজতো বহু কেইগৰাকী সাহিত্যিকে নিজস্ব শৈলীৰ বাবে আজিও জিলিকি আছে অসমীয়া সাহিত্যত। তেওঁলোকৰ যি অমূল্য অবদান সেয়া সদায়ে স্বীকাৰ্যৰ বিষয় হৈ বৰ্তমান হৈ আছে। কেতিয়াবা কেতিয়াবা অসম মুলুকৰ কোনো সাহিত্যিক বহু ওপৰলৈ যোৱাৰ অৱকাশ আছিল যদিও নোৱাৰিলে। তেনে এগৰাকী বৰেণ্য সাহিত্যিক আছিল সৌৰভকুমাৰ চলিহা। চলিহাৰ ক্ষেত্ৰতো এষাৰ কথা চৰ্চা হৈছিল। সেয়া হ'ল নোবেল প্ৰাইজ সম্পৰ্কীয় কথা। প্ৰথিত যশা সাহিত্যিক নিৰুপমা বৰগোহাঞিয়ে চলিহাৰ লগত হোৱা এটি সাক্ষাতকাৰত এনেদৰে মন্তব্য কৰিছিল— "সৌৰভ কুমাৰ চলিহাক মই কোনো দিনে দেখা নাছিলোঁ। তেওঁ মোৰ বাইদেউৰ লগত পঢ়িছিল। কিন্তু ভালকৈ জানো তেওঁৰ গল্পই এতিয়াও মোক মুগ্ধ কৰে। বাহিৰত হোৱা হ'লে তেওঁ নোবেল প্ৰাইজ পালেহেঁতেন।"

(৩)

যিসকল লেখকে ছদ্ম নামেৰে লিখাৰ ক্ষেত্ৰত এই পাৰ্থক্য দেখা যায়নে নাযায় নাজানোঁ। কিন্তু যুদ্ধোত্তৰ যুগৰ শ্ৰেষ্ঠ গল্পকাৰ সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ ক্ষেত্ৰত এটা পাৰ্থক্য পৰিলক্ষিত হয়। মানুহ এজন নাম দুটা-এটা হ'ল আচল নাম সুৰেন্দ্ৰ নাথ মেধি, আনটো হ'ল ছদ্ম নাম সৌৰভ কুমাৰ চলিহা। লেখা-মেলাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁ দুয়োটা নামেই ব্যৱহাৰ কৰে। কিন্তু পাৰ্থক্য ক'ত? বহুদিনৰ মূৰত এই পাৰ্থক্যটো জ্ঞাত হ'লোঁ। তাকো সৌভাগ্যক্ৰমে। এদিন শিশু সাহিত্যত অকাডেমি বঁটা প্ৰাপক গগন চন্দ্ৰ অধিকাৰী ছাৰৰ ঘৰলৈ গৈছিলোঁ; ছাৰক মই সম্পাদনা কৰা গ্ৰন্থ এখনি দিবলৈ। গ্ৰন্থখনৰ বিষয়ে ছাৰে এটি সুন্দৰ পাতনি লেখিছিল। অধিকাৰী ছাৰে তেওঁৰ বন্ধুৰ লগত কথা পাতি আছিল। কথা প্ৰসংগত সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ কথা ওলাইছে। কোন বিলাক লেখাত ছদ্ম নাম আৰু কোনবিলাক লেখাত আচল নাম ব্যৱহাৰ কৰে সেই বিষয়ে আলোচনা। মই তন্ময় হৈ শুনি আছিলোঁ।

যিবিলাক লেখাত কল্পনাৰ বহন থাকে সেইবোৰ লেখাত সৌৰভ কুমাৰ চলিহা লিখে আৰু যিবিলাক লেখা বাস্তৱ সত্যৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত সেইবোৰ লেখাত নিজৰ আচল নাম ব্যৱহাৰ কৰে। যি নামতেই নিলিখক কিয় সি গল্পই হওক বা গদ্যই হওক চলিহাৰ বিষয়বস্তুৰ বৰ্ণনা বিচিত্ৰ অনন্য আৰু মনোৰম। অৱশ্যে

লেখক বা গল্পকাৰ হিচাপে সৌৰভ কুমাৰ চলিহাহে অসমীয়া সাহিত্যত অতি জনপ্ৰিয় নাম।"

(৪)

অসম সাহিত্য সভাৰ তৃতীয়গৰাকী সভাপতি ভাষাবিদ কালিৰাম মেধি। কালিৰাম মেধি— সুযোগ্য পুত্ৰ সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দেউতাক। মেধি আছিল এম এ পাছ কৰা তৃতীয়গৰাকী অসমীয়া। তেওঁৰ বিষয় আছিল পদাৰ্থ বিজ্ঞান। তেতিয়াৰ দিনত স্নাতকোত্তৰ শ্ৰেণীত বিজ্ঞান পঢ়ি উত্তীৰ্ণ হ'লে এম এ কোৱা হৈছিল। আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহা তেৰোঁ বিজ্ঞানৰ স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰীধাৰী অৰ্থাৎ এম এছ ছি। চলিহাৰো বিষয় আছিল পদাৰ্থ বিজ্ঞান। কালিৰাম মেধিয়ে কলিকতাৰ পৰা স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই লণ্ডন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা এম এছ ছি ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল। শেষৰ ফালে চলিহাই বৰ কষ্ট কৰিব লগাত পৰিছিল। কাৰণ দেউতাক ঢুকোৱাত তেওঁলৈ পইচা পঠোৱা বন্ধ হৈছিল। তথাপি বিচলিত হোৱা নাছিল চলিহা। বাপেক-পুতেক দুয়োৰো স্নাতকোত্তৰ শ্ৰেণীত একে বিষয় থকা সম্পৰ্কত চলিহাক সোধা হৈছিল। চলিহাই কৈছিল— "দেউতা আছিল, সেইটো দেউতাৰ চইচ। মোক মাজে মাজে বিষয়টো পঢ়াই, নুবুজা কথাবোৰ বুজাই দিয়াৰ বাদে আন ধৰণে ইনফ্লুৱেঞ্চ কৰা নাছিল।"

সৌৰভ কুমাৰ চলিহা আৰু মেধি দুয়োৰো প্ৰসংগত জীৱ বিজ্ঞানী ডাৰউইনৰ বংশ গতি সুত্ৰটোলৈ মনত পৰে।

(৫)

অসমীয়া সাহিত্যত সৌৰভ কুমাৰ চলিহা একক আৰু অন্যান্য। তেওঁ আছিল সম্পূৰ্ণ প্ৰচাৰ বিমুখ। কোনো দিনে জীৱিত কালত সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই ধৰা নিদিলে। কি আচৰিত দৃঢ়তা! দুই এখনত বাদে (আকৌ সম্পূৰ্ণ মানুহজনৰ ফটো নহয়) কোনো ফটো আলোচনী বা বাতৰি কাকতত প্ৰকাশ পোৱা নাছিল। বহু লেখকে চেষ্টা কৰিছে আৰু বহু ফটোগ্ৰাফাৰে চেষ্টা কৰিছে তেওঁৰ ফটো তুলিবলৈ; কিন্তু, সকলো বিফল। তেওঁৰ ফটো তুলিবলৈ অনুমতি নিদিয়ে বা বহুতে সাহসো নকৰে।

এবাৰ ইংৰাজী 'Stateman' কাকতত সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ ফটো এখন প্ৰকাশ হৈছিল। জীৱিত কালত স্বইচ্ছাই ফটো বাতৰি কাকতত দিয়া এইখনেই আছিল প্ৰকাশিত প্ৰথম আৰু একমাত্ৰ ফটো। চলিহাই লিখিছে— আমাৰ ঘৰত 'ষ্টেটছমেন' নামৰ

ইংৰাজী কাকতখন লৈছিল। তাত সপ্তাহৰ এদিন (বোধহয় ৰবিবাৰে) সৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ চ'ৰা এটা আছিল। তাৰ নাম 'বেঞ্জিলিগ' (Benji League)। তাত কিবা কিবি প্ৰতিযোগিতাও থাকিছিল। এবাৰ এখন ছবিত ৰং দিয়া প্ৰতিযোগিতা এটাত যোগ দি মই এটা পুৰস্কাৰ পালোঁ। মোৰ এখন ফটোও বেঞ্জিলিগ'ৰ পাতত ছপা হ'ল। পুৰস্কাৰ দিলে তিনি টকানে পাঁচ টকা (মানি-অৰ্ডাৰ যোগে)। তেতিয়া তিনি টকা বহুত টকা।

চলিহাৰ আৰু এখন ফটো প্ৰকাশ হৈছিল। সেইখন আছিল বিশিষ্ট গল্পকাৰ শীলভদ্ৰৰ জন্ম দিনৰ শুভেচ্ছা জনাবলৈ আহোঁতে সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ অনুমতি অবিহনে কোনো সাংবাদিকে তোলা ফটো আৰু সেইখন বাতৰি কাকতত প্ৰকাশ হৈছিল। কেতিয়াবা কেতিয়াবা দুই এখন ফটো কিবাকৈ বাতৰি কাকতত ওলালেও চলিহাৰ মুখখন ভালদৰে কোনো দিনে দেখা পোৱা নগ'ল। আনকি লেখক শ্ৰীবিকাশ জ্যোতি বৰুৱাই লিখা— 'সৌৰভ কুমাৰ চলিহা এটি ঃ অনুসন্ধান' শীৰ্ষক গ্ৰন্থখনো জীৱিত কালত প্ৰকাশ কৰিবলৈ চলিহাই মানা কৰিছিল। অৱশ্যে বৰুৱাই চলিহাৰ কথা আখৰে আখৰে পালন কৰিছিল আৰু চলিহাৰ মৃত্যুৰ পাছতে গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰিছিল।"

(৬)

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ গল্প তেওঁৰ নিজস্ব শৈলীৰে মহিমামণ্ডিত। তেওঁৰ গল্পৰ আৰ্হি কোনো গল্পকাৰেই ল'ব পৰা নাই। তেওঁৰ গল্প সম্পৰ্কে বিভিন্ন জনে মন্তব্য কৰিছে। অসম সাহিত্য সভাত প্ৰাক্তন সভাপতি চৈয়দ আব্দুল মালিকে লিখিছে— "সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ গল্পৰ কথন ৰীতিৰ নিজস্ব বৈশিষ্ট্য আছে। সামান্য একোটা ঘটনা, পৰিস্থিতি অথবা মানসিক বিৱৰণ তেওঁ গল্পৰ আকাৰত আটকধুনীয়াকৈ সজাই পৰিৱেশন কৰিব পাৰে। এই বিষয়ত তেওঁ যি দক্ষতা অৰ্জন কৰিছে তাৰ মাজেদি মননশীলতা, সৌকুমাৰ্য আৰু সুক্ষ্ম বস্তুনিষ্ঠ পৰ্যবেক্ষণ শক্তিৰ এক দুৰ্লভ সমাহাৰৰ আভাস স্পষ্ট হৈ উঠিছে।"

বিশিষ্ট সাহিত্যিক ড° মহেন্দ্ৰ বৰাই লিখিছে "সৌৰভ কুমাৰ চলিহা অসমীয়া চুটিগল্প সাহিত্যৰ বিস্ময়... অশান্ত ইলেকট্ৰ'ন এক প্ৰকাণ্ড বিস্ফোৰণৰ দৰেই গৃহীত হৈছিল... 'বাৰ্কাৰল' ভাৱবস্তুৰ গভীৰতা আৰু ৰূপ বস্তুৰ অভিনৱত্বেৰে এক অতি অনন্য সাধাৰণ সৃষ্টি... গল্পটোৰ বিস্ৰস্ট বৌদ্ধিক চিন্তা আৰু অতি সুক্ষ্ম মানৱিক সংবেদনৰ সুগভীৰ সাৰট-সাৰটি অসমীয়া গল্প সাহিত্যৰ এক অপূৰ্ব বিস্ময়।... বিষয়বস্তু

সাধাৰণতে নগৰকেন্দ্ৰিক আৰু যিবিলাকৰ পৰিবেশন একান্তভাৱেই বৌদ্ধিক।...সৰ্বমুঠ ষাঠিটামান গল্পক লৈয়েই সৌৰভ চলিহাৰ চুটিগল্পৰ জগতখন। কিন্তু ইবিলাকৰ কোনোটো গল্পতেই অন্য কোনোবাটো গল্পৰ প্ৰতিধ্বনি পাবলৈ নাই। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই এটা কাম ভুলটো কৰা নাই, নিজৰ সৃষ্টিক নিজে কৰা অনুকৰণ যিটো কাম বহু প্ৰতিভাশালী গল্প লেখকেও নকৰাকৈ থকাৰ দৃষ্টান্ত বিৰল।" বিশিষ্ট কথাশিল্পী হোমেন বৰগোহাঞিয়ে লিখিছে "চুটিগল্পৰ কলা-কৌশল সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ বিস্ময়কৰ ৰূপে আয়ত্বাধীন। সঁচা কথা ক'বলৈ গ'লে এই বিষয়ে তেওঁতকৈ দক্ষ শিল্পী অসমত বৰ্তমান বোধহয় এজনো নাই। তেওঁৰ 'দুপৰীয়া', 'দেউতা আৰু আমি' গল্পই এই কথাৰ প্ৰমাণ। ...এই কথা ক'লে ভুল নহ'ব যে সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ স্থায়ী কীৰ্তি বা সাফল্য নিৰ্ভৰ কৰিব 'দেউতা আৰু আমি' বা 'দুপৰীয়া' আদি শ্ৰেণীৰ গল্পৰ ওপৰতহে। এই দুয়োটা গল্পকে আমি সম-সাময়িক অসমীয়া গল্প ৰচনাৰ অন্যতম শ্ৰেষ্ঠ চানেকি হিচাপে বিশ্বৰ পাঠক সমাজৰ আগত দাঙি ধৰিব পাৰোঁ।"

বিশিষ্ট সাহিত্যিক মেদিনী চৌধুৰীয়ে লিখিছে "উত্তৰ আধুনিকতাবাদৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্য হ'ল— Super abun-dance of images and styles. 'অশান্ত ইলেকট্ৰন'ত এই লক্ষণবোৰ প্ৰকট নহয়নে বাৰু! ...চলিহাই 'অশান্ত ইলেকট্ৰন' লিখাৰ সময়ত (১৯৫০ চনত, কিতাপ আকাৰে ওলাইছে ১৯৬২ চনত) পষ্ট-মডাৰ্নিজমৰ ধাৰণাটোৱেই নাছিল সাহিত্য জগতত। সেই গতিকে সৌৰভ কুমাৰ চলিহাক পষ্ট মডাৰ্নিজমৰ বাটকটীয়া বুলি ক'লে ভুল হ'ব জানো?" আৰু কেইবাজনো বিশিষ্ট সাহিত্যিকে সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ গল্পৰ আলোচনা কৰিছে।

(৭)

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ সৃষ্টি অনন্য মনোৰম আৰু শক্তিশালী অথচ তেওঁৰ জীৱন যাপন অতি সাধাৰণ। কোনো উচ্চ আকাংক্ষা নাই। বিলাতত পঢ়ি শুনি আহি অসম অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়ত অধ্যাপনা কৰিও কোনো উচ্চ আকাংক্ষা নাই। অসম উপত্যকা বঁটা পাওঁতে মেগৰ ভাষণ (লিখিত ভাষণ চলিহাই নহয়, আনেহে পাঠ কৰিছিল)ত চলিহাই লিখিছিল 'কিন্তু মোৰ মনত সংশয় আছে। মই অনধিকাৰ প্ৰৱেশ কৰিছোঁ। কাৰণ, সাহিত্যিক হোৱাৰ কোনো ইচ্ছা মোৰ নাছিল; সাহিত্যৰ তত্ব বা ভাৱনা সমূহৰ প্ৰতি কোনো দিনে মোৰ কোনো আগ্ৰহ ওপজা নাই। মই হ'বলৈ ভাল পালোঁহেঁতেন হয়তো এজন বৈজ্ঞানিক, ধৰক এক অৰ্হতা সম্পন্ন পদাৰ্থ বিজ্ঞানী কিন্তু সেইবোৰ নহ'ল, মই আজিও আগৰ দৰেই মাথো এজন বিজ্ঞানৰ ছাত্ৰ।"

চলিহাৰ শৈশৱো আছিল অতি সাধাৰণ। তেওঁৰ শৈশৱ অতিবাহিত হৈছিল পাণবজাৰত। ওচৰতে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী। সমনীয়াৰ সৈতে সাঁতুৰিব শিকে। এদিন চলিহাই নিজে চাকনৈয়াত পৰি হু-হুকৈ তললৈ ডুবি গৈছিল। লগত যোৱা দাদা এজনে দেখা পাই জাঁপ দি পানীত সোমাই গৈ চলিহাক চুলিত ধৰি টানি উলিয়াইছিল। তেতিয়াৰ নদীৰপাৰ সাধাৰণতে নিৰ্জন আছিল মানুহ-দুনুহ কম আছিল। সমনীয়াৰ স'তে লগ হৈ 'তৰুণ ক্লাব' খুলিছিল। আৰু তৰুণ ক্লাবৰ জৰিয়তে 'Tarun Library' খুলিছিল। সমনীয়া বিলাকে ঘৰৰ পৰা কিতাপ আনি Libraryত জমা কৰিছিল। চলিহা আৰু লগৰীয়া বোৰে ঘৰৰ পৰা পইচা আনি 'তৰুণ ক্লাব' টনকিয়াল কৰিছিল। সেই পইচাৰে ফুটবল এটিও কিনিছিল। ফুটবলটো খেলোঁতে খেলোঁতে ফালি-চিৰি গৈছিল। ব্লাডাৰটোত পাম নথকা হৈছিল। চলিহাহঁতৰ ফুটবলটোৰ অৱস্থা দেখি ৰাণীবাৰী ক্লাবৰ ল'ৰাবোৰে জোকাইছিল "ঐ, তহঁতে ৰবাব টেঙা নেখেল কিয়? তহঁতৰ বলতকৈ ৰবাব টেঙা বহুত ভাল।"

(৮)

প্ৰত্যেক লেখকে কিয় লিখে তাৰ কাৰণ আছে। কাৰণ নোহোৱাকৈ কোনো কাৰ্য হ'ব নোৱাৰে। কিন্তু প্ৰত্যেক লেখকৰ লেখাৰ কাৰণ ভিন ভিন। লেখকে লেখাৰ বাবে এক যন্ত্ৰণাত নিমজ্জিত হয়। কিয় নিমজ্জিত হয় তাৰো কাৰণ আছে। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ দৰে লেখকে কিয় লিখে সেয়া জানিবলৈ কৌতূহল জাগে। বিখ্যাত লেখকৰ লেখাৰ অনন্য ষ্টাইল। বিচিত্ৰ জীৱন। সেইজন চলিহাই কিয় লিখে তাৰ কাৰণ নিজেই বুদ্ধদেৱে কোৱা 'ঘৰৰ জুই লগা' কাহিনীৰ কথা উল্লেখ লিখিছে। চলিহাই কিয় লেখে তাৰ কাৰণ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ গৈ কৰিছে,— যিটো কাহিনী প্ৰখ্যাত জাৰ্মান কবি আৰু নাট্যকাৰ বাৰ্টল্ট ব্ৰেখ্‌টে পুনৰাই তেওঁৰ এটি কবিতাত বৰ্ণাইছে। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ লেখাত যুক্তি নিষ্ঠতা বিদ্যমান। প্ৰচুৰ অধ্যয়ন অগাধ পাণ্ডিত্যৰে পৰিপূৰ্ণ চলিহা। সেয়েহে সাধাৰণ পাঠকে তেওঁৰ লেখা বুজি পোৱাত জটিলতা অনুভৱ কৰে।

চলিহাই 'কিয় লিখে'ৰ কথা ক'বলৈ গৈ— "প্ৰব্ৰজন পথত লাও-চে" ঃ টাওটে'-কিং পুথিৰ জন্ম কথাৰ কাহিনী বৰ্ণনা কৰিছে। লাও-চে বৃদ্ধ বয়সতো একাশীটা নীতি-বচনেৰে সমৃদ্ধ কিছুমান কাকত শুষ্ক বিষয়াৰ হাতত জমা দিয়াৰ কাহিনী চলিহাই উল্লেখ কৰিছে। বৃদ্ধ লাও-চে কৈছে— "কোনোবাই কিবা জানিব খুজিলে তাৰ উত্তৰো তেওঁৰ প্ৰাপ্য।" শেষত চলিহাই লিখিছে— "কিন্তু এটা কথা সকলোৰে বিচাৰে, যে

বস্তুটো ছপা হওক, প্ৰকাশ হওক, মানুহে পঢ়ক, শুনক মন্তব্য কৰক। নীৰৱ কবি বুলি যেনেকৈ কোনো কথা নাই, নীৰৱ গল্প-লেখক বুলিও কোনো প্ৰাণী নাই, নিজক বাকচত বন্ধ কৰি থ'বলৈ গল্প লেখা কোনো লেখক আমাৰ আজিলৈকে চকুত পৰা নাই। গতিকে, এই ক্ষেত্ৰত নিশ্চয় আমি সাহিত্য সভাক দিয়া এক শব্দৰ উত্তৰটোৰে পুনৰ দিব পাৰোঁ— "ছপাবলৈ।"

উপসংহাৰ ঃ

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই এবাৰ যদি নকৰোঁ বা নহয় বুলি কয় তেন্তে হাজাৰ চেষ্টা কৰিলেও সেয়া কৰোঁ বা হয় হৈ ৰূপান্তৰ হ'ব নোৱাৰে। চলিহা নিৰ্দিষ্ট জীৱন দৰ্শন মানি চলা ব্যক্তি; তাৰ হেৰফেৰ হোৱাটো তেওঁ নিবিচাৰে। চলিহাই কোনো সভা-সমিতিলৈ নাযায় বা ভাষণ নিদিয়ে, এয়া অসমৰ বিজ্ঞসকলে জানে। তৎসত্বেও ৰামদিয়া ৰাইজে তেখেতক এখন সভালৈ আমন্ত্ৰণ জনোৱাৰ দিহা কৰা হৈছিল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহা কালিৰাম মেধিৰ সুসন্তান হিচাপে চলিহাৰ প্ৰতি ৰামদিয়া ৰাইজৰ বিশেষ আনুগত্য আছে।

২০০৯ চনৰ কথা। ৰামদিয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ সোণালী জয়ন্তী বৰ্ষ। এই সোণালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ শুভাৰম্ভণি অনুষ্ঠানলৈ অন্যান্য বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ লগতে সৌৰভ কুমাৰ চলিহাকো আমন্ত্ৰণ জনোৱাৰ দিহা কৰা হৈছিল। আমন্ত্ৰণৰ দায়িত্ব ৰামদিয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ তেতিয়াৰ বিষয় শিক্ষক শ্ৰীদীপক কলিতা আৰু আমাৰ ওপৰত ন্যস্ত হ'ল। আমি দুয়ো তেখেতক আমন্ত্ৰণ দিবলৈ গ'লোঁ। তেখেতক সভালৈ আহিবৰ বাবে বহুত অনুৰোধ কৰিলোঁ। তেখেত সন্মত নহয়হে নহয়, শেষত জানিবা শুভাৰম্ভণি অনুষ্ঠানলৈ আহিম বুলি কথা দিলে। কিন্তু বাৰে বাৰে গা ভাল নহয় বুলি আমাক ক'লে। কিন্তু চলিয়াই যেতিয়াই আহিব বুলি ক'লে আমাৰ মন উৎফুল্লিত হৈ পৰি কাৰণ এটাই, অন্ততঃ সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই সভা এখনলৈ অহাৰ কথা দিছে।

চলিহাক শুভাৰম্ভণি অনুষ্ঠানৰ নিমন্ত্ৰণী চিঠিও দিয়া হ'ল। সময় বাগৰিল। শুভাৰম্ভণি অনুষ্ঠানৰ ওচৰ চাপিল। শুভাৰম্ভণি অনুষ্ঠানৰ এদিন নে দুদিন আগত হঠাৎ এযাৰ কথা কাণত বাজিল। কথাটো বিশ্বাস কৰিবলৈ টান পালোঁ। মূৰত যেন সৰগ পৰাৰ দৰে হ'ল। কথাটো হ'ল সৌৰভ কুমাৰ চলিহা বোলে বিদ্যালয়ৰ শুভাৰম্ভণি অনুষ্ঠানলৈ নাহে। মনত বৰ দুখ লাগিল। কাৰণ আমাক অনুষ্ঠানলৈ অহাৰ কথা কৈছিল। আমাৰো ধাৰণা এটি মনত পোষিত হৈছিল— চলিহা ৰামদিয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক

বিদ্যালয়ৰ সোণালী জয়ন্তীৰ শুভাৰম্ভণি অনুষ্ঠানলৈ আহিব ভাষণ দিব আৰু সেয়াই হ'ব চলিহাৰ সভাত দিয়া প্ৰথম ভাষণ, পিছে নহ'ল।

এদিন তেখেতৰ ঘৰলৈ গৈ সানুনয়ে কিয় সভালৈ নাহিল তেখেতক সুধিলোঁ। তেখেতে ক'লে গা ভাল নহয়। আৰু ক'লে সভালৈ যাম বুলি ভাবিছিলোঁ আৰু কি কি ক'ম তাকো যুকিয়াই লৈছিলোঁ। পিছে নোৱাৰিলোঁ যাব। চলিহাৰ— "সভাত কি কি ক'ম যুকিয়াই লৈছিলো" —এইখিনি কথাই বহুদিন ধৰি মনত যন্ত্ৰণা দি থাকিব অন্ততঃ কোনো দিনে সভালৈ নহা প্ৰখ্যাত গল্পকাৰ এজনৰ অনুভৱ বুলি।

ৰামদিয়া অঞ্চললৈ প্ৰব্ৰজিত হোৱা দুটি পৰিয়াল

ড° মুকুট পাঠক
সহকাৰী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ, বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি মহাবিদ্যালয়, ৰামদিয়া

ব্ৰহ্মপুত্ৰই গতিপথ সলোৱাত অথবা ৰত্নপালৰ ৰাজত্বকালৰ বহুবছৰ পিছত কোঁচ ৰজা নৰনাৰায়ণে পুনৰ সংস্কাৰ কৰা সময়ত (১৫৬৫ খৃঃত) ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ গতিপথ পোনাবৰ বাবে কাৰ্যব্যৱস্থা হাতত লয়। ইয়াৰ পিছত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মূল সোঁত শুকাবলৈ ধৰে, অৰ্থাৎ ১৬৩৫ খৃঃত হাজোৰ ওচৰেৰে বৈ যোৱা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মূল সোঁত একেবাৰে শুকাই যায় আৰু শুৱালকুছি পলাশবাৰীৰ মাজেৰে প্ৰবাহিত হয়। এই কথাৰ পৰা প্ৰতীয়মান হয় যে, হাজোৰ মাজেৰে বৈ যোৱা লৌহিত্য নদী সম্পূৰ্ণকৈ শুকাই যোৱাত ইয়াৰ আশে-পাশে থকা অঞ্চলসমূহ (সেই সময়ৰ চৰভূমি) বসবাসৰ বাবে উপযুক্ত হৈ পৰে। এনে প্ৰসঙ্গত ১৫৬৫ খৃঃৰ পিছৰ পৰা ১৬৩৫ খৃঃৰ সময়লৈকে হাজোৰ কাষেৰে বৈ যোৱা পূৰ্বৰ লৌহিত্য নদীৰ বিস্তৃত চৰভূমি কৃষিভূমিৰ বাবে উপযুক্ত হৈ পৰে। ফলত চৰভূমিত জনপ্ৰব্ৰজন বৃদ্ধি পায় হাজোৰ পৰা পশ্চিমলৈ (পূৰ্বতে লৌহিত্য সাগৰৰ মাজত থকা) থকা ৰামদিয়াৰ ভূখণ্ডলৈয়ো জনপ্ৰব্ৰজন ঘটিবলৈ ধৰে।

ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ সোঁত বংশৰ হাজোৰ ফালে মাৰ যাব ধৰাত ৰামদিয়া অঞ্চলৰ ওচৰে পাজৰে বহু 'দিয়া'ৰ (চাপৰি) উৎপত্তি হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। এই দিয়াবোৰ সাধাৰণতে বৰ দ ঠাই। এই দিয়াক লৈয়ে কালক্ৰমত একোখন গাঁৱৰ নামাকৰণ কৰা হ'ল।

মধ্যযুগৰ বিশেষকৈ, পঞ্চাদশ/ষোড়শ শতাব্দীত হাজো মণিকূট পৰ্বতৰ নামনিৰে যোৱা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ সৃষ্টি ৰামসোঁতাই অসমত বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ সুগম পথ হিচাপে বিবেচিত হৈছিল। এই ৰামসোঁতাৰে কামৰূপত নানা বৈষ্ণৱ গুৰুসকলে ধৰ্ম প্ৰচাৰ

কৰিবলৈ আহিছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত প্ৰধানতঃ ব্ৰহ্মপুত্ৰই গতি সলনি কৰাত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কেইবাটাও সোঁত বৈ গৈ বিপৰীতমুখী হোৱাৰ বাবে পলস পৰি মাজে মাজে কেবাটাও 'বালি' বা 'চাপৰি' সৃষ্টি হ'ল। কোনো কোনোৱে সেয়ে বৰ ডাঙৰ অৰ্থত 'ৰাম' শব্দটো 'দিয়া'ৰ লগত সংযুক্ত কৰি এই ভূখণ্ডৰ নাম ৰামদিয়া হোৱা বুলি ক'ব বিচাৰে।

ৰামদিয়া আৰু এই অঞ্চলৰ লগত সংযুক্ত 'দিয়া' 'দি' শব্দটোৰ অৰ্থ চাপৰি বা বালিহে। (হেমকোষ, পৃ-৬৭৭)। বাণীকান্ত কাকতিয়ে 'দিয়া' শব্দটোৰ গুৰি সংস্কৃত 'দ্বীপ' বুলি উল্লেখ কৰিছে। অৰ্থাৎ দ্বীপ > দীঅ + আক > আঅ > আ = দিআ, দিয়া (অসমীয়া ভাষাৰ গঠন আৰু বিকাশ, পৃঃ ১৮৩)।

এই অঞ্চলত বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন জাতি-উপজাতি আৰু বৃত্তিয়াল সম্প্ৰদায়ৰ মানুহে আজি বসতি স্থাপন কৰা দেখা যায়। পঞ্চদশ শতিকাৰ আগৰ সময়ছোৱাৰ পৰা উক্ত অঞ্চললৈ জনপ্ৰব্ৰজনৰ সোঁত ববলৈ ধৰাৰ লগে লগে চৰভূমি অঞ্চললৈ পৰৱৰ্তী সময়ত নানা জাতি-উপজাতিৰ লগতে বৃত্তিয়াল সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰব্ৰজন ঘটিল।

ৰামদিয়া অঞ্চললৈ প্ৰব্ৰজিত হোৱা দুটি ঐতিহ্যপূৰ্ণ পৰিয়াল মূলতঃ কালিৰাম মেধিৰ উপৰিপুৰুষৰ পৰিয়াল আৰু জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ উপৰিপুৰুষৰ পৰিয়াল। ৰামদিয়াৰ এটি অন্যতম পৰিয়াল হ'ল কালিৰাম মেধিৰ উপৰি পুৰুষৰ পৰিয়াল। কালিৰাম মেধিৰ পিতৃ ভূকলি মেধিৰ তিনিজন ভাই ককাই আছিল। এওঁলোক হ'ল— ধঁৰম মেধি, ভূকলি মেধি আৰু যজ্ঞৰাম মেধি। এওঁলোকৰ ভিতৰত ধৰম মেধি জ্যেষ্ঠ আছিল। কালিৰাম মেধিৰ পিতৃ ভুকলি মেধি এজন সহজ-সৰল খেতিয়ক আছিল। ভুকলি মেধিয়ে খেতি কৰাৰ উপৰিও জ্যেষ্ঠ ককাই ধৰম মেধিৰ ব্যৱসায় বাণিজ্যত সহায় কৰিছিল। তদুপৰি গৰুখুঁটি আৰু ম'হৰ খুঁটিও চোৱা চিতা কৰিছিল। ভূকলি মেধিৰ চাৰিজন পুত্ৰ হ'ল— কালিৰাম, বালিৰাম, চেনীৰাম আৰু দীননাথ। কালিৰাম মেধি ভুকলি মেধিৰ জ্যেষ্ঠ পুত্ৰ। কালিৰাম মেধিৰ মাতৃৰ নাম সোণতৰা মেধি। কালিৰাম মেধিয়ে ৰামদিয়া অঞ্চলত এটি গ্ৰাম্য পৰিৱেশত ডাঙৰ দীঘল হৈছিল। এনে ক্ষেত্ৰত সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰে মহিমামণ্ডিত মেধি পৰিয়ালৰ সন্তান হিচাপে কালিৰাম মেধি শৈশৱৰ পৰাই সাংস্কৃতিক মনত অধিকাৰী আছিল। ৰামদিয়া অঞ্চলৰ সত্ৰীয়া আৰু সাংস্কৃতিক বাতাবৰণে মেধিক প্ৰভাৱিত কৰিছিল। এনে সাংস্কৃতিক বাতাবৰণেৰে পৰিপুষ্ট ৰামদিয়া অঞ্চলৰ আলিতোলাত ১৮৭৮ চনৰ ১৮ অক্টোবৰ তাৰিখে কালিৰাম মেধিৰ জন্ম হৈছিল। কালিৰাম মেধিৰ উপৰিপুৰুষ বৰনগৰৰ (সৰভোগ) আছিল। বেহা-বেপাৰৰ প্ৰসঙ্গত বৰনগৰৰ পৰা কালিৰাম মেধিৰ কেবা পুৰুষৰ আগৰ কোনো এটা পীৰিয়ে ৰামদিয়ালৈ প্ৰব্ৰজিত হৈছিল বুলি ক'ব পাৰি। পৰৱৰ্তী সময়ত নিজৰ

কৰ্ম আৰু শৈক্ষিক জীৱনৰে কালিৰাম মেধিয়ে সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষৰ লগতে পৃথিৱীত ৰামদিয়াৰ সুনাম কঢ়িয়াবলৈ সক্ষম হৈছে। 'অসমীয়া ব্যাকৰণ আৰু ভাষাতত্ব' কালিৰাম মেধিৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ এক উজ্জ্বল কীৰ্তিস্তম্ভ লগতে কালিৰাম মেধিৰ দ্বিতীয় পুত্ৰ সুৰেন্দ্ৰ নাথ মেধিয়ে (সৌৰভ কুমাৰ চলিহা) ছদ্মনাম লৈ অসমীয়া গল্প সাহিত্যক নতুন মাত্ৰ প্ৰদান কৰিছে।

কাদম্বৰী মেধি কালিৰাম মেধিৰ জ্যেষ্ঠা দুহিতা আছিল। তেওঁ ৰামদিয়াৰ আন এটা মেধি পৰিয়ালৰ সন্তান প্ৰখ্যাত আইনবিদ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ পত্নী আছিল। এই কাদম্বৰী মেধিয়েই পৰৱতী সময়ত দুয়োটা মেধি পৰিয়ালৰ মাজত সংযোগ স্থাপন কৰিছিল।

ৰামদিয়া অঞ্চললৈ প্ৰব্ৰজিত হোৱা আন এটি পৰিয়াল হ'ল জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ উপৰিপুৰুষৰ পৰিয়াল। উল্লেখ্য যে জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিয়ে ৰামদিয়া অঞ্চলক তেওঁৰ কৃতিত্বৰে পৃথিৱীত চিনাকি কৰাই দিবলৈ সক্ষম হৈছে। জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ উপৰিপুৰুষৰ পৰিয়ালটো হ'ল পাড়ৈ পৰিয়াল। পাড়ৈ পৰিয়ালটো ক'ৰ পৰা আহি কেতিয়া ৰামদিয়াত বসতি স্থাপন কৰিছিল, তাৰ তথ্য পাবলৈ নাই। ড° জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধিৰ মতে পাড়ৈ পৰিয়ালটো অসমৰ বাহিৰৰ পৰা আহি ৰামদিয়াত বসতি স্থাপন কৰিছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত এই পৰিয়ালটোৱে ৰামদিয়াৰ সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক জীৱনৰ লগত সংপৃক্ত হৈছিল। এই পাড়ৈ পৰিয়ালত খটং পাড়ৈৰ পুত্ৰ বিহু আৰু ভকতু। ভকতু-পাড়ৈৰ পুত্ৰ শুভাগো, হাজাৰী, মতি আৰু কংস। হাজাৰীৰ পুত্ৰ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি, শ্ৰীধৰ মেধি, ভুবন মেধি, প্ৰতাপ মেধি আৰু গণেশ মেধি। হাজাৰী পাড়ৈৰ জ্যেষ্ঠ পুত্ৰ আছিল বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধি।

হাজাৰী পাড়ৈ ৰামদিয়াৰ এখন বিখ্যাত সত্ৰ ৰাম লক্ষ্মণ সত্ৰৰ মেধি আছিল। সেই সূত্ৰে পৰিয়ালটোৱে পৰৱৰ্তী সময়ত মেধি উপাধি লাভ কৰিছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত অৱশ্যে এই পৰিয়ালটো ৰামদিয়া, ডিব্ৰুগড়, গুৱাহাটী, মৰিগাঁও, গোলাঘাট আদি বিভিন্ন ঠাইত সিচঁৰতি হৈ পৰিছে।

এই হাজাৰী পাড়ৈৰ পৰিয়ালটোৱে ৰামদিয়া অঞ্চললৈ প্ৰব্ৰজিত হৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিবলৈ সক্ষম হৈছে। হাজাৰী পাড়ৈৰ জ্যেষ্ঠ পুত্ৰ বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ জন্ম হৈছিল ১৮৯৬ চনত ৪ আগষ্টত। বিনদি চন্দ্ৰ মেধিৰ মাতৃৰ নাম আছিল একাদেহী মেধি। এই বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিয়ে কালিৰাম মেধিৰ জ্যেষ্ঠ কন্যা কাদম্বৰী মেধিক বিয়া কৰাই কালিৰাম মেধিৰ বংশ পৰিয়ালৰ লগত যোগসূত্ৰ স্থাপন কৰিছে। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ ছয়জন পুত্ৰ হ'ল— জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি, বিষ্ণুপ্ৰসাদ মেধি, শ্যামাপ্ৰসাদ মেধি,

হৰিপ্ৰসাদ মেধি, ৰমাপ্ৰসাদ মেধি, প্ৰবোধ চন্দ্ৰ মেধি। তিনিগৰাকী কন্যা— নীলিমা দাস, অনিমা দত্ত আৰু ড° অঞ্জনা বৰকাকতি।

১৯৪৪ চনত বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিক বৃটিছ চৰকাৰে বাচনি কৰি Senior EAC and Munsiff হিচাপে ধুবুৰীত নিযুক্তি দিছিল। ১৯৫৪ চনত তেওঁ সহকাৰী সত্ৰ ন্যায়াধীশ হিচাপে পদোন্নতি লৈ ধুবুৰীত কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। বিনন্দি চন্দ্ৰ মেধিৰ সুযোগ্য পুত্ৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ মেধি আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় খ্যাতিসম্পন্ন পৰিসংখ্যাবিদ হৈ ৰামদিয়া অঞ্চলত সুনাম কঢ়িয়াই আনিবলৈ সক্ষম হৈছে।

সঁচাকৈয়ে ৰামদিয়ালৈ প্ৰব্ৰজন ঘটা এই দুটি মেধি পৰিয়ালৰ সান্নিধ্যই অসমৰ জাতীয় জীৱন, অসমীয়া ভাষা সাহিত্য, সংস্কৃতিক উজলাই তোলাৰ লগতে ৰামদিয়াৰ গৰিমা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰেক্ষাপটতো জিলিকাবলৈ সক্ষম হৈছে।

প্ৰসংগ পুথি ঃ

ড° বিশ্বজিৎ দাস, ড° মুকুট পাঠক (সম্পা.) ঃ ৰামদিয়া, ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতিৰ সমীক্ষা
মহেন্দ্ৰ নাথ ডেকা ঃ প্ৰজ্ঞাজ্যোতি ড° জ্যোতি প্ৰসাদ মেধি
বাণীকান্ত কাকতি ঃ অসমীয়া ভাষাৰ গঠন আৰু বিকাশ

ভাষাবিদ কালিৰাম মেধিৰ কিছু সাহিত্য-চৰ্চা

দিলীপ ঠাকুৰীয়া

ৰামদিয়া। নামটো শুনিলেই ভাল লাগি যায়। ৰামদিয়া কামৰূপ জিলাৰ পঞ্চতীৰ্থ হাজোৰ ওচৰৰ এখন অতি পুৰণি গাঁও। মহাপুৰুষসকলৰ স্মৃতি বিজড়িত হৈ থকা অসমৰ ঐতিহ্যমণ্ডিত পুণ্যভূমিসমূহৰ ভিতৰত ৰামদিয়া অন্যতম। মহাপুৰুষ মাধৱদেৱ গুৰুজনাৰ পদধূলিৰে ৰঞ্জিত ৰামদিয়া।

সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ উপাদানেৰে পৰিপূৰ্ণ ৰামদিয়া এক পবিত্ৰ ভূমি। ৰামদিয়া সত্ৰ সংস্কৃতিৰ যাদুঘৰ স্বৰূপ। মহাপুৰুষীয়া, দামোদৰীয়া, হৰিদেৱী আৰু চৈতন্য পন্থাৰ সত্ৰৰ মিলনভূমি ৰামদিয়া। ৰামদিয়াত বহু প্ৰতিভাশালী ব্যক্তিৰ জন্ম হৈছে।

ৰামদিয়াৰ এনে এটা সামাজিক সাংস্কৃতিক পৰিৱেশত আৰু ঐতিহ্যপূৰ্ণ বগৰীবাৰী সত্ৰৰ এক সুন্দৰ বৰ্ণাঢ্য আৱেষ্টনীৰে পৰিবৃত্ত ৰামদিয়াৰ আলিতোলাত ১৮৭৮ চনৰ ১৮ অক্টোবৰ তাৰিখে মেধি পৰিয়ালৰ ঐতিহ্যৰ বুকুত কালিৰাম মেধিৰ জন্ম হৈছিল। কালিৰাম মেধিৰ পিতৃ ভুকলি মেধি আৰু মাতৃ সোণতৰা মেধি।

কালিৰাম মেধিৰ পিতৃ ভুকলি মেধি এজন সহজ-সৰল গাঁৱলীয়া খেতিয়ক আছিল। ভুকলি মেধি বেছি সময় খেতি-বাতিত ব্যস্ত থাকিলেও ককায়েক ধৰম মেধিৰ ব্যৱসায়, বাণিজ্যত সহায়ৰ উপৰিও গৰুখুটি আৰু ম'হৰ খুঁটিও চোৱা-চিতা কৰিছিল। কালিৰাম মেধিৰে ককায়েক ধৰম মেধিক পিতৃ জ্ঞান কৰিছিল। ভুকলি মেধিৰ চাৰিজন পুত্ৰ। তেওঁলোক হ'ল— কালিৰাম, বালিৰাম, চেনিৰাম আৰু দীননাথ। কালিৰাম মেধি পৰিয়ালৰ প্ৰথম সন্তান। কালিৰাম মেধিৰ মাতৃ সোণতৰা মেধি এগৰাকী ধৰ্মপৰায়ণা মহিলা আছিল। সোণতৰা মেধি বৰ চাফ-চিকুণ আছিল। ঘৰখন সুন্দৰকৈ

চাফ-চিকুণ কৰি ৰাখিছিল। কালিৰাম মেধিৰ সোঁৰৰণী নাম আছিল হলিৰাম। পৰৱৰ্তী সময়ত হলিৰাম মেধি হৈছিল।

ল'ৰালি কালত কালিৰাম মেধি গহীন স্বভাৱৰ আছিল। কাৰো লগত হাই কাজিয়া নকৰিছিল। গাঁৱৰ পৰিৱেশত ডাঙৰ দীঘল হৈছিল। মেধি পৰিয়ালৰ প্ৰথম সন্তান হিচাপে তেওঁক পৰিয়ালক সকলোৱে অত্যন্ত মৰম কৰিছিল। শৈশৱ কালত কালিৰাম মেধি গ্ৰাম্য পৰিৱেশত গৰু-ম'হ চৰোৱা, মাছ মৰা, খেলা-ধূলা কৰা আদিত ধাউতি আছিল।

কালিৰাম মেধি আছিল সংস্কৃতিৱান মনৰ অধিকাৰী। তেওঁ বগৰীবাৰী সত্ৰৰ সত্ৰীয়া গীত-নৃত্য, কীৰ্তন-ঘোষা তথা অংকীয়া ভাওনা আদি শংকৰী কলা কৃষ্টি চৰ্চাৰ এটা সুন্দৰ পৰিৱেশত ডাঙৰ-দীঘল হৈছিল। সেই সাংস্কৃতিক বাতাবৰণে মেধিক প্ৰভাৱিত কৰিছিল।

কালিৰাম মেধিৰ শিক্ষা জীৱন আৰম্ভ হয় নিজ গাঁৱত। সেই সময়ত গাঁৱত পঢ়া-শুনাৰ বিশেষ সুবিধা নাছিল। ৰামদিয়া তথা ইয়াৰ নিকটৱৰ্তী অঞ্চলৰ এখনেই প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আছিল। সেয়া হ'ল "ছাত্ৰঘৰ" নিম্ন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় (বৰ্তমান ৰামদিয়া বালক মজলীয়া বিদ্যালয়)। ১৮৮৬ চনত কালিৰাম মেধিক ৰামদিয়া উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত (ছাত্ৰঘৰ) নামভৰ্তি কৰি দিছিল। সেই সময়ত বাট-পথৰ সুচল ব্যৱস্থা নাছিল। হাবি-জঙ্ঘলেৰে ভৰা লুংলুঙীয়া গো-বাটেৰে কম বয়সীয়া ছাত্ৰসকল বিদ্যালয়লৈ আহিবলগীয়া হৈছিল।

অতি কম দিনৰ ভিতৰতে কালিৰাম মেধিয়ে ১৮৯০ চনত ছাত্ৰ বৃত্তি পৰীক্ষাত বৃত্তি লাভ কৰি খ্যাতি অৰ্জন কৰিব পাৰিছিল। জলপানী সহ ছাত্ৰ বৃত্তি পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ পিছত তেওঁ শিক্ষা শেষ কৰিব বিচাৰিছিল যদিও বৰদেউতাক ধৰম মেধিয়ে তেওঁক গুৱাহাটীৰ হাইস্কুলত পঢ়ুওৱাৰ সিদ্ধান্ত ল'লে। তাহানি ৰামদিয়াৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ যোৱাটোও এটা সমস্যা আছিল। যাতায়তী ব্যৱস্থাত নানা আহুকাল আছিল। এনে বিপদসংকুল বাট-পথেৰে গুৱাহাটী চৰকাৰী হাইস্কুলত (কটন কলেজিয়েট হাইস্কুল) কালিৰাম মেধিয়ে নামভৰ্তি কৰে। হাইস্কুলত পঢ়াৰ সময়ত তেওঁ অধ্যয়নকেই সাৰথি কৰি লৈছিল। বিদ্যালয়ৰ বছৰেকীয়া পৰীক্ষাত প্ৰথম হোৱা বাবে কিতাপৰ উপহাৰ পাইছিল।

কালিৰাম মেধিয়ে নানা আহুকালৰ মাজেৰে অতিশয় দৃঢ়নিষ্ঠাৰে নিজৰ অধ্যয়নত অগ্ৰসৰ হৈ ১৮৯৭ চনত এণ্ট্ৰেন্স পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ লগতে সংস্কৃতত অসমীয়া ছাত্ৰৰ ভিতৰত সৰ্বোচ্চ নম্বৰ লাভ কৰি সোণৰ পদক পাইছিল।

১৮৯৯ চনত তেওঁ এফ. এ পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হয়। এফ. এ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ পিছত কালিৰাম মেধিয়ে চিটি কলেজত বি.এ পঢ়িছিল। কালিৰাম মেধিয়ে পদাৰ্থ বিজ্ঞান আৰু ৰসায়ন বিজ্ঞানত অনাৰ্চ লৈছিল। ১৯০২ চনত মেধিয়ে পদাৰ্থ বিজ্ঞান আৰু ৰসায়ন বিষয়ত দ্বিতীয় বিভাগত অনাৰ্চ লাভ কৰিছিল।

বি.এ. উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ পিছত তেওঁ প্ৰেচিডেন্সি কলেজত পঢ়িছিল। তেওঁ পদাৰ্থ বিজ্ঞানত এম. এ পঢ়িছিল। ১৯০৩ চনত কালিৰাম মেধিয়ে এম. এ পৰীক্ষা দি উত্তীৰ্ণ হয়। এম. এ পৰীক্ষাত মেধিয়ে দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ চতুৰ্থ স্থান পাইছিল। মেধি দেৱে কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা এম. এ. পাছ কৰা খবৰ পোৱাৰ পিছত মেধি-পৰিয়াল আৰু ৰামদিয়াবাসীৰ মাজত আনন্দৰ জোৱাৰ উঠে।

১৯০৪ চনৰ ২৪ এপ্ৰিলত গুৱাহাটীৰ চেটেলমেণ্ট কেম্পত মাটিৰ হাকিম (এচ ডি চি) হিচাপে কালিৰাম মেধিয়ে যোগদান কৰি কৰ্মজীৱন আৰম্ভ কৰে। কৰ্মজীৱনৰ বহুত ব্যস্ততাৰ মাজতো সাহিত্য চৰ্চা অটুট ৰাখিছিল।

কালিৰাম মেধি অসমীয়া সাহিত্য মন্দিৰৰ এগৰাকী একনিষ্ঠ সেৱক আছিল। তেখেতৰ দৰে ওৰে জীৱন কঠোৰ সাধনা আৰু একান্ত নিষ্ঠাৰে অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ সেৱাত উছৰ্গা কৰা লোকৰ সংখ্যা বিৰল। বৈষ্ণৱ ধৰ্ম, সাহিত্য-সংস্কৃতি, পুৰণি অসমীয়া সাহিত্য আৰু ভাষা বিজ্ঞানৰ প্ৰতি তেখেত আশৈশৱ অনুৰাগ আছিল। তেখেত যিদৰে এগৰাকী শংকৰী বা বৈষ্ণৱ সাহিত্যৰ বিদগ্ধ পণ্ডিত, ঠিক সেইদৰে এগৰাকী প্ৰসিদ্ধ ভাষাবিদ আৰু বৈয়াকৰণিক আছিল। কালিৰাম মেধিৰ জীৱনৰ প্ৰথমটো লেখা প্ৰকাশ পাইছিলি 'জোনাকী' আলোচনীত। কলিকতাত এম. এ পঢ়ি থকা সময়ত 'জোনাকী' আলোচনীত 'প্ৰলয়' নামৰ প্ৰবন্ধ প্ৰকাশ পাইছিল। ইয়াৰ পিছত তাৰানাথ চক্ৰৱৰ্তীৰ সম্পাদনাত ওলোৱা 'আসাম বান্ধব'ৰ যোগেদিও কিছু লেখা প্ৰকাশ পায়। আলোচনীৰ যোগেদি প্ৰকাশ পোৱা তেওঁৰ প্ৰবন্ধ হ'ল— 'তপ', 'পৃথিৱী' আৰু 'সূৰ্য্য' অসম বান্ধৱত প্ৰকাশ পোৱা প্ৰবন্ধকেইটা ক্ৰমে— 'অসমীয়া নাট', 'হেলীৰ নেজাল তৰা', 'গৌৰৱ' আৰু 'লিখাৰ সঁজুলি'। ইয়াৰ উপৰিও 'জয়ন্তী', 'চেতনা', 'সুৰভি', 'বাঁহী', 'আৱাহন', 'প্ৰবাসী' আৰু 'ৰামধেনু'ত নিয়মিতভাৱে বিভিন্ন বিষয়ৰ তত্ত্বগধুৰ প্ৰবন্ধ লিখিছিল।

কালিৰাম মেধিয়ে ১৯১৩ চনত প্ৰাক্-শংকৰী যুগৰ কবি হেম সৰস্বতী প্ৰণীত 'প্ৰহ্লাদ চৰিত' পোনপ্ৰথম বাৰৰ বাবে নিখুঁত আৰু নিৰ্ভৰযোগ্য বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে সম্পাদনা কৰি উলিয়ায়।

'প্রহ্লাদ চৰিত' পুথিখনত মেধিয়ে পোন্ধৰ পৃষ্ঠাৰ পাতনি লিখিছিল। মেধি দেৱৰ বৈষ্ণৱ ধৰ্ম আৰু শংকৰদেৱৰ প্ৰতি অগাধ ভক্তি আৰু সেই বাবেই শংকৰদেৱৰ সমগ্ৰ ৰচনাৰাজি অধ্যয়ন কৰি তাৰ মাজৰ পৰা মণি-মুকুতা সদৃশ গুৰুজনাৰ মহৎ বাণীসমূহ সংগ্ৰহ কৰি "মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ বাণী ১৯৪৮" শীৰ্ষক ৩৪৬ পৃষ্ঠাৰ পুথিখন প্ৰকাশ কৰি উলিয়ায়। এই গ্ৰন্থখনে মেধিক শংকৰদেৱৰ গ্ৰন্থৰাজিৰ ওপৰত থকা বিশাল জ্ঞানৰ পৰিচয় দিয়ে। এই গ্ৰন্থখনক শংকৰদেৱৰ ৰচনাৰ প্ৰথম "উদ্ধৃতি অভিধান" বুলি অভিহিত কৰিব পাৰি।

কালিৰাম মেধিৰ আন এক অনবদ্য অৱদান হ'ল 'অঙ্কাৱলী'। 'অঙ্কাৱলী' মেধি দেৱৰ জীৱনজোৰা সাধনাৰ ফল। ১৯৫০ চনত প্ৰকাশ পোৱা এই গ্ৰন্থখনত ২১ খন অংকীয়া নাট সংকলিত কৰা হৈছে। বিজ্ঞানসন্মতভাৱে সম্পাদনা কৰা 'অঙ্কাৱলী'ত শংকৰদেৱ, মাধৱদেৱ, গোপাল আতা, ৰামচৰণ ঠাকুৰ, দ্বিজ ভূষণ আৰু দৈত্যাৰি ঠাকুৰৰ নাট সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে। তেখেতে অঙ্কাৱলীত ১১১ পৃষ্ঠাৰ এটি দীঘলীয়া আৰু পাণ্ডিত্যপূৰ্ণ পাতনি ইংৰাজীত লিখিছিল। অসমীয়া নাটৰ আঁতিগুৰি বিচাৰ কৰা প্ৰথম ব্যক্তিজনেই হ'ল কালিৰাম মেধি।

কালিৰাম মেধিয়ে ভাষা তাত্ত্বিক চিন্তা আৰু গৱেষণামূলক দৃষ্টিভংগীৰে ৰচনা কৰা অমৰ গ্ৰন্থ হ'ল— 'অসমীয়া ব্যাকৰণ আৰু ভাষাতত্ত্ব।' ১৯৬৬ চনত প্ৰকাশ পোৱা ৪৩৯ পৃষ্ঠাৰ এই বৃহৎ আকাৰৰ গ্ৰন্থখন মহৎ গৱেষণা গ্ৰন্থ। বিস্তৃত অধ্যয়ন আৰু সুদীৰ্ঘ বাৰ বছৰ গৱেষণাৰ ফলশ্ৰুতি "অসমীয়া ব্যাকৰণ আৰু ভাষাতত্ত্ব"। এই গ্ৰন্থখনে মেধি দেৱক অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যত অমৰ কৰি ৰাখিব। এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি কালিৰাম মেধিৰ আগতে আন কোনো ভাষা তাত্ত্বিকে এনে দৃষ্টিভংগীৰে অসমীয়া ভাষাৰ-চিন্তা-চৰ্চা কৰা নাছিল।

কালিৰাম মেধিৰ আন এখন উল্লেখযোগ্য গ্ৰন্থ হ'ল 'অসমীয়া ভাষাৰ মূল'। এই গ্ৰন্থখন ১৯১৮ চনত ৰচনা কৰা হয়। কালিৰাম মেধি পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ ছাত্ৰ হ'লেও তেওঁ জ্যোতিৰ্বিজ্ঞান; প্ৰাণী বিজ্ঞান আৰু নৃতত্ত্ব বিজ্ঞানৰ প্ৰবন্ধ-পাতি সহজে বুজিব পৰাকৈ শুৱলা ভাষাৰে লিখি থৈ গৈছে।

বিজ্ঞানৰ ছাত্ৰ কালিৰাম মেধি অসমীয়া বিজ্ঞান সাহিত্যৰ পথ প্ৰদৰ্শক আছিল। 'বীজগণিত' আৰু 'অসমীয়া প্ৰাথমিক প্ৰাকৃতিক বিজ্ঞান' নামৰ গ্ৰন্থ দুখন তেখেতে লিখিছিল। পদাৰ্থ বিজ্ঞান আৰু জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানৰ ওপৰত লেখা মেধিদেৱৰ উল্লেখযোগ্য প্ৰবন্ধ 'হেলীৰ নেজাল তৰা', 'পৃথিৱী', 'সূৰ্য্য' আৰু 'মূল পদাৰ্থ।' তেখেতে 'জাতিৰ উৎপত্তি' নামক এটি প্ৰবন্ধত প্ৰাণীবিদ্যাৰ কিছু আভাস দি গৈছে। মেধিদেৱে মানৱ জাতিৰ মাজত আখৰ লিখাৰ উৎপত্তি সম্বন্ধে 'লিখা সঁজুলি' নামৰ প্ৰবন্ধটোত এটি সুন্দৰ বৰ্ণনা দিছে। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত 'এছপেক্টচ অৱ দ্যা আছামিজ আৰ্লিলিটাৰেচাৰ' নামক গ্ৰন্থখনত মেধিদেৱৰ এটা উল্লেখযোগ্য ইংৰাজী প্ৰবন্ধ 'অৰিজিন অৱ দ্যা আছামিজ ড্ৰামা' (Origin of Assamese Drama) প্ৰকাশ পাইছিল।

বিভিন্ন অনুষ্ঠানৰ সভাপতি তথা নিৰ্দিষ্ট বক্তাৰূপে মেধিদেৱে লিখিতভাৱে পাঠ কৰা অভিভাষণ আৰু ভাষণসমূহৰ সাহিত্যিক মূল্য অপৰিসীম।

কালিৰাম মেধিদেৱ অসম সাহিত্য সভাত লগত জন্মলগ্নৰে পৰা জড়িত আছিল। ১৯১৯ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ তৃতীয় বৰপেটা অধিৱেশনৰ সভাপতি নিৰ্বাচিত হয়।

অসমীয়া সমাজ জীৱন আৰু অসমীয়া সাহিত্যলৈ মেধিদেৱে অনবদ্য অৱদান আগবঢ়াই গৈছে। জাতীয় জীৱনলৈ আগবঢ়োৱা অৱদানৰ স্বীকৃতিস্বৰূপে ১৯৪৩ চনত নলবাৰী সংস্কৃত সঞ্জীৱনী সভাই তেখেতক 'তত্ত্বনিধি' উপাধিৰে সন্মানিত কৰে। সফল কৰ্মজীৱনৰ স্বাক্ষৰ হিচাপে মেধিদেৱক ব্ৰিটিচ চৰকাৰে 'ৰায়বাহাদুৰ' খিতাপ প্ৰদান কৰিছিল।

১৯৫৪ চনৰ ২৪ জানুৱাৰী তাৰিখে ৰাতি প্ৰায় ১০ বজাত গুৱাহাটীৰ পাণবজাৰৰ নিজা বাসগৃহত হঠাতে কালিৰাম মেধিৰ মৃত্যু হয়। মেধি দেৱৰ মৃত্যুত অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ লগতে এটা যুগৰ পৰিসমাপ্তি ঘটে।

সহায়ক গ্ৰন্থ ঃ

মহেন্দ্ৰ নাথ ডেকা দেৱৰ *ৰামদিয়া ঐতিহ্য আৰু গৰিমা*

ভূপেন পাটোৱাৰী দেৱৰ *কালিৰাম মেধি*

মহেন্দ্ৰ নাথ ডেকা দেৱৰ *ভাষাবিদ পণ্ডিত কালিৰাম মেধি*

Hari Prasad Medhi and Madhobi Medhi's wedding
on 11th December, 1969 at Guwahati.

34th Binandi Chandra Medhi College Foundation day, 2025

Dr. Madhabi Medhi and Dr. Alakananda Medhi in college foundation day, 2025

Mrs. Madhabi Medhi escorted by NCC Cadets of B. C. Medhi College, Ramdia

Dr.Jyotiprasad Medhi with his wife and childrens

Books Published on Dr. Jyoti Prasad Medhi

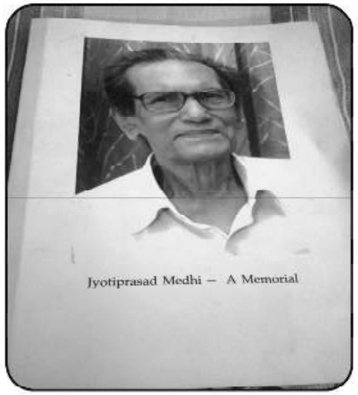

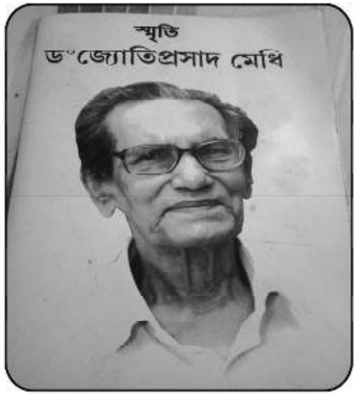

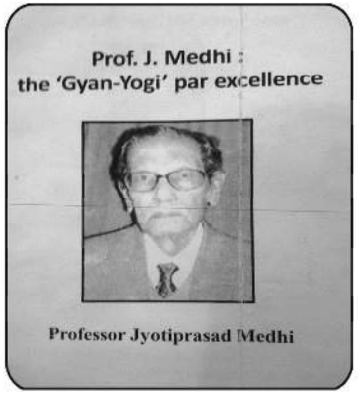

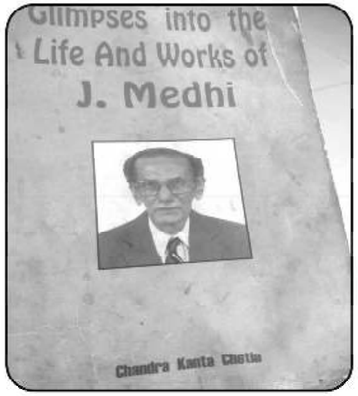

Dr. Jyoti Prasad Medhi in the News Headlines